

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläviraston julkaisuja
55/2020

LIITE 11

Ratahankealueen Salo–Turku välin arkeologinen inventointi 2019

HELSINKI – TURKU NOPEAN JUNAYHTEYDEN
HANKEKOKONAISUUDEN YVA
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

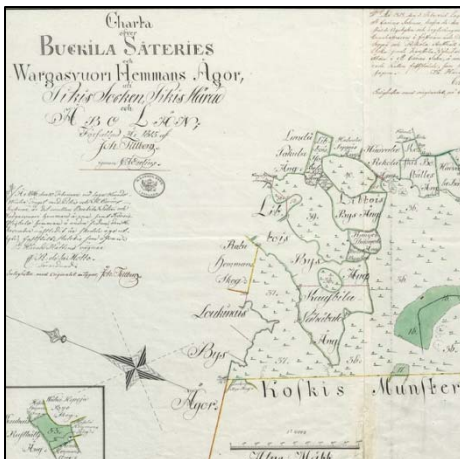

INVENTOINTIRAPORTTI

Salo-Turku

Ratahankealueen arkeologinen inventointi 2019

8.-26.4 ja 21.-24.10.2019

Museovirasto

Arkeologiset kenttäpalvelut

Vesa Laulumaa

Tiivistelmä

Museoviraston tutkijat Vesa Laulumaa ja Piritta Häkälä inventoivat Salo-Turku ratahankealuetta 8.-26.4, Laulumaa täydensi inventointia vielä 21.-24.10.2019. Uutta raidetta suunnitellaan nykyisen radan viereen noin 53 kilometrin mittaiselle rataosuudelle Salon ja Turun välillä. Arkeologisesti inventoitu alue oli laajuudeltaan 100 metriä nykyisen radan molemmin puolin. Lisäksi suunnitellaan radan oikaisua Piikkiön kohdalla. Oikaisu on pituudeltaan noin 8 km ja inventointi tehtiin 200 metrin alueella suunnitellun ratalinjan molemmin puolin, inventoitavan maastokäytävän leveys oli siis 400 metriä.

Kenttätöissä löytyi 4 uutta kohdetta ja tarkastettiin 28 ennestään tunnettua kohdetta. Uusista kohteista kaksi on kiinteää muinaisjäännöstä: Laiterlan silta, historiallisen ajan kivilta ja Syrjälä, kiviröykkiö, mahdollisesti kaskiraunio. Kaksi löydetyistä kohteista on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi: Penttilä, historiallisen ajan asuinpaikka Paimiossa ja Tunnelimäki, vuonna 1927 valmistunut, mutta käytöstä poistunut, rautatietunneli Salossa.

Ennestään tunnettujen kohteiden paikkatiedot tarkastettiin. Niiden kohdalla muinaisjäännösrekisterin tietoja verrattiin paikalla tehtyihin havaintoihin, kohteet valokuvattiin ja niiden laajuutta arvioitiin aiempien tietojen ja inventoinnissa tehtyjen havaintojen pohjalta. Muutoksia tehtiin 16 kohteeseen.

Sisällys

Arkistotiedot

Sijaintikartta

1. Johdanto	1
2. Inventointialue ja sen historiaa	1
2.1. Ympäristöhistoria	2
2.2. Inventointialueen historiaa	5
2.3. Inventointialueen tutkimushistoriaa	8
3. Inventoinnin kulku ja tulokset	8
3.1. Inventoinnin valmistelu	8
3.2. Kenttätöyt.....	9
3.3. Tulokset	10
4. Yhteenveto	12
Kuvaluettelo	14
Lähteet.....	15

Liite

Kohdekuvaukset

Kannen kuvat: Ylinnä, inventointialuetta Salon Hajalan itäpuolella Lökkilänjoenuomassa. Kuvauskopterin kuva lännestä. (AKDG6030:1), alhaalla vasemmalla ote Pukkilan kartanoa esittävästä historiallisesta tiluskartasta (KA A82:48/3-8) ja alhaalla oikealla Turku Mikkolanmäki. Betonoidut puolustusvarustuksiin on maalattu paljon graffiteja. Kuva etelästä. (AKDG6025:1)

Arkistotiedot

Tutkimus:	Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Tutkimuksen suorittaja:	Tutkija Vesa Laulumaa ja tutkija Piritta Häkälä Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut
Tutkimuksen tilaaja:	Sitowise, Tuulikuja 2, 02100 Espoo
Tutkimusalueen laajuus:	noin 1400 hehtaaria
Kenttätöaika:	8.-26.4 ja 21.-24.10.2019
Löydöt:	-
Valokuvat:	AKDG6003-6032
Koordinaatit:	Inventoidu ratalinjan länsipää ETRS89-TM35FIN P: 6711671, I: 239483 Inventoidu ratalinjan itäpää ETRS89-TM35FIN P: 6700787, I: 286083

Alkuperäinen tutkimusraportti on Museoviraston arkistossa, Sturenkatu 2a, 00100 Helsinki. Kopio on toimitettu työn tilaajalle.

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019.

- Inventoitu ratalinja 100 m nykyisen radan molemmin puolin
- Inventoitu 400 m leveä suunnittelualue Piikkiön pohjoispuolella

Nykyisen radan ja samalla inventointialueen korkeus merenpinnan yläpuolella on melko matala, johtuen ratalinjan sijoittumisesta rannikon tuntumaan ja alaville pelloille. Korkeus asettuu yleensä 5-25 metriä merenpinnan yläpuolelle. Piikkiön pohjoispuolella oleva 400 metriä leveä inventointialue on korkeammalla kuin nykyinen ratalinja ja korkeudet ylettyvät noin 55 m mpy asti.

Kuva 2. Inventointialuetta Piikkiön ohituksen kohdalta Kaarinan Pussilasta itään. Etualalla Vuortenpään mäki. Kuvauskohterin kuva lännestä. (AKDG6030:2)

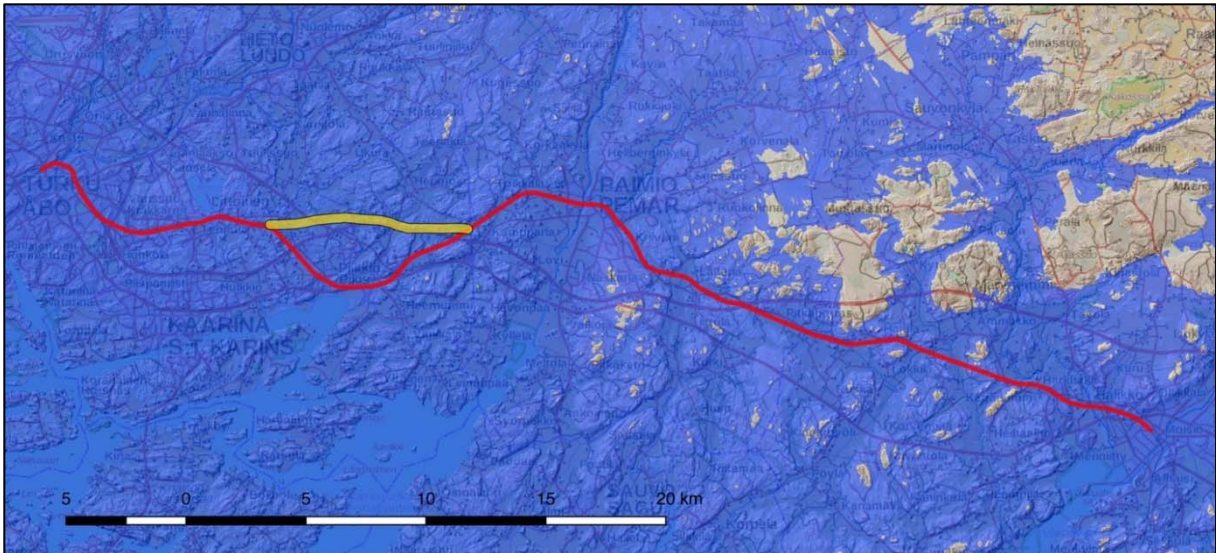
Inventointialueen vesistöt ovat jokiuomia. Suurimmat ovat Aurajoki, Halikonjoki ja Paimionjoki, lisäksi pelto-alueilla on useita ojamaisia uomia, kuten Pitkäportaanoja Paimiossa ja Purilanjoki Salossa.

Turun päässä rata kulkee Kaarinan Littoisista Turun keskustaan tiheään rakennettujen taajamien läpi, myös Salon ja Halikon välillä ympäristö on rakennettua.

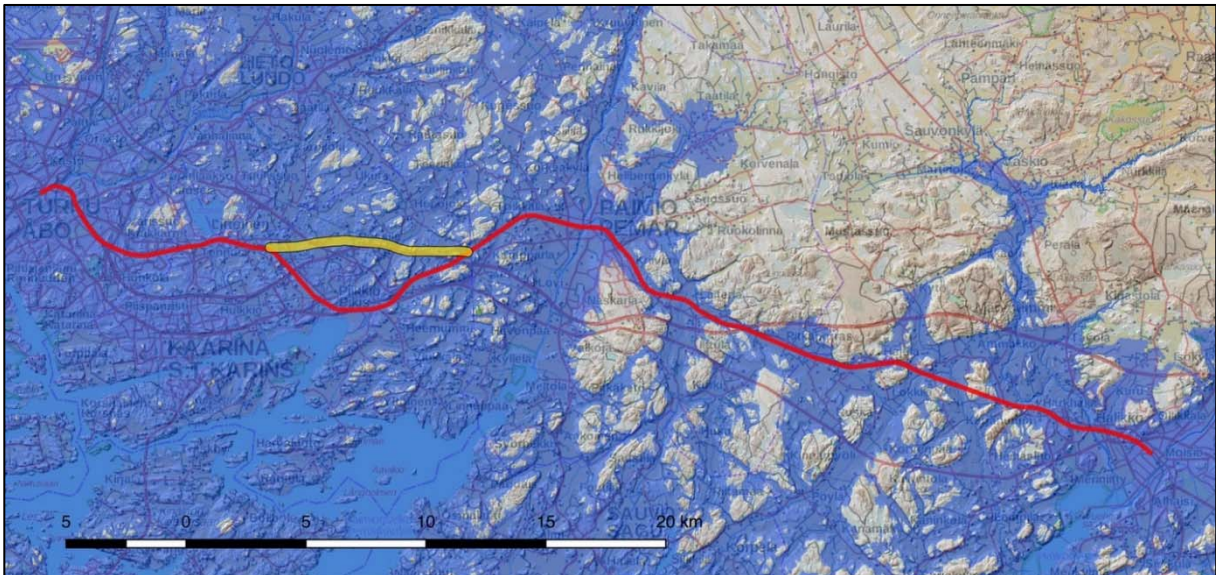
2.1. Ympäristöhistoria

Jääkauden jälkeen Varsinais-Suomi oli meren peittämä. Inventointialue oli vielä noin 6000 ennen ajanlaskun alkua Litorinameren peitossa, ratalinjan itäosan tuntumassa olevat korkeimmat alueet, jotka ovat yli 70 metrin korkeudella nykyisestä merenpinnasta olivat hajanaisena saaristona Salon ja Paimion välissä. Noin 5000 eaa osa saaristosta oli jo kuroutunut kiinni mantereeseen, samalla saarien määrä lisääntyi maankohoamisen myötä länteen mentäessä. Noin 3000 eaa ratalinjan itäpään saaret olivat pääosin liittyneet mantereeseen ja linjan länsipäähän oli muodostunut tiheä saaristo. Pronssikaudella ratalinjan itäpää Salon ja Halikon tienoilla oli pitkän merenlahden rannalla, kuten myös Paimion keskustan kohdalla. Piikkiön kohdalla velloi vielä meri ja Turun seutu oli meren äärellä, osittain hajanaisena saaristona. Rautakauden alussa noin 500-300 eaa Halikonjoki oli jo muodostunut, samoin kuin Paimionjoki, joka laski merenlahteen hieman ratalinjan eteläpuolella, Piikkiön kohta oli kohonnut juuri merestä. Aurajoki ulottui tuolloin hieman Turun pohjoispuolelle. Rautakauden keskivaiheilla noin 300-700 jaa meren lahdet olivat siirtyneet kohti etelää ja edellä mainitut jokiuomat olivat muodostaneet pitkälti jo nykyisten kaltaisen maiseman ratalinjan alueelle. (Ks. kuvat 3-8).

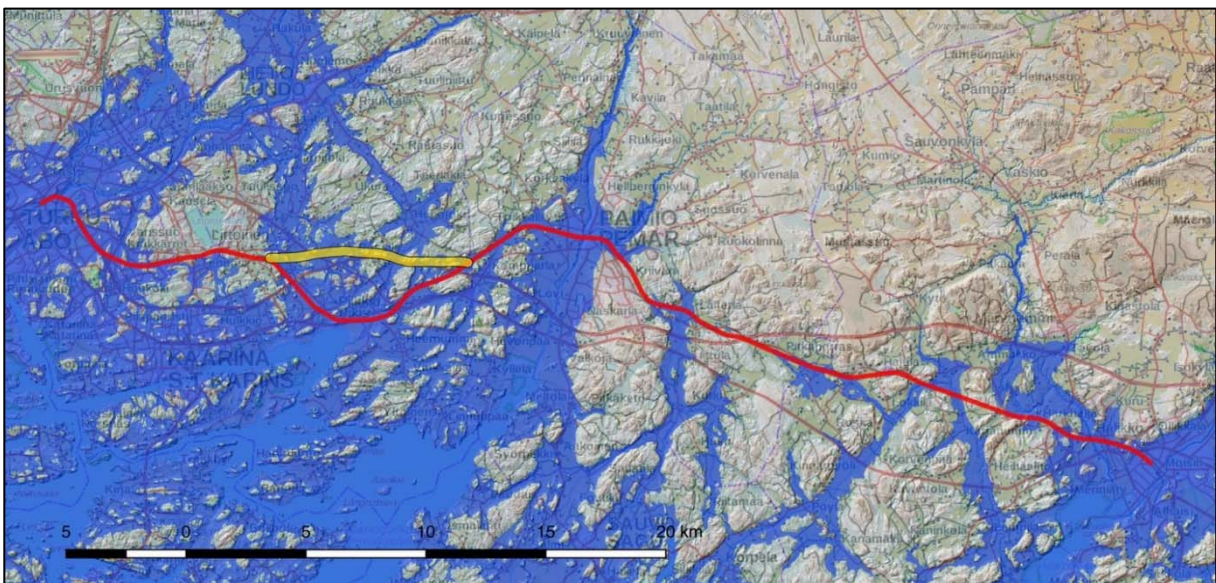
Jääkauden jälkeiset nykyisen Itämeren vaiheet ovat erittäin merkittäviä alueen ympäristö- ja asutushistoriaa tutkittaessa. Kivikautisten pyyntikulttuurien asuinpaikat sijoittuvat meren ja muiden vesistöjen äärelle, kun taas maataloutta harjoittaneet pronssi- ja rautakautiset yhteisöt asettuivat lähinnä jokiuomien hedelmällisten viljelymaiden ääreen. Alla esitetty mallit hahmottavat rantavaiheista esihistoriallisella ajalla. Malleissa ei ole otettu huomioon maankohoamisen hieman erilaista nopeutta alueella, vaan mallit ovat suuntaa-antavia. Salon seudulla nykyisen maankohoamisen isobaasi on noin 4,5 mm ja Turun kohdalla se on noin 5 mm.

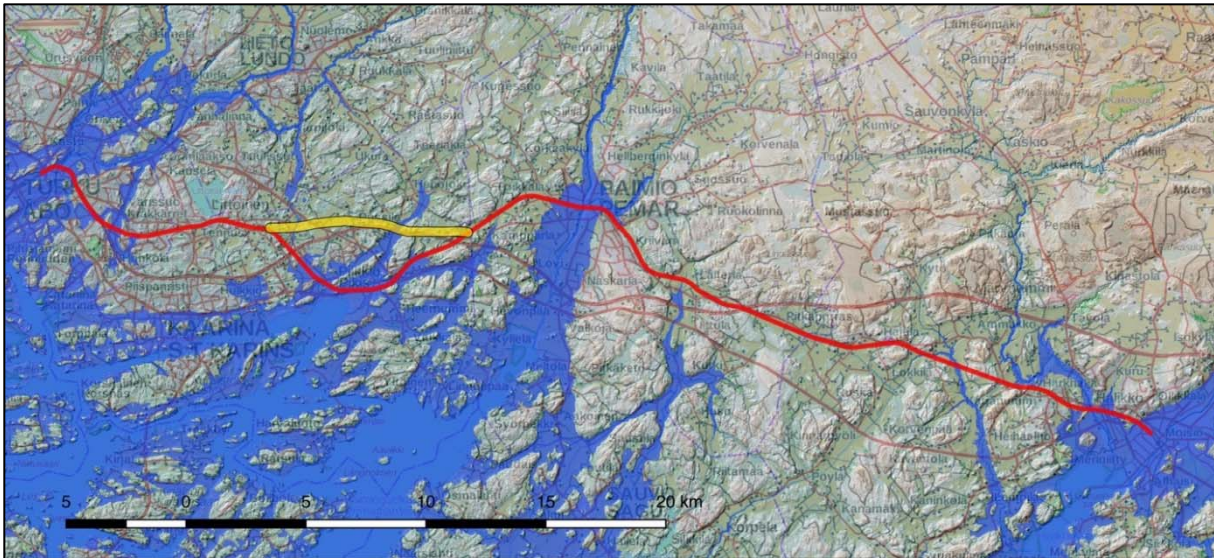
Kuva 3. Noin 7000 vuotta eaa inventointialue oli kauttaaltaan Litorinameren peittämä. (Ranta 70 metrin korkeuskäyrän mukaan)

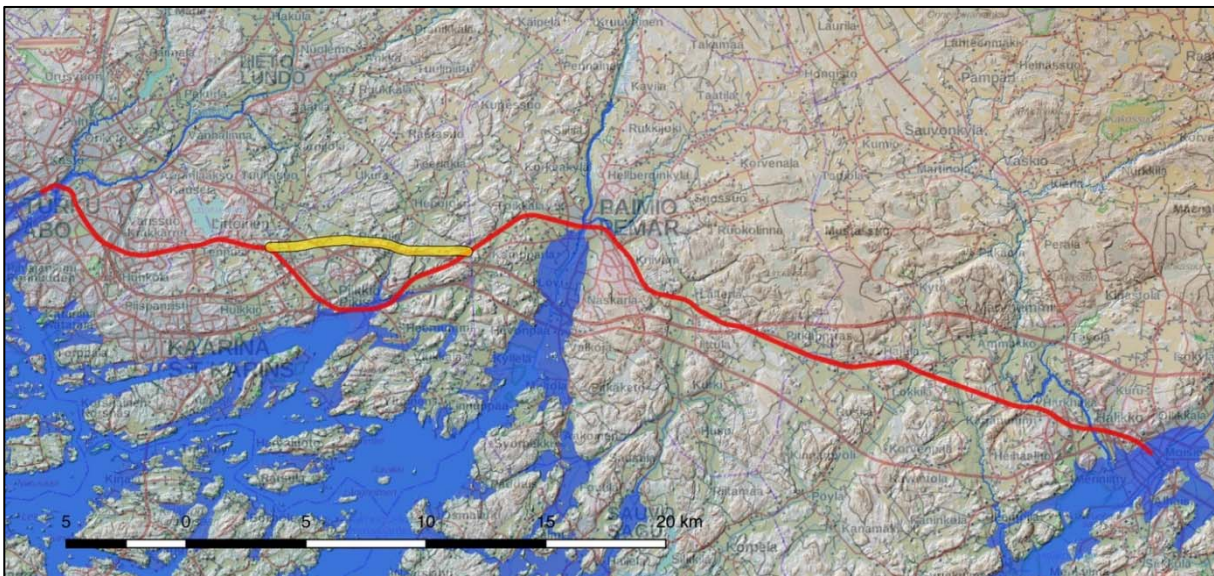
Kuva 4. Inventointialue noin 5000 eaa. (Ranta 48 metrin korkeuskäyrän mukaan)

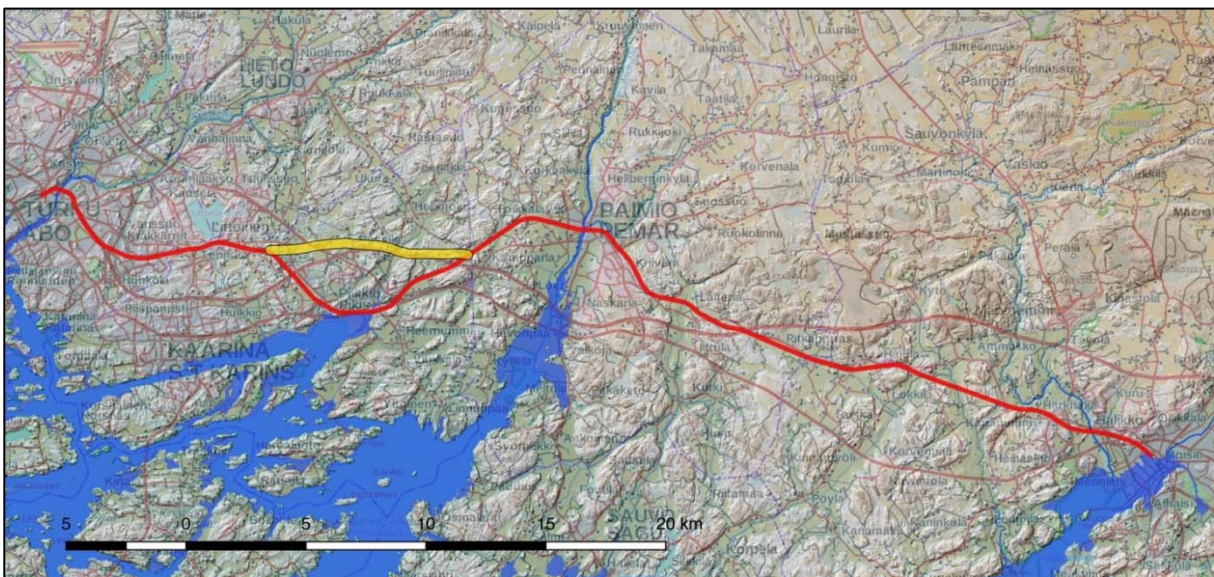
Kuva 5. Inventointialue noin 3000 eaa. (Ranta 30 metrin korkeuskäyrän mukaan)

Kuva 6. Inventointialue pronssikauden alussa noin 1500 eaa. (Ranta 15 metrin korkeuskäyrän mukaan)

Kuva 7. Inventointialue rautakauden alussa noin 500 eaa. (Ranta 10 metrin korkeuskäyrän mukaan)

Kuva 8. Inventointialue rautakauden keskivaiheilla noin 500 jaa. (Ranta 5 metrin korkeuskäyrän mukaan)

Ympäristöön vaikutti maankohoamisen lisäksi ilmastovaiheet ja niiden vaikutus kasvillisuuteen Kivikaudella, jääkauden jälkeisen lämpökauden aikana noin 6000–2000 eaa., keskilämpötila oli korkeimmillaan noin 2°C nykyistä korkeampi, ja jalot lehtipuut (tammi, pähkinäpensas, lehmus) kukoistivat Etelä-Suomessa. Kuusi alkoi levitä Suomeen idästä kivikauden lopulla, noin 2000 eaa. Kuusen leviämisen aikana ilmasto viileni ja kuusi valtasi alaa varsinkin lehmuksesta. Kivikauden lopulla ja pronssikaudella ilmasto oli 1900-luvun (jaa.) keskiarvoja kylmempää (Korhola et al. 2000). Toinen lämmin ilmastovaihe ajoittuu rautakauden lopulle ja varhaiskeskiaikaan (noin 750–1200 jaa. välille). Ilmasto viileni taas 1500-luvulta, mahdollisesti jo 1400-luvun puolella. Ajanjakso 1500-luvulta 1800-luvun puoleen väliin tunnetaan nimelle pikku jääkausi. Ajanjakson aikana ilmastolliset olosuhteet vaihtelivat suuresti eri puolilla maapalloa. Tuona aikana ainakin Euroopassa oli useita kylmiä kausia, jolloin keskilämpötila oli 2-3 astetta normaalia alempi.

2.2. Inventointialueen historiaa

Esihistorian pääjaksot

MESOLIITTINEN KIVIKAUSI 8850 – 5200 eaa.

Varhaisvaihe 8850 – 8000 eaa.

Keskivaihe 8000 – 6800 eaa.

Myöhäisvaihe 6800 – 5200 eaa.

NEOLIITTINEN KIVIKAUSI 5200 – 1900/1700 eaa.

Varhaisvaihe 5200 – 3900 eaa. (mm. varhaiskampakkeramiikka)

Keskivaihe 3900 – 3200 eaa. (mm. tyypillinen ja myöhäiskampakkeramiikka)

Myöhäisvaihe 3200 – 1900/1700 eaa. (mm. Nuorakeramiikka, Pyheensillan keramiikka)

PRONSSIKAUSI 1800 – 500 eaa.

RAUTAKAUSI 500 eaa. – 1150/1200/1300 jaa.

Esiroomalainen aika 500 eaa. – 0/50 jaa.

Vanhempi roomalaisaika 0/50 – 150/200 jaa.

Nuorempi roomalaisaika 150/200 – 375/400 jaa.

Keskirautakausi 375/400 jaa. – 800/825 jaa.

Kansainvaellusaika 375/400 – 550/600 jaa.

Merovingiaika 550/600 – 800/825 jaa.

Myöhäisrautakausi 800/825 jaa. – 1200/1300 jaa.

Inventointialueen historia alkaa kivikauden lopulla, jolloin asutusta on sijainnut Salon ja Kaarinan alueilla. Salon länsiosasta tunnetaan Aholan ja Väljälän kivikautiset asuinpaikat. Kaarinasta tunnetaan muutamien irtolöytöpaikkojen lisäksi laaja kivikautinen asuinpaikka Vuortenpäästä Piikkiön pohjoispuolelta. Vuortenpään länsipuolella on myös Bussila 2 ja 3 asuinpaikat sekä myös irtolöytöjä pelloilta. Yhdeltäkään näistä kivikauden kohteista ei ole radiohiiliajoituksia, joten ne ovat vain melko summittaisesti ajoit-

Kuva 9. Salo, Aholan kivikautinen asuinpaikka radan eteläpuolella olevalla pellolla. Kuvauskohteen kuva luoteesta. (AKDG6008:2)

tettavissa kivikauden loppupuolelle sijaintikorkeutensa ja löytöjensä perusteella. Kivikauden lopulla vaikuttaneeseen nuorakeraamiseen kulttuuriin, ilmeisesti sen aikaiseen hautaukseen, liittyviä löytöjä tunnetaan Kaarinan Nuutilasta, josta on löytynyt mm. vasarakirves. Nuorakeraaminen kulttuuri tunsikin jo maanviljelyn ja karjanhoidon, joten niiden asuinpaikat eivät olleet enää aivan veden äärellä, vaan ennemminkin laiduntamiseen sopivilla alueilla.

Pronssi- ja rautakauden asuinpaikat voivat sijaita samoilla alueilla ja samasta kohteesta voi löytyä molemmille aikakausille kuuluvia esineitä ja jäännöksiä. Pronssikaudelle ominaisimpia muinaisjäännöksiä ovat suuret röykkiöhaudat, joita esiintyy Varsinais-Suomessakin yli 500 (tieto muinaisjäännösrekisteristä). Usein ei tosin ole varmuutta onko röykkiö pronssi- vai rautakautinen, sillä röykkiöihin hautaaminen oli yleistä rautakauden alkuun. Perinteisesti pronssikauden hautaröykkiöt on määritelty isoiksi kallon päälle kasatuiksi röykkiöiksi, jotka ovat sijainneet näkyvällä paikalla. Inventointialueella on yksi pronssikautiseksi määritelty röykkiö, Salon Suomela. Röykkiö ei kuitenkaan ole edellä mainittujen tunnusmerkkien mukainen vaan melko matala ja maansekainen. Pronssikautinen ajoitus ilmeisesti perustuu röykkiön sijaintikorkeuteen, mutta röykkiötä ei ole tutkittu, joten ajoitus on epävarma.

Kuva 10. 2 Salo Suomela. Röykkiö kuvattuna kaakosta. (AKDG6007:1)

Pronssi- ja rautakautinen asutus on sijainnut lähinnä jokilaaksojen ja merenlahtien hyvillä viljely- ja laidunalueilla. Pronssikautiseen asutukseen liittyviä löytöjä on melko vähän ja niitä tunnetaan inventointialueella vain Salon Halikon Rikalanmäeltä. Rikalanmäki on kuitenkin ajoitettavissa pääosin nuorempaan rautakauteen ja siellä sijaitsee merkittävä merovingi- ja viikinkiaikainen kalmistoalue. Halikonjoki muodostaa yhden rautakautisen asutuskeskittymän inventointialueella. Lisäksi keskittymiä on Paimiossa ja Piikkiössä Kaarinassa. Paimionjokilaaksoissa on lukuisia asuinpaikkoja ja kalmistoja, joista inventointialueelle osuu Sievolanmäki ja Kotkoja. Piikkiössä puolestaan Rungon alue, jonka läpi rata kulkee, on tunnettu rautakautisista kohteistaan. Rungon rauta-

Kuva 11. Salo Rikalanmäki. Rikalanmäen laaja muinaisjäännösalue ulottuu radan tuntumaan sen eteläpuolella. Kuvauskopterin kuva luoteesta. (AKDG6029:1)

kautiset kohteet eivät sijainneet jokilaaksossa kuten Paimiossa, vaan meren rannan tuntumassa. Nykyinen Piikkiönlahti ulottuu edelleen vain muutaman sadan metrin päähän rautakauden asuinpaikoista.

Rautakausi vaihtuu keskiaikaan noin vuoden 1200 tienoilla ja siirrytään aikaan, jolta on säilynyt kirjallisia lähteitä. Asutus on todennäköisesti jatkunut katkeamatta rautakaudelta keskiajan puolelle ja levinnyt hiljalleen laajemmalle. Rautakautisten yhteisöjen asuinalueet säilyttävät edelleen suosionsa myös keskiajan puolella, kuten esimerkiksi Halikon seudulla. Rautakauden loppupuolella tapahtui merkittävä muutos kristinuskon saavuttaessa jalansijan Suomen rannikolla ja levitessä asteittain sisämaahan. Ei ollut harvinaista, että ensimmäiset kirkot rakennettiin vanhojen ”pakanallisten” pyhien paikkojen päälle tai välittömään läheisyyteen. Esimerkiksi Halikon keskiaikainen kirkko sijaitsee samalla maalla kuin rautakautinen kalmisto. Kristillisyyden varhaisia vaiheita maassamme edustaa inventointialueella Paimiossa sijaitsevan Räpälän kirkon paikka. Kirkko mainitaan ensimmäisen kerran kirjallisissa lähteissä vuonna 1385. Kirkon paikkaa on tutkittu kaivauksen 1930-luvulla, jolloin löydettiin kooltaan noin 10x20 metrin kokoinen kirkon pohjarakenne. Nykyisin vanha kirkonpaikka on muinaisjäännösalue.

Kuva 12. Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka on pääosin kuusiaidan ympäröimä. Kuva lännestä. (AKDG6010:2)

Keskiajan alkupuolella, viimeistään 1300-luvulla, Etelä-Suomen rannikolle saapui ruotsalaista uudisasutusta, jota on edeltänyt suomenkielinen väestö. Silloisen väestön kielirajat eivät noudata nykyisiä kielirajoja ja ovat lähinnä hahmotettavissa verotusperusteiden kautta. Ns. ruokalisävero, jota talonpojat maksoivat papistolle, määräytyi suomenkielisen ja ruotsinkielisen oikeuden mukaan. Ruokalisäruista maksaneet kylät olivat ilmeisesti vanhoja suomalaiskyliä, kun taas ruokalisävoita maksaneet olivat ruotsalaisen uudisasutuksen kyliä.

Keskiajan lähteet ovat kuitenkin melko vähäisiä ennen kuin Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa uudisti verotuksen 1500-luvun puolessa välissä ja verotettavista kylistä ja taloista alettiin pitää tarkkaa kirjaa. 1500-luvun veroluettelot eivät kuitenkaan välttämättä anna oikeaa kuvaa varhaisen keskiajan asutuksen ja väestön määrästä. On esitetty (Haggrén 2011), että ainakin Uudellamaalla huomattava osa keskiajan asutuksesta on todennäköisesti autioitunut tai siirtynyt toiseen paikkaan ennen vanhimpien karttojen ja historiallisten lähteiden kuvaamaa aikaa. Syynä keskiajan lopun ja uuden ajan alun autioitumiselle on Ruotsin ja Venäjän sodat (1500-luku), ns. pikku jääkauden aiheuttama satojen huononeminen ja raskas verotus. Erityisesti vuodet 1695-97 olivat hyvin kylmiä ja sadot menetettiin lähes kokonaan, Suomessa jopa kolmasosa väestöstä menehtyi. Juuri kun väestö lähti kasvuun nälkävuosien jälkeen, alkoi Suuri pohjan sota (1700-1721), jota seurannut venäläismiehitys, tunnetaan nimellä Iso Viha (1714-1721), aiheutti huomattavaa väestökatoa ja autioitumista ympäri Suomea. Tähän ajan jaksoon liittyy inventointialueella Kaarinassa sijainneen Skänkilän tilan autioituminen noihin aikoihin.

Suuren pohjansodan jälkeen väestö alkoi kasvamaan nopeasti ja asutus tihentymään jälleen. 1800-luvulla maaseudun asutus tiloineen ja torppineen oli jo hyvin laajaa. 1860-luvun nälkävuosien vaikutus oli pieni Var-sinais-Suomessa verrattuna esim. Savoan ja Kainuuseen. 1800-luvulla alettiin myös rakentaa rataverkostoa

ja kanavoitiin vesiväyliä, jotka osaltaan helpottivat mm. ruokahuoltoa ympäri maan ja helpottivat myös väestön liikkumista. Salon ja Turun välinen ensimmäinen ratalinja on peräisin 1800-luvun lopulta. Sitä on parannettu ja oikaistu pariin otteeseen ja inventoinnissa rekisteröitiin muuna kulttuuriperintökohteena vuonna 1927 tehty rautatietunneli Salon Tunnelimäessä.

Inventointialueen nuorempaa historiaa edustaa toisen maailmansodan aikana Turun Mikkolanmäellä on sijainnut ilmatorjuntapatteri, johon liittyviä betonirakenteita ja luolia on säilynyt mäen alueella. Kohde on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

2.3. Inventointialueen tutkimushistoriaa

Ratahankealueen inventointialuetta sivutaan lähes 40 tutkimusraportissa. Monet ovat olleet lyhyitä tarkastuksia ja niitä ei ole tässä yhteydessä ole syytä erikseen mainita. Kaikki tutkimukset on mainittu kuitenkin lähdeluettelossa. Tärkeimmät tutkimukset liittyvät aiempiin rata- ja tiehankkeisiin liittyviin arkeologisiin inventointeihin, kuntien laajoihin muinaisjäännösinventointeihin sekä muutamiin tutkimuskaivauksiin.

Hannu Poutiainen inventoi vuonna 1988 Perniö-Piikkiö välistä rataosuutta liittyen radan oikaisuun. Inventoinnin ja aikaisempien tutkimusten perusteella tehtiin arkeologisia kaivauksia Halikon Kihisissä ja Joensuussa (Elina Saloranta v. 1989-90), Rikalassa (Jaana Riikonen v. 1990), Aholassa ja Ilolassa (Aki Arponen v. 1986).

Vuonna 1999 kaivettiin Läntisen ohikulkutien ja mt 2355 rakentamiseen liittyen Halikon Kihistenmäki SW:ssä ja Mörlingin pellolla. Tätä ennen Esa Mikkola oli inventoinut tiehankealueen vuonna 1998.

Halikon kunnan alueen arkeologisesta merkittävydestä kertoo, että alueella on tehty koko kunnan kattava inventointi kolmeen otteeseen. Ensimmäinen inventointi tehtiin jo vuonna 1955 (Anna-Kerttu Koskimies), seuraava vuonna 1964 (Anna-Liisa Hirviluoto) ja viimeisin vuonna 1999 (Esa Mikkola).

Eeva Raike inventoi Salon kaupungin muinaisjäännökset vuonna 2001 ja Raike inventoi myös Paimion muinaisjäännökset vuonna 2005. Muita ns. kuntainventointeja ovat Piikkiön kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnit vuosina 1954 (Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Ruutu) ja 1995 (Heljä Brusila) ja Kaarinan muinaisjäännösinventointi vuonna 1954 (Anna-Liisa Hirviluoto).

Erityisesti Piikkiön pohjoispuolisen inventointialueen kannalta tärkeä tutkimus oli Hannu Poutiaisen vuonna 1989 tekemä Turku-Helsinki -moottoritelinjan arkeologinen inventointi, koska inventointialueet olivat pitkälti päällekkäisiä.

Rautakautisten asuinpaikkojen ja kalmistojen kaivauksia on tehty Paimion Sievolanmäellä (Riitta Fischer 1982, Jukka Luoto 1982), Piikkiön Rungon Ristkankareenmäellä vuonna 2017 (Juha Ruohonen) ja Tiitumäellä vuonna 1941 (Ella Kivikoski). Lisäksi Minna Sartes tutki vuonna 1993 Piikkiön Kosken rautakautisen asuinpaikan, joka on sittemmin poistettu muinaisjäännösrekisteristä.

3. Inventoinnin kulku ja tulokset

3.1. Inventoinnin valmistelu

Inventoinnin valmistelussa käytiin läpi paikallishistoriaan liittyviä teoksia, mm. Paimion, Halikon, Piikkiön ja Paimion tarinat. Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä saatiin tiedot inventointialueella ja sen tuntumassa olevista muinaisjäännöskohteista, sekä niissä tehdyistä aiemmista tutkimuksista. Niiden avulla hahmotettiin alueen muinaisjäännösten levintää, esiintymistiheyttä ja sijaintia maastossa. Tietojen avulla selvitettiin inventointialueen arkeologista potentiaalia.

Inventointialueen historiallisia karttoja hankittiin Kansallisarkiston verkkopalveluiden kautta. Varsinais-Suomen kartta-aineistosta on suurin osa digitoidussa muodossa. Historiallisten karttojen avulla hahmotettiin

maankäyttöä 1600-luvulta eteenpäin ja asuinpaikkojen sijaintia. Erityisesti etsittiin autioituneita talon paikkoja, jotka olisivat säilyneet maastossa ja näin ollen tutkimuksellisesti arvokkaita. Kartta-aineistosta käytiin läpi isojako ja tilakarttoja 1600-1800-luvuilta, Kuninkaan kartastoa 1700-1800 -lukujen vaihteesta, pitäjänkartastoa ja ns. Senaatin kartastoa 1800-luvulta sekä 1900-luvun peruskarttoja.

Arkeologista potentiaalia inventointialueen eri osissa erityisesti esihistorian kannalta selvitettiin myös rantavaiheita rekonstruoiden. Eri rantavaiheiden maastomalleja tehtiin Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta ladatuilla 2 metrin korkeusmallitiedostoilla, joista tuotettiin eri aikakausien ja rannan korkeuksien rekonstruktioita. Mallinnukset tehtiin QGIS-ohjelmalla.

Maanmittauslaitokselta saatavissa oleva korkeusmalliaineistoa käytettiin myös vinovalovarjosteen (DEM-mallin) luomiseen. Sen ohella käytettiin myös Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna-verkkopalvelun tarjoamaa vinovalovarjostetta. Näiden pohjalta tehtiin inventoinnin valmisteluvaiheessa havaintoja kohteista, jotka erottuvat kuvissa mahdollisina ihmisen tekeminä rakenteina, kuten esim. tervahaudat, hiilimiilut ja kivikautiset asumuspainanteet. Tällä kertaa ei havaittu mitään sellaista, joka olisi viitannut edellä mainitun kaltaisiin ilmiöihin. Tämä selittyy pitkälti sillä, että inventointialue on savipeltoa tai kallioista, joilla kummallakaan ei yleensä esiinny mainitun kaltaisia ilmiöitä.

3.2. Kenttätyöt

Kenttätyöt tehtiin huhtikuussa tavoitteena päästä myös tarkastelemaan peltoalueita ennen kylvöä. Aikaisin keväällä ovat myös havaintomahdollisuudet maastossa parhaat kasvillisuuden ollessa laossa talven jäljiltä. Sää ja olosuhteet kenttätöitä varten olivat inventoinnin aikaan erinomaiset, lukuun ottamatta yhtä päivää, jolloin satoi lunta.

Inventointi aloitettiin Salon päästä ratalinjaa. Linjaa tarkasteltiin 100 metrin leveydeltä molemmin puolin. Alueet käytiin jalkaisin läpi pääosin havainnoimalla ja tekemällä pelloilla ns. pintapöimintää, jossa yritetään etsiä löytöjä ja tehdä havaintoja kynnyksillä pelloilla. Inventointialue saatiin käytyä hyvin läpi, lukuun ottamatta muutamia kyntämättömiä peltoja ja rakennettujen taajama-alueiden pihvoja, joita ei inventoitu. Myös Piikkiön pohjoispuolella oleva 400 metrin levyinen inventointialue käytiin kauttaaltaan läpi.

Koepistoja tehtiin muutamilla alueilla, jotka vaikuttivat sopivilta kivikautisen asuinpaikan löytymistä ajatellen. Tällaisia alueita oli jo ennakolta merkitty valmistelevissa töissä. Yleensä ne olivat topografialtaan, maaperältään ja sijaintikorkeudeltaan havaittu potentiaalisiksi kivikautisen asutuksen löytymisen kannalta.

Ennestään tunnetut kohteiden paikkatiedot tarkastettiin, muinaisjäännösrekisterin tietoja verrattiin paikalla tehtyihin havaintoihin, kohteet valokuvattiin ja niiden laajuutta ja säilyneisyyttä arvioitiin aiempien tietojen ja inventoinnissa tehtyjen havaintojen pohjalta.

3.3. Tulokset

Kenttätöissä löytyi 4 uutta kohdetta ja tarkastettiin 28 ennestään tunnettua kohdetta. Löydettyjen kohteiden pieni määrä selittyy inventointialueen sijainnilla alueella, joka on suurelta osin arkeologiselta potentiaaliltaan heikkoa. Rata kulkee usein peltoalueiden alavilla kohdilla, joiden maaperä on savea. Lisäksi on huomioitava, että merkittävä osa ratalinjasta ja osa Piikkiön pohjoispuolella olevasta suunnittelualueesta on jo aiemmin inventoituja.

Kaikkien inventointikohteiden yksityiskohtaiset tiedot karttaotteineen ja kuvineen löytyvät raportin liitteenä olevista kohdekuvauksista.

Inventoinnissa löytyi seuraavat kohteet.

Paimio	Laiterlan silta	1000036886	kulkuväylät	sillat	historiallinen
Paimio	Syrjälä	1000036888	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
Paimio	Penttilä	1000036887	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen
Salon	Tunnelimäki	1000036889	kulkuväylät	tunnelit	historiallinen

Kohteista Laiterlan silta ja Syrjälä ovat kiinteitä muinaisjäänneksiä ja Penttilä sekä Tunnelimäki ovat muita kulttuuriperintökohteita.

Laiterlan silta on johtanut Alastalon ja Ylistalon tiloille vanhalta Turuntieltä. Junarata on heti sillan pohjoispuolella ja tie on aiemmin jatkunut radan yli, mutta nykyisin uusi tie kulkee radan alitse. Silta on ilmeisesti peräisin 1800-luvulta, sillä tietä ei ole vielä 1700-1800-luvun vaihteen Kuninkaan kartastossa, mutta se on merkitty 1800-luvun puolivälin pitäjänkarttaan ja ns. Senaatin kartastoon. Kivisilta on todennäköisesti siis yli 100 vuotta vanha ja käytöstä poistunut, joten se on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäänneksi.

Paimion Syrjälä on sammaleen peittämä kivi-röykkiö halkaisijaltaan noin 2 metriä, kivet on kasattu isomman kiven viereen. Näkyvillä olevat kasatut kivet ovat pääosin halkaisijaltaan noin 20 cm. Röykkiön korkeus on noin puoli metriä. Kyseessä vaikuttaisi olevan raivausröykkiö. Kuusikkoinen rinne voisi viitata kaskiröykkiöön.

Paimion Penttilä on vanha ns. yksinäistalo, jonka juuret johtavat mahdollisesti jo keskiajalle. Penttilä on edelleen kokonaan käytössä, mutta säilyttänyt alkuperäisen luonteensa ja maatalousvaltaisen elinkeinonsa, joten se on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Salon Tunnelimäen vanha, käytöstä poistunut rautatietunneli sijaitsee noin 6 km Salon keskustasta länteen. Vuonna 1927 valmistunut tunneli kulkee Tunnelimäen halki noin 100 metriä nykyisen tunnelin eteläpuolella. Tunnelin pituus on noin 100 metriä. Vuosiluku 1927 on kaiverrettu tunnelin suuaukon yläosaan. Kohde on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Inventoinnissa tarkastettiin seuraavat ennestään tunnetut muinaisjäännöskohteet. Kohteet, joiden tietoja tarkennettiin, esim. muutos aluerajaukseen tai tyyppiin, ovat lihavoidulla tekstillä.

Kiinteät muinaisjäännökset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Kaarina	Bussila 2	602010005	asuinpaikat		kivikautinen
Kaarina	Bussila 3	602010006	asuinpaikat		kivikautinen
Kaarina	Kosken silta	1000031550	kulkuväylät	sillat	historiallinen
Kaarina	Nuutila	202010018	hautapaikat	ruumiskalmistot	kivikautinen
Kaarina	Pukkila	1000024487	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
Kaarina	Ristkankare	602010031	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	rautakautinen
Kaarina	Skänkilä	602010007	asuinpaikat		rautakautinen, keskiaikainen
Kaarina	Tiitumäki	602010042	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	rautakautinen
Kaarina	Vuortenpää	602010009	asuinpaikat		kivikautinen
Paimio	Kotkoja	1000032322	asuinpaikat		rautakautinen
Paimio	Räpälän vanha kirkonpaikka	1000004294	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	historiallinen
Paimio	Sievolanmäki	577010025	asuinpaikat, hautapaikat		rautakautinen
Salo	Ahola	73010009	asuinpaikat		kivikautinen
Salo	Kihinen	73010025	asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet	rautakautinen
Salo	Mörlingin pelto	7300100028	asuinpaikat		rautakautinen
Salo	Paijula	1000009618	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
Salo	Rikalanmäki	73010022	hautapaikat, kultti- ja tarinapaikat	ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet	pronssi/rautakautinen
Salo	Suomela	1000005930	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
Salo	Varesvuori	1000006094	hautapaikat	hautaröykkiöt	historiallinen
Salo	Väljälä	73010008	asuinpaikat		kivikautinen
Turku	Kairisten yksinäistalo	1000019442	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen

Löytöpaikat

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Kaarina	Bussila 4	1000015402	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Kaarina	Joutsa	1000015322	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Kaarina	Korvenmäki	1000015421	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen
Kaarina	Liuskala	1000015362	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Paimio	Karhunpyölin krotit	1000008827	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen

Muut kulttuuriperintökohteet

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Turku	Mikkolanmäki	1000018592	puolustusvarustukset	tykkiasemat	moderni

Muutoksia tehtiin 16 kohteeseen, jotka kaikki ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Muutosten määrää voi pitää aika suurena ja vaikuttaakin siltä, että aluerajauksia on aiemmin tehty perehtymättä kohteen tutkimushistoriaan tarkemmin tai uusien tutkimusten tietojen mukaiset muutokset ovat jääneet päivittämättä muinaisjäännosrekisteriin ja aluerajauksiin. Löytöpaikkojen tiedot säilyivät ennallaan, samoin kuin ainoan muun kulttuuriperintökohteen.

Seuraavassa on kerrottu tehdyistä muutoksista ja tarkennuksista lyhyesti kunkin kohteen osalta. Tarkemmat tiedot löytyvät kohdekuvauksista.

- *Bussila 2 ja 3* kivikautisten asuinpaikkojen rajaukset muutettiin vastaamaan aiempien tutkimusten havaintoja ja topografiaa.
- *Kosken sillan* muinaisjäännöspiste korjattiin osoittamaan historiallisen kivisillan kohtaa, se oli aiemmin ollut väärän sillan kohdalla. Kohteelle lisättiin myös aluerajaus.
- *Ristkankareen* rautakautisen kohteen aluerajaus muutettiin vuoden 2017 koekaivauksen tietojen pohjalta. Kohde olisi vielä syytä muuttaa muinaisjäännosrekisterissä asuinpaikaksi, koska koekaivauksessa ei saatu mitään merkkejä mahdollisesta kalmistosta.
- *Skänkilän* aluerajauksia muutettiin perustuen alueella havaittuihin rakenteisiin historialliselta ajalta, kohteen tyyppiin lisättiin myös historiallinen asuinpaikka. Aiemmin kohde oli luokiteltu rautakautiseksi asuinpaikaksi.
- *Tiitusmäen* rautakautisen hautapaikan aluerajauksia laajennettiin perustuen topografiaan ja vuoden 1941 kaivauskertomuksen tietoihin.
- *Vuortenpään* kivikautisen asuinpaikan aluerajauksia hieman laajennettiin inventointihavaintojen pohjalta, mutta samalla aluerajauksesta poistettiin siihen aiemmin sisältynyt sorakuoppa.
- *Kotkojan* rautakautiselle asuinpaikalle lisättiin aluerajaus
- *Sievolanmäen* aluerajauksia muutettiin hieman poistamalla osa, joka käsitti rakennuksia.
- *Räpälän kirkonpaikan* aluerajauksia tarkennettiin.
- *Aholan* aluerajauksia tarkennettiin perustuen alueen topografiaan ja aiempiin tutkimustuloksiin.
- *Mörölingin pellon* aluerajaus poistettiin, koska aiemmissa tutkimuksissa ei ollut löytynyt merkkejä säilyneestä muinaisjäännöksestä. Kohde olisi ehkä syytä poistaa rekisteristä.
- *Kihisten* muinaisjäännosalue rajattiin vastaamaan aiempien tutkimusten tuloksia.
- *Paijulan* muinaisjäännöspiste tarkennettiin ja kohteelle lisättiin aluerajaus perustuen inventointihavaintoihin ja historiallisten karttojen tarkasteluun. Paijulan kohteeseen liittyy myös samalla alueella sijaitseva *Varesvuoren* hautaröykkiö, joka on kuitenkin todennäköisemmin kohteen historiallisen ajan toimintaan liittyvä raivausröykkiö kuin rautakautinen hautaröykkiö.
- *Kairisten yksinäistalon* kohteeseen lisättiin aluerajaus.

4. Yhteenveto

Museoviraston tutkijat Vesa Laulumaa ja Piritta Häkälä inventoivat Salo-Turku ratahankealuetta 8.-26.4, Laulumaa täydensi inventointia vielä 21.-24.10.2019. Uutta raidetta suunnitellaan nykyisen radan viereen noin 53 kilometrin mittaiselle rataosuudelle Salon ja Turun välillä. Arkeologisesti inventoitu alue oli laajuudeltaan 100 metriä nykyisen radan molemmin puolin. Lisäksi suunnitellaan radan oikaisua Piikkiön kohdalla. Oikaisu on pituudeltaan noin 8 km ja inventointi tehtiin 200 metrin alueella suunnitellun ratalinjan molemmin puolin, inventoitavan maastokäytävän leveys oli siis 400 metriä. Inventointialueet käytiin läpi lukuun ottamatta kyntämättömiä peltoja.

Kenttätöissä löytyi 4 uutta kohdetta ja tarkastettiin 28 ennestään tunnettua kohdetta. Löydettyjen kohteiden pieni määrä selittyy inventointialueen sijainnilla alueella, joka on suurelta osin arkeologiselta potentiaaliltaan heikkoa. Rata kulkee usein peltoalueiden alavilla kohdilla, joiden maaperä on savea. Lisäksi on huomioitava, että merkittävä osa ratalinjasta ja osa Piikkiön pohjoispuolella olevasta suunnittelualueesta on jo aiemmin inventoituja.

Uusista muinaisjäännöskohteista kaksi on kiinteää muinaisjäännöstä: Laiterlan silta, historiallisena ajan kivi-silta ja Syrjälä, kiviröykkiö, mahdollisesti kaskiraunio. Kaksi on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi: Penttilä, historiallisen ajan asuinpaikka Paimiossa ja Tunnelimäki, vuonna 1927 valmistunut käytöstä poistunut rautatietunneli Salossa.

Ennestään tunnettujen kohteiden paikkatiedot tarkastettiin, muinaisjäännösrekisterin tietoja verrattiin paikalla tehtyihin havaintoihin, kohteet valokuvattiin ja niiden laajuutta arvioitiin aiempien tietojen ja inventoinnissa tehtyjen havaintojen pohjalta. Muutoksia tehtiin 16 kohteeseen.

Helsingissä 3.12.2019

Vesa Laulumaa

Kuvaluettelo

- AKDG6003:1 Salo Paijula. Kuoppa mäen päällä. Kuva etelästä.
- AKDG6003:2 Salo Paijula. Historialliseen talonpaikkaan kuuluva kaivo. Kuva koillisesta.
- AKDG6003:3 Salo Paijula. Historiallinen talonpaikka on sijainnut mäen edustalla. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6004:1 Salo Kihinen. Aidan vieressä oleva kuppikivi on ilmeisesti jäänyt peittoon uutta ulkorakennusta rakennettaessa. Kuva lännestä.
- AKDG6004:2 Salo Kihinen. Vanhan ja uuden radan välistä aluetta, jolla rautakautista asuinpaikkaa on mahdollisesti säilynyt. Kuva lounaasta.
- AKDG6004:3 1 Salo Kihinen. Rautakautisen asuinpaikan jäännöksiä on luultavasti säilynyt nykyisen ja vanhan radan välisellä alueella. Kuvauskohterin kuva etelästä.
- AKDG6005:1 Salo Mörlingin pelto. Kuvassa olevalta pellolta ei löytynyt merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä vuoden 1999 koekaivauksissa.
- AKDG6006:1 Salo Tunnelimäki. Vuonna 1927 valmistuneen rautatietunnelin suuaukko. Kuva lännestä.
- AKDG6006:2 Salo Tunnelimäki. Tunneli sisältä. Kuva lännestä.
- AKDG6007:1 Salo Suomela. Röykkiö kuvattuna pohjoisesta.
- AKDG6007:2 Salo Suomela. Röykkiö kuvattuna kaakosta.
- AKDG6008:1 Salo Ahola. Kivikautista asuinpaikkaa on todennäköisesti säilynyt nykyisen radan ja metsän välisellä alueella. Kuva idästä.
- AKDG6008:2 Salo Aholan kivikautinen asuinpaikka radan eteläpuolella olevalla pellolla. Kuvauskohterin kuva luoteesta.
- AKDG6009:1 Salo Väljälä. Kivikautista asuinpaikkaa on mahdollisesti säilynyt radan ja tien välisellä alueella. Kuva idästä.
- AKDG6010:1 Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka. Kirkonpaikka rautatien vieressä joen toisella puolen. Kuva idästä.
- AKDG6010:2 Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka on pääosin kuusiaidan ympäröimä. Kuva lännestä.
- AKDG6010:3 Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka. Rannan puolella olevia pystykiviä. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6010:4 Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka. Kirkonpaikka kuvassa radan oikealla puolella on rajattu kuusiaidalla, muinaisjäännösalue ulottuu hieman sen ulkopuolelle. Kuvauskohterin kuva idästä.
- AKDG6011:1 Paimio Penttilä. Historiallisen ajan asuinpaikka. Kuva etelästä.
- AKDG6011:2 Paimio Penttilä. Historiallinen asuinpaikka kuvan etualalla, radan oikealla puolen. Kuvauskohterin kuva idästä.
- AKDG6012:1 Paimio Lairtelan silta. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6013:1 Paimio Syrjälä. Röykkiö kuusimetsässä. Kuva lounaasta.
- AKDG6014:1 Paimio Kotkoja. Rautakautinen asuinpaikka on sijainnut kuvassa olevalla pellolla. Kuva koillisesta.
- AKDG6015:1 Paimio Sievolanmäki. Muinaisjäännösalue mäen rinteessä. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6015:2 Paimio Sievolanmäki. Muinaisjäännösalue rajautuu metsän kohdalle. Kotkojan asuinpaikka on taaempana olevalla pellolla. Kuvauskohterin kuva luoteesta.
- AKDG6016:1 Kaarina Tiitumäki. Tutkija Piritta Häkälä tarkastelee tuulen kaatoa mäen päällä. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6016:2 Kaarina Tiitumäki. Polttokenttäkalmiston kivikkoa mäen päällä. Kuva etelästä.
- AKDG6016:3 Kaarina Tiitumäki. Rautakautinen polttokenttäkalmisto sijaitsee kallioisen mäen päällä. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6017:1 Kaarina Kosken silta. Historiallisen ajan kivilta. Kuva etelästä.
- AKDG6017:2 Kaarina Kosken silta. Historiallisen ajan kivilta. Kuva etelästä.
- AKDG6017:3 Kaarina Kosken silta. Historiallisen ajan kivilta ja sen takana käytöstä poistunut betoninen maantiesilta. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6018:1 Kaarina Liuskala. Kivikirveen löytöpaikka on mahdollisesti kivijalan kohdalla. Kuva lännestä.
- AKDG6019:1 Kaarina Joutsa. Oikotaltan löytöpaikka on mahdollisesti kuvassa näkyvän rakennuksen kohdalla. Kuva kaakosta.
- AKDG6020:1 Kaarina Nuutila. Löytöpaikka on nykyisin männikköä. Kuva lännestä.
- AKDG6021:1 Kaarina Skänkilä. Rakennuksen perustaa peltosaarekkeella. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6021:2 Kaarina Skänkilä. Rakennuksen kivijalan ääriviivat hahmottuvat ilmakuvassa. Kuvauskohterin kuva idästä.
- AKDG6022:1 Kaarina Bussila 2. Kivikautinen asuinpaikka pellolla moottoritien pohjoispuolella. Kuva idästä.
- AKDG6022:2 Kaarina Bussila 2 ja Skänkilä sijaitsevat moottoritien pohjoispuolella olevalla pellolla. Kuvauskohterin kuva idästä.
- AKDG6023:1 Kaarina Bussila 3. Kivikautinen asuinpaikka rinteessä moottoritien pohjoispuolella. Kuva lounaasta.
- AKDG6024:1 Kaarina Vuortenpää. Kivikautisen asuinpaikan etelärajaa. Kuva lännestä.
- AKDG6024:2 Kaarina Vuortenpää. Laaja kivikautinen asuinpaikka mäellä pellon takana. Kuva kaakosta.
- AKDG6024:3 Kaarina Vuortenpää. Kivikautisen asuinpaikan pohjoisosa kasvaa nykyisin mäntytaimikkoa. Kuva idästä.
- AKDG6025:1 Turku Mikkolanmäki. Betonoidut puolustusvarustuksiin on maalattu paljon graffiteja. Kuva etelästä.

- AKDG6025:2 Turku Mikkolanmäki. Kallioon louhitun luolan sisäänkäynti. Kuvassa tutkija Piritta Häkälä. Kuva lännestä.
- AKDG6025:3 Turku Mikkolanmäki. Kivipengerryksiä mäen etelärinteessä. Kuva kaakosta.
- AKDG6026:1 Turku Ali-Lonttinen. Tontilla tehdyissä koetutkimuksissa ei löydetty merkkejä muinaisjäännöksestä. Kuva luoteesta.
- AKDG6027:1 Turku Kairisten yksinäistalo. Tontti kuvattuna lännestä.
- AKDG6027:2 Turku Kairisten yksinäistalo. Tontilla on näkyvissä kivirakenteita, jotka liittyvät rakennusten pohjiin ja kellarisiin sekä kulkuväyliin. Kuva pohjoisesta.
- AKDG6028:1 Kaarina Pukkila. Pukkilan kartano radan pohjoispuolella. Kuvauskohterin kuva etelästä.
- AKDG6029:1 Salo Rikalanmäki. Rikalanmäen laaja muinaisjäännösalue ulottuu radan tuntumaan sen eteläpuolella. Kuvauskohterin kuva luoteesta.
- AKDG6030:1 Yleiskuva. Inventointialuetta Salon Hajalan itäpuolella Lokkilanjoenuomassa. Kuvauskohterin kuva lännestä.
- AKDG6030:2 Yleiskuva. Inventointialuetta Piikkiön ohituksen kohdalla Kaarinan Pussilasta itään. Etualalla Vuortenpäänmäki. Kuvauskohterin kuva lännestä.
- AKDG6031:1 Kaarina Ristkankare. Rautakautisen asuinpaikan eteläosaa. Kuva lounaasta.
- AKDG6032:1 Paimio Karhunpyölin krotit. Löytöpaikka on junaradan pohjoispuolella pellon laidassa. Merkitty kuvaan punaisella pisteellä. Kuvauskohterin kuva idästä.

Lähteet

Painetut lähteet

- Erkola, Toini, Herten, Erik v. & Innamaa, Kerttu. *Paimion historia*. Paimion kunta ja Paimion seurakunta.
- Hatakka, Lassi & Glückert, Gunnar 2000. Calibration curves representing shore displacement of the Baltic based on radiocarbon ages in the Karjaa, Perniö, Turku, Mynämäki, and Laitila areas, SW Finland. Teoksessa Nissinaho, Aino (Toim.) 2000. *Sites and Settlement*. Turku: University of Turku, archaeology.
- Havia, Timo & Luoto, Jukka 1989. *Piikkiön historia 1*. Piikkiön kunta. Gummerus, Jyväskylä.
- Haggrén, Georg 2011: Colonization, Desertation and Entrenchment of Settlements in Western Nyland ca. 1300–1635 AD. Teoksessa G. Haggrén & M. Lavento (toim.), *Maritime Landscape in Change: Archaeological, Historical, Palaeoecological and Geological Studies on Western Uusimaa*. Iskos 19. Suomen muinaismuistoyhdistys, Helsinki. 152–179.
- Hirviluoto, Anna-Liisa & Pitkänen, Kari 1992. *Halikon historia 1*. Halikon kunta. Gummerus, Jyväskylä.
- Kallio, Väinö Johannes 1940. *Salon historia*. Salo
- Kivikoski, Ella & Oja, Aulis 1946. *Kaarinan pitäjän historia. I osa*. Kaarinan historiatoimikunta.
- Kivikoski, Ella 1946. Kaarinan pitäjän esihistoria. Teoksessa Kivikoski, Ella & Oja, Aulis 1946. *Kaarinan pitäjän historia. I osa*. Kaarinan historiatoimikunta.
- Korhola, Atte; Weckström, Jan; Holmström, Lasse & Erästö, Panu 2000: A Quantitative Holocene Climatic Record from Diatoms in Northern Fennoscandia. *Quaternary Research* 54: 284–294.
- Miettinen, Arto 2011: Shore Displacement in Western Uusimaa 500BC-AD1500. The Finnish Antiquarian Society, ISKOS 19, s. 61-86.
- Mikkola, Esa 1999: Halikonjokilaakson rautakautiset muinaisjäännökset eli inventoinnin ihmeellinen maailma. *Muinaistutkija* 1/1999, s. 39-50.
- Nissinaho, Aino (Toim.) 2000. *Sites and Settlement*. Turku: University of Turku, archaeology.

- Oja, Aulis 1933. Halikon kihlakunnan keskiaikaisesta asutuksesta ja hallintopitäjäjaosta. *Turun historiallisen yhdistyksen julkaisuja*.
- Oja, Aulis 1946. Kaarina keskiajalla ja 1500-luvulla. Teoksessa Kivikoski, Ella & Oja, Aulis 1946. *Kaarinan pitäjän historia. I osa*. Kaarinan historiatoimikunta.
- Vuorela, Arto, Penttinen, Teea ja Lahdenperä, Anne-Maj 2009: Review of Bothnian Sea Shore-Level Displacement Data and Use of a GIS Tool to Estimate Isostatic Uplift. *Posiva. Working Report 2009-17*.

Arkistolähteet

- Arponen, Aki 1986: Halikko Konkola Ilola ja Pappila Ahola. Kivikautisten asuinpaikkojen kaivauskertomus. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Arponen, Aki 1986: Halikko Pappila Väjälä. Kivikautisen asuinpaikan tarkastus. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Asplund, Henrik 1987: Piikkiön Bussilan tarkastuskäynnit 5.6. ja 8.6.1987. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Asplund, Henrik ja Luoto, Jukka 1984: Piikkiö Bussila. Tutkimussuunnitelma sekä kertomus 24.11.1984 suoritetusta tarkastuskäynnistä. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Asplund, Henrik ja Luoto, Jukka 1984: Piikkiö, Makarla, Kylänpää. Kivikautisen asuinpaikan tarkastus 27.8.1984. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Bilund, Antti 1999: Piikkiö Vuortenpää 2. Kivikautisen asuinpaikan tarkastus. Museoviraston arkisto.
- Brusila, Heljä 1995: Piikkiön kiinteät muinaisjäännökset. Inventointi 1995. Turun maakuntamuseo. Museoviraston arkisto.
- Eerikäinen, Liisa 1976: Pukkilan kartanon sivurakennuksen kellarin ja sen ulkopuolen kaivaukset 8.9.-11.9.1976.
- Fischer, Riitta 1982: Paimio, Sievolanmäki. Kaivaus 15.6.-28.7.1982. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Hirviluoto, Anna-Liisa 1954: Kaarinan ja Kuusiston pitäjän kiinteät muinaisjäännökset. Museoviraston arkisto.
- Hirviluoto, Anna-Liisa 1966: Halikko, Rikala. Tarkastusmatka 12.7.1966.
- Kivikoski, Ella 1937: Piikkiö, Runko, Ristkankareenmäki. Mahdollisen ruumiskalmiston tarkastus toukuussa 1937. Muinaistieteellinen toimikunta. Museoviraston arkisto.
- Kivikoski, Ella 1941: Kertomus kaivauksesta Piikkiön Rungon Tiitusmäen kalmistossa kesäkuun 9 – 13 p:nä 1941. Muinaistieteellinen toimikunta. Museoviraston arkisto.
- Koskimies, Anna-Kerttu ja Ruutu, Virve 1954: Kertomus ylioppilaisen Anna-Kerttu Koskimiehen ja Virve Ruudun suorittamasta Piikkiön pitäjän kiinteiden muinaisjäännösten luetteloinnista kesäkuussa 1954. Museoviraston arkisto.
- Koskimies, Anna-Kerttu 1955: Halikon kiinteät muinaisjäännökset. Museoviraston arkisto.
- Kronqvist, I. 1930: Paimion vanhan kirkon paikan kaivaus. Muinaistieteellinen toimikunta. Museoviraston arkisto.

- Laulumaa, Vesa ja Koivisto, Satu 2017: Espoo-Salo. Ratalinjan arkeologinen inventointi 24.2.-2.6.2017. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut. Museoviraston arkisto.
- Leppäaho, Jorma 1953: Halikko Rikala. Ristiretkiajan kalmiston kaivaus 1950, 1951 ja 1953. Muinaistieteellinen toimikunta. Museoviraston arkisto.
- Luoto, Jukka 1979: Kertomus kaivauksista Paimion Nakolinnalla ja sen ympäristössä 18.6.-18.8.1979. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Luoto, Jukka 1982: Paimio, Sievola. Kaivauskertomus 1980-19981. Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Mikkola, Esa 1998: Halikon läntisen ohikulkutien sekä mt 2351 ja mt 2355 varteen rakennettavan kevyen liikenteen väylän arkeologinen inventointi 1.-6.1998. Museovirasto, Arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.
- Mikkola, Esa 1999: Halikon kunnan kiinteiden muinaisjäännösten inventointi 2.-30.9.1998. Museovirasto, Arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.
- Poutiainen, Hannu 1987: Vt 1, Turku-Paimio -moottoriteliinjan inventointi 11.-31.5.1987. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Poutiainen, Hannu 1989: Perniö-Piikkiö -ratalinjan arkeologinen inventointi toukokuussa 1989. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Poutiainen, Hannu 1989: Turku-Helsinki -moottoriteliinjan arkeologinen inventointi välillä Paimio-Muurla. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Raike, Eeva 2001: Salon kaupungin arkeologinen inventointi. Turun maakuntamuseo. Museoviraston arkisto.
- Raike, Eeva 2005: Paimion arkeologinen inventointi. Museovirasto, Arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.
- Riikonen, Jaana 1990: Halikko Rikala. Rantaradan oikaisulinja. Kalmiston ympäristön koekaivaus. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Ruohonen, Juha 2017: Kaarina, Piikkiö, Runko, Ristkankankare. Arkeologiset tutkimukset 2017. Arkeologia, Turun yliopisto. Museoviraston arkisto.
- Saloranta, Elina 1989: Alustava raportti koekaivauksista rantaradan oikaisulinjalla Halikon Rikalan Kihisissä ja Halikon Joensuussa 22.9.-6.10.1989. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Saloranta, Elina 1990: Halikko, Rikala. Koekaivaus. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Saloranta, Elina 1990: Halikko, Rikala, Kihinen. Kaivaus rantaradan oikaisulinjalla. Museovirasto, Esihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.
- Sartes, Minna 1993: Piikkiö Koski. Rautakautisen asuinpaikan pelastuskaivaus 14.-24.6.1993. Museovirasto Arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.
- Seppänen, Kimmo 1976: Halikon Rikalanmäen kaivauskertomus 1.-17.6.1976.. Turun yliopiston arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.
- Seppänen, Kimmo 1977: Halikon Rikalanmäen kaivauskertomus 13.6.-8.7.1977.. Turun yliopiston arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.

Seppänen, Kimmo 1978: Halikon Rikalanmäen kaivauskertomus 3.7.-29.8.1978. Turun yliopiston arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.

Strandberg, Niina 1999: Halikko. Läntisen ohikulkutien ja mt 2355 koekaivauskohteet 1999. Halikko Lemplenmäki S, Kihistenmäki SW, Mörlingin pelto, Kannikon makasiini, Mattila ja Torkkelin pelto. Museovirasto, Arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.

Vasko, Tiina 2018: Kaarina, Pukkila. Maanrakennustyön arkeologinen valvonta 2018. Oy Sigillum Ab. Museoviraston arkisto.

Internet-lähteet

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto <http://digi.narc.fi>

Hakku- palvelu Geologian tutkimuskeskus <http://hakku.gtk.fi>

Maanmittauslaitos. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. <http://www.mml.fi>

Paikkatietoikkuna, <http://www.paikkatietoikkuna.fi>

Muut lähteet

Åberg, Susanne 2013: Litorinameren ylin ranta Suomessa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Geotieteiden ja maantieteen laitos. Geologian osasto.

Liite

KOHDEKUVAUKSET

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Museovirasto

Arkeologiset kenttäpalvelut

Vesa Laulumaa

Sisällysluettelo

Karttaote: Inventoitu ratahankealue ja kohteet kartalla

1. Kohteet aakkosjärjestyksessä kunnittain	4
2. Kohteet muinaisjäännöslajeittain (kiinteä muinaisjäännös, muu kulttuuriperintökohde, löytöpaikka)	5
3. Kohteet aikakausittain (esihistorialliset, historialliset ja ajoittamattomat)	6
4. Kohdekuvaukset aakkosjärjestyksessä.....	8

1. Kohteet aakkosjärjestyksessä

Kaarina Bussila 2, 602010005	8
Kaarina Bussila 3, 602010006	11
Kaarina Bussila 4, 1000015402.....	13
Kaarina Joutsa, 1000015322	15
Kaarina Korvenmäki, 1000015421	17
Kaarina Kosken silta, 1000031550	19
Kaarina Liuskala 1000015362.....	22
Kaarina Nuutila, 202020018	24
Kaarina Pukkila, 1000024487.....	26
Kaarina Ristkankare, 602010042.....	29
Kaarina Skänkilä, 602010007	31
Kaarina Tiitusmäki, 602010042	36
Kaarina Vuortenpää, 602010009	39
Paimio Karhunpyölin krotit, 1000008827	44
Paimio Kotkoja, 1000032322	46
Paimio Laiterlan silta, (uusi kohde)	49
Paimio Penttilä, (uusi kohde).....	51
Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka, 1000004294	54
Paimio Sievolanmäki, 577010025	57
Paimio Syrjälä, (uusi kohde) 1000036888.....	60
Salo Ahola, 73010009	62
Salo Kihinen, 73010025	65
Salo Mörlingin pelto, 7300100028	69
Salo Paijula, 1000009618.....	71
Salo Rikalanmäki, 73010022	75
Salo Suomela, 1000005930	78
Salo Tunnelimäki, (uusi kohde) 10000036889	81
Salo Varesvuori, 1000006094.....	84
Salo Väljälä, 73010008.....	86
Turku Ali-Lonttisen talo, 1000030342	88
Turku Kairisten yksinäistalo, 1000019442	90
Turku Mikkolanmäki, 202020018.....	93

2. Kohteet muinaisjäännöslajeittain

Kiinteät muinaisjäännökset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyyppin tarkenne	Ajoitus
Kaarina	Bussila 2	602010005	asuinpaikat		kivikautinen
Kaarina	Bussila 3	602010006	asuinpaikat		kivikautinen
Kaarina	Kosken silta	1000031550	kulkuväylät	sillat	historiallinen
Kaarina	Nuutila	202010018	hautapaikat	ruumiskalmistot	kivikautinen
Kaarina	Pukkila	1000024487	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
Kaarina	Ristkankare	602010031	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	rautakautinen
Kaarina	Skänkilä	602010007	asuinpaikat		rautakautinen, keskiaikainen
Kaarina	Tiitusmäki	602010042	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	rautakautinen
Kaarina	Vuortenpää	602010009	asuinpaikat		kivikautinen
Paimio	Kotkoja	1000032322	asuinpaikat		rautakautinen
Paimio	Laiterlan silta	1000036886	kulkuväylät	sillat	historiallinen
Paimio	Räpälän vanha kirkonpaikka	1000004294	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	historiallinen
Paimio	Sievolanmäki	577010025	asuinpaikat, hautapaikat		rautakautinen
Paimio	Syrjälä	1000036888	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
Salo	Ahola	73010009	asuinpaikat		kivikautinen
Salo	Kihinen	73010025	asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet	rautakautinen
Salo	Mörölingin pelto	7300100028	asuinpaikat		rautakautinen
Salo	Paijula	1000009618	asuinpaikat	kyläpaikat	historiallinen
Salo	Rikalanmäki	73010022	hautapaikat, kultti- ja tarinapaikat	ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet	pronssi/rautakautinen
Salo	Suomela	1000005930	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
Salo	Varesvuori	1000006094	hautapaikat	hautaröykkiöt	historiallinen
Salo	Väljälä	73010008	asuinpaikat		kivikautinen
Turku	Kairisten yksinäistalo	1000019442	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen

Löytöpaikat

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyyppin tarkenne	Ajoitus
Kaarina	Bussila 4	1000015402	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Kaarina	Joutsa	1000015322	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Kaarina	Korvenmäki	1000015421	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen
Kaarina	Liuskala	1000015362	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	kivikautinen
Paimio	Karhunpyölin krotit	1000008827	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	rautakautinen

Muut kulttuuriperintökohteet

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Paimio	Penttiä	1000036887	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen
Salo	Tunnelimäki	1000036889	kulkuväylät	tunnelit	historiallinen
Turku	Mikkolanmäki	1000018592	puolustusvarustukset	tykkiasemat	moderni

Mahdolliset muinaisjäännökset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Turku	Ali-Lonttisen talo	1000030342	asuinpaikat	yksinäistalot	historiallinen

3. Kohteet aikakausittain

Kivikautiset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Mj-laji
Kaarina	Bussila 2	602010005	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Kaarina	Bussila 3	602010006	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Kaarina	Bussila 4	1000015402	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	löytöpaikka
Kaarina	Joutsa	1000015322	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	löytöpaikka
Kaarina	Liuskala	1000015362	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	löytöpaikka
Kaarina	Nuutila	202010018	hautapaikat	ruumiskalmistot	kiinteä muinaisjäännös
Kaarina	Vuortenpää	602010009	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Salo	Ahola	73010009	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Salo	Väljälä	73010008	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös

Pronssi/rautakautiset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Ajoitus
Kaarina	Korvenmäki	1000015421	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	löytöpaikka
Kaarina	Ristkankare	602010031	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	kiinteä muinaisjäännös
Kaarina	Skänkilä	602010007	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Kaarina	Tiitusmäki	602010042	hautapaikat	polttokenttäkalmistot	kiinteä muinaisjäännös
Paimio	Karhunpyölin krotit	1000008827	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	löytöpaikka
Paimio	Kotkoja	1000032322	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Paimio	Sievolanmäki	577010025	asuinpaikat, hautapaikat		kiinteä muinaisjäännös
Salo	Kihinen	73010025	asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet	kiinteä muinaisjäännös
Salo	Mörlingin pelto	7300100028	asuinpaikat		kiinteä muinaisjäännös
Salo	Rikalanmäki	73010022	hautapaikat, kultti- ja tarinapaikat	ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet	kiinteä muinaisjäännös
Salo	Suomela	1000005930	hautapaikat	hautaröykkiöt	kiinteä muinaisjäännös
Salo	Varesvuori	1000006094	hautapaikat	hautaröykkiöt	kiinteä muinaisjäännös

Historialliset

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Mj-laji
Kaarina	Pukkila	1000024487	asuinpaikat	kartanot	kiinteä muinaisjäännös
Paimio	Laiterlan silta	1000036886	kulkuväylät	sillat	kiinteä muinaisjäännös
Paimio	Penttiä	1000036887	asuinpaikat	yksinäistalot	muu kulttuuriperintökohde
Paimio	Räpälän vanha kirkonpaikka	1000004294	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	kiinteä muinaisjäännös
Salo	Paijula	1000009618	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
Salo	Tunnelimäki	1000036889	kulkuväylät	tunnelit	muu kulttuuriperintökohde
Turku	Ali-Lonttisen talo	1000030342	asuinpaikat	yksinäistalot	mahdollinen muinaisjäännös
Turku	Kairisten yksinäistalo	1000019442	asuinpaikat	yksinäistalot	kiinteä muinaisjäännös

Modernit

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Mj-laji
Turku	Mikkolanmäki	1000018592	puolustusvarustukset	tykkiasemat	muu kulttuuriperintökohde

Ajoittamattomat

Kunta	Muinaisjäännöksen nimi	Mj-tunnus	Mj-tyyppi	Tyypin tarkenne	Mj-laji
Paimio	Syrjälä	1000036888	kivirakenteet	röykkiöt	kiinteä muinaisjäännös

Kaarina Bussila 2, 602010005

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Alatyyppi:** -
Lukumäärä: 1 **Ajoitus:** Kivikautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6709513 I: 254308 Z: 15-23
Koord. selite Arviodut keskuskoordinaatit
Lähin osoite: Hepojoentie 282, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee pellolla moottoritien molemmin puolin, Hepojoen länsirannalla, Hepojoen tiestä noin 100 m länteen. Pohjois-eteläsuuntainen, pitkänomainen löytövyöhyke on pellolla entisen rantaterassin tuntumassa. Löydöt ovat iskoksia peltokynnöksestä. Osa löytöalueen eteläosasta on jäänyt moottoritiesillan alle. Siltapilarien perustukset ovat tuhonneet kohdetta.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Uutta tietoa pintapoiminnan avulla ei saatu koska pelto oli nurmella. Kohteen aluerajausta muutettiin hieman. Aiemmasta aluerajauksesta poistettiin moottoritien kohdalla oleva osa, koska aluetta on muokattu tien rakentamisen yhteydessä.

Noin 300 metriä itään Hepojoen itärannalla on Bussila 3- niminen kivikautinen asuinpaikka.

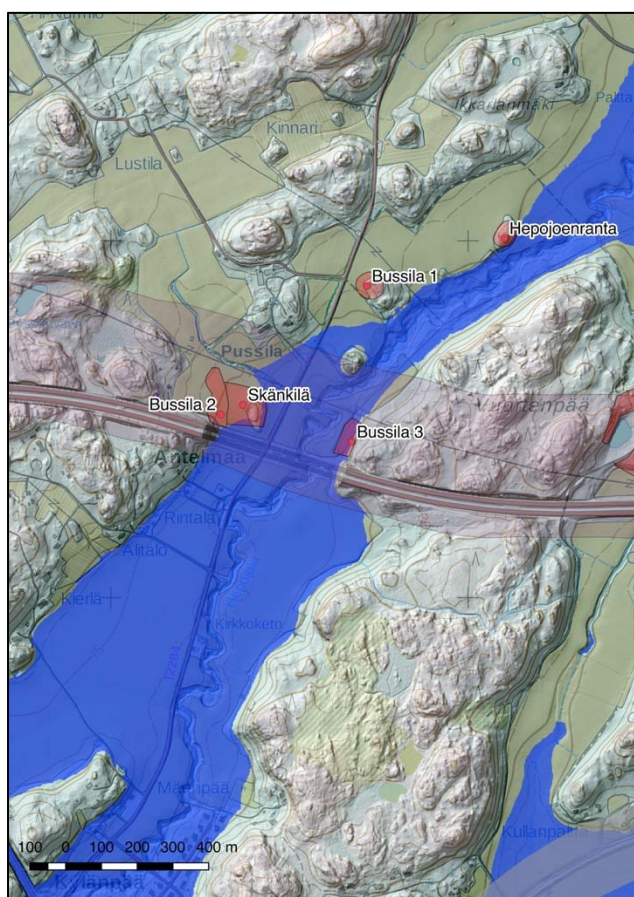
Digikuvat: AKDG6022_1-2
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 24131:1-13
Aiemmat tutkimukset: Henrik Asplund v. 1987 tarkastus; Hannu Poutiainen v. 1987 inventointi; Heljä Brusila ja Esa Saari v. 1995 inventointi.

Kaarina Bussila 2. Kivikautinen asuinpaikka pellolla moottoritien pohjoispuolella. Kuva idästä. (AKDG6022: 1)

Kaarina Bussila 2 ja Skänkilä sijaitsevat moottoritien pohjoispuolella olevalla pellolla. Kuvauskohterin kuva idästä. Kuvaan päälle piirretty aluerajaus ei ole aivan tarkka, vaan se on tarkoitettu havainnollistamaan muinaisjäännösalueen sijaintia ja siihen kuuluu myös viereisen Skänkilän kohteen rajaus. (AKDG6022:2)

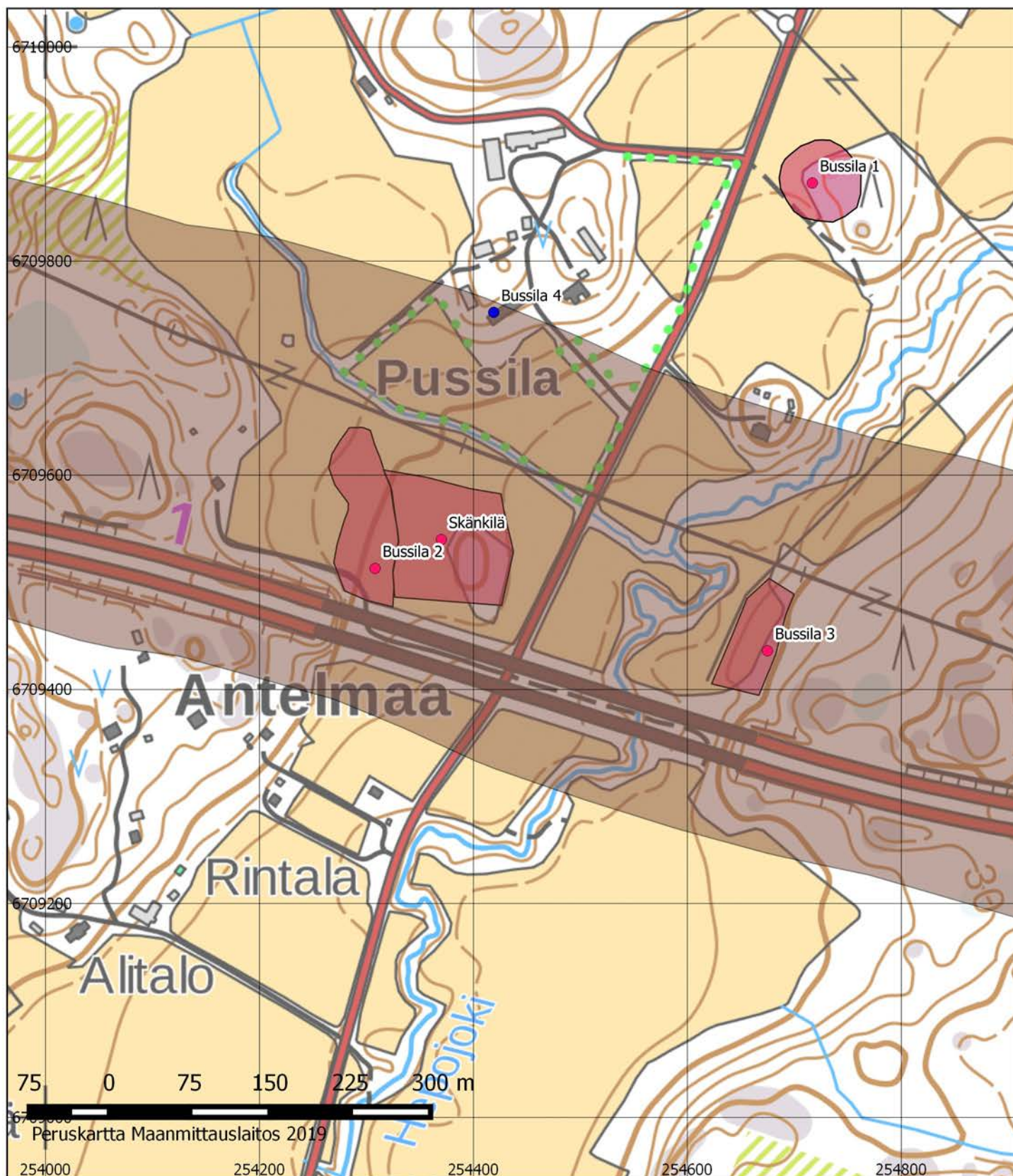
Bussila 2 ja Bussila 3 ovat sijainneet kivikauden loppupuolella pitkän merenlahden rannalla (ranta19 metrin korkeuskäyrän mukaan)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Bussila 2, mj-tunnus 602010005, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 3, mj-tunnus 602010006, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 4, mj-tunnus 1000015402, löytöpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Skänkilä, mj-tunnus 602010007, asuinpaikat, rautakautinen, keskiaikainen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue

Kaarina Bussila 3, 602010006

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Alatyyppi:** -
Lukumäärä: 1 **Ajoitus:** Kivikautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6709436 I: 254675 Z: 15-20
Koord. Selite: Arvioidut keskuskoordinaatit
Lähin osoite: Hepojentie 291, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Hepojoen itärannalla, Vuortenpään mäkialueen juurella olevaa peltorinnettä sekä sähkölinjan alaista rinneterassia moottoritiestä pohjoiseen. Kvartsi- ja kivilaji-iskosten löytöaluetta osin peltorinteessä kukkulan juurella, osin katajaa ja heinää kasvavan ylemmän terassin alueella voimalinjan alla. Terassin maaperä hienoa hiekkaa. Yhdessä koekuopassa hiiltä. Inventoinnissa 1995 Ei löytöjä eikä havaintoja terassille tehdyistä koekuopista. Löytöalueen luonne epäselvä ja vaatii lisätutkimuksia.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Pellot olivat kyntämättä, joten pintapoimintahavaintoja ei voitu tehdä. Verrattaessa aiempaa muinaisjäännösalueen rajausta ja aiempien inventointien tietoja havaittiin, että aluerajaus ei ollut aiemmissa tutkimuksissa (erityisesti Poutiainen 1987) esitetyn mukainen. Aluerajaus muutettiin vastaamaan niiden kuvausta ja alueen topografiaa. Noin 300 metriä länteen Hepojoen länsirannalla on Bussila 2- niminen kivikautinen asuinpaikka ja Skänkilä -niminen rautakautinen asuinpaikka.

Digikuvat: AKDG6023:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 24133:1-4
Aiemmat tutkimukset: Hannu Poutiainen v. 1987 inventointi; Heljä Brusila ja Esa Saari v. 1995 inventointi.

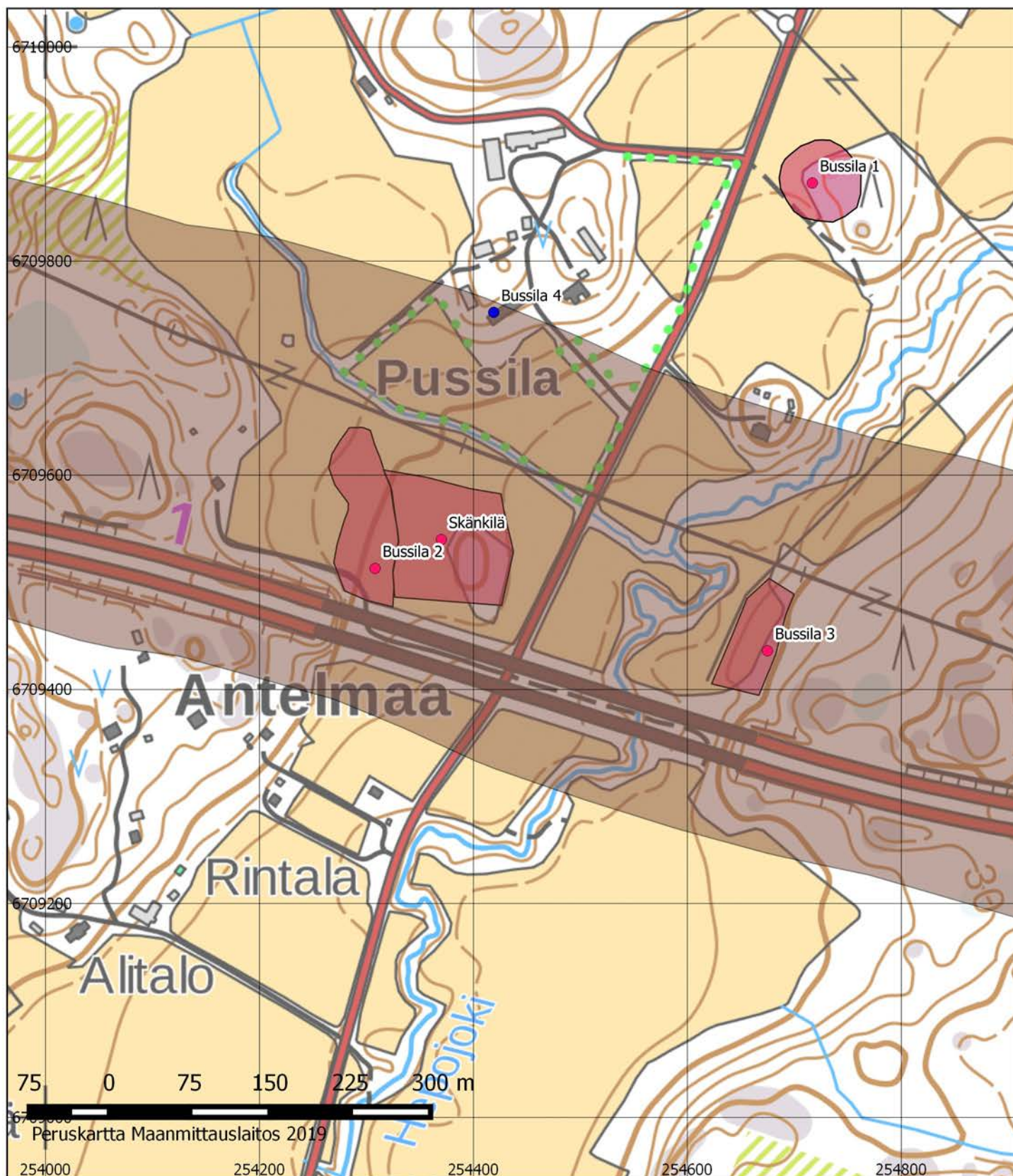
Kaarina Bussila 3. Kivikautinen asuinpaikka rinteessä moottoritien pohjoispuolella. Kuva lounaasta. (AKDG6023:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Bussila 2, mj-tunnus 602010005, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 3, mj-tunnus 602010006, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 4, mj-tunnus 1000015402, löytöpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Skänkilä, mj-tunnus 602010007, asuinpaikat, rautakautinen, keskiaikainen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue

Kaarina Bussila 4, 1000015402

Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat	Alatyyppi:	Irtolöytöpaikat
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Kivikautinen
Laji:	Löytöpaikka		
ETRS-TM35FIN:	P: 6709752 I: 254419 Z:		
Koord. Selite:	Pussilan kartanon koordinaatit, tarkempi löytöpaikka tuntematon		
Lähin osoite:	Hepojentie 312, Kaarina		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Pussilan (Bussilan) kylän Pussilan (Bussilan) kartanon maalta sanotaan löydetyiksi seuraavat kiviesineet: kourutaltta, 2 oikokirvestä, poikkikirves, 4 tasataltta ja teräase (KM 5573:5-13).

Inventointihavainnot: Tarkkoja löytötietoja esineistä ei ole, mutta ne todennäköisesti voivat liittyä Bussila 2 ja Bussila 3 -nimisiin kivikautisiin asuinpaikkoihin, jotka sijaitsevat kartanon eteläpuolella.

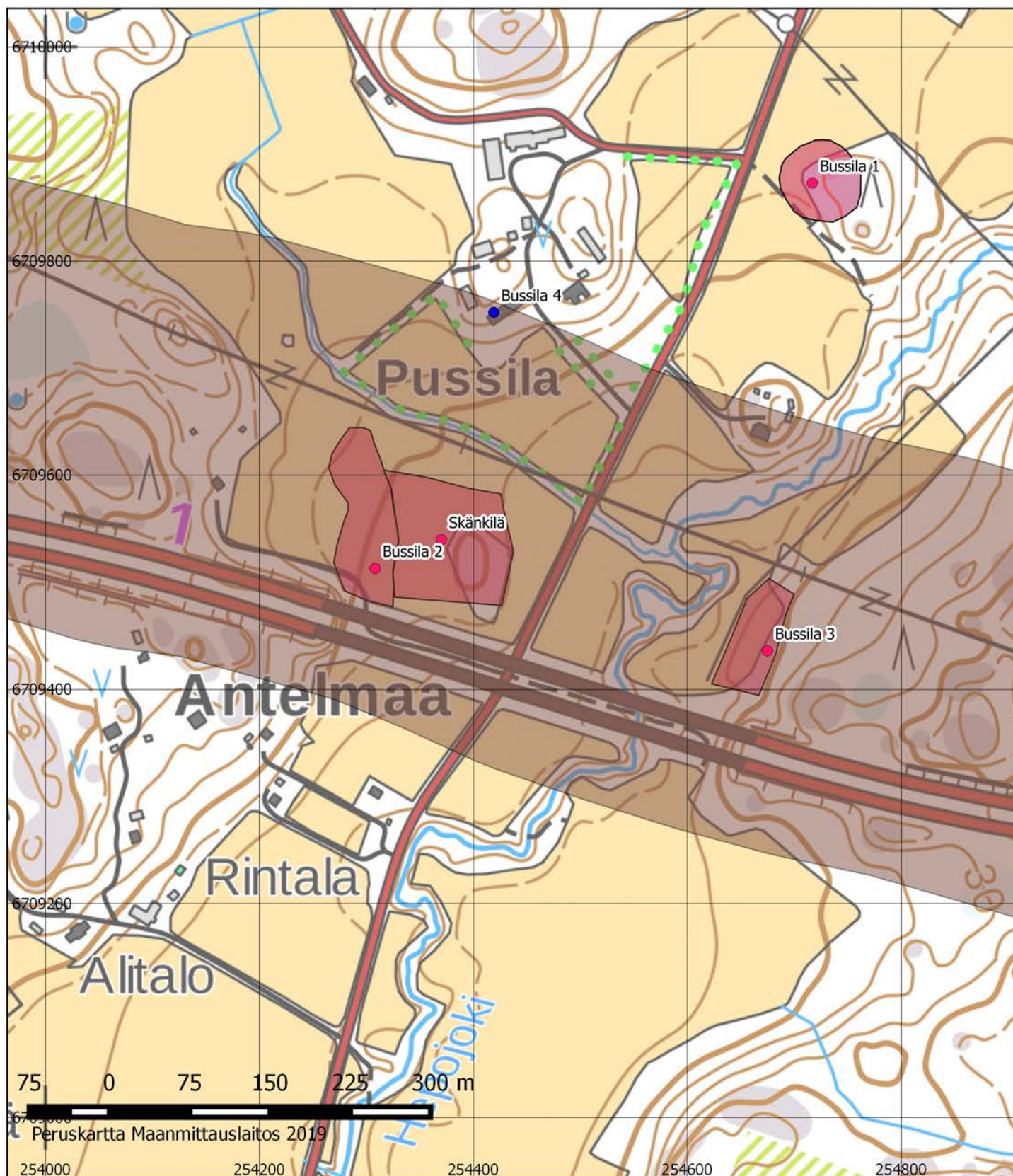
Digikuvat:	-
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	KM 5573:5-13 (ks. yllä)
Aiemmat tutkimukset:	Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Ruutu v. 1954 inventointi; Heljä Brusila v. 1995 inventointi.

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Bussila 2, mj-tunnus 602010005, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 3, mj-tunnus 602010006, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 4, mj-tunnus 1000015402, löytöpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Skänkilä, mj-tunnus 602010007, asuinpaikat, rautakautinen, keskiaikainen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue

Kaarina Joutsa, 1000015322

Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Löytöpaikka
ETRS-TM35FIN: P: 6709752 I: 254419 Z:
Koord. Selite: Mahdollinen löytöpaikka
Lähin osoite: Ristikallionkatu 3, Kaarina

Alatyyppi: Irtolöytöpaikat
Ajoitus: Kivikautinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Nelisivuinen oikotaltta on löydetty Littoisten Ristikallion koulusta 30-40 m kaakkoon, Joutsan tontilta vuonna 1947. Esine on mahdollisesti kaivettu esiin viereisestä asunnonperustuksesta. Paikka on hiekkaisen mäen etelärinteellä Littoistenjärven kaakkoisrannalla.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Alue on rakennettua taajamaa ja pihamaita, joten lisähavaintoja ei kohteeseen liittyen tehty. Mahdollinen löytöpaikka valokuvattiin.

Digikuvat: AKDG6019:1

Löydöt: -

Aiemmat löydöt: Löydetyn tasataltan säilytyspaikaksi on muinaisjäännösrekisterissä mainittu Ristikallion koulu.

Aiemmat tutkimukset: Anna-Liisa Hirviluoto v. 1954 inventointi.

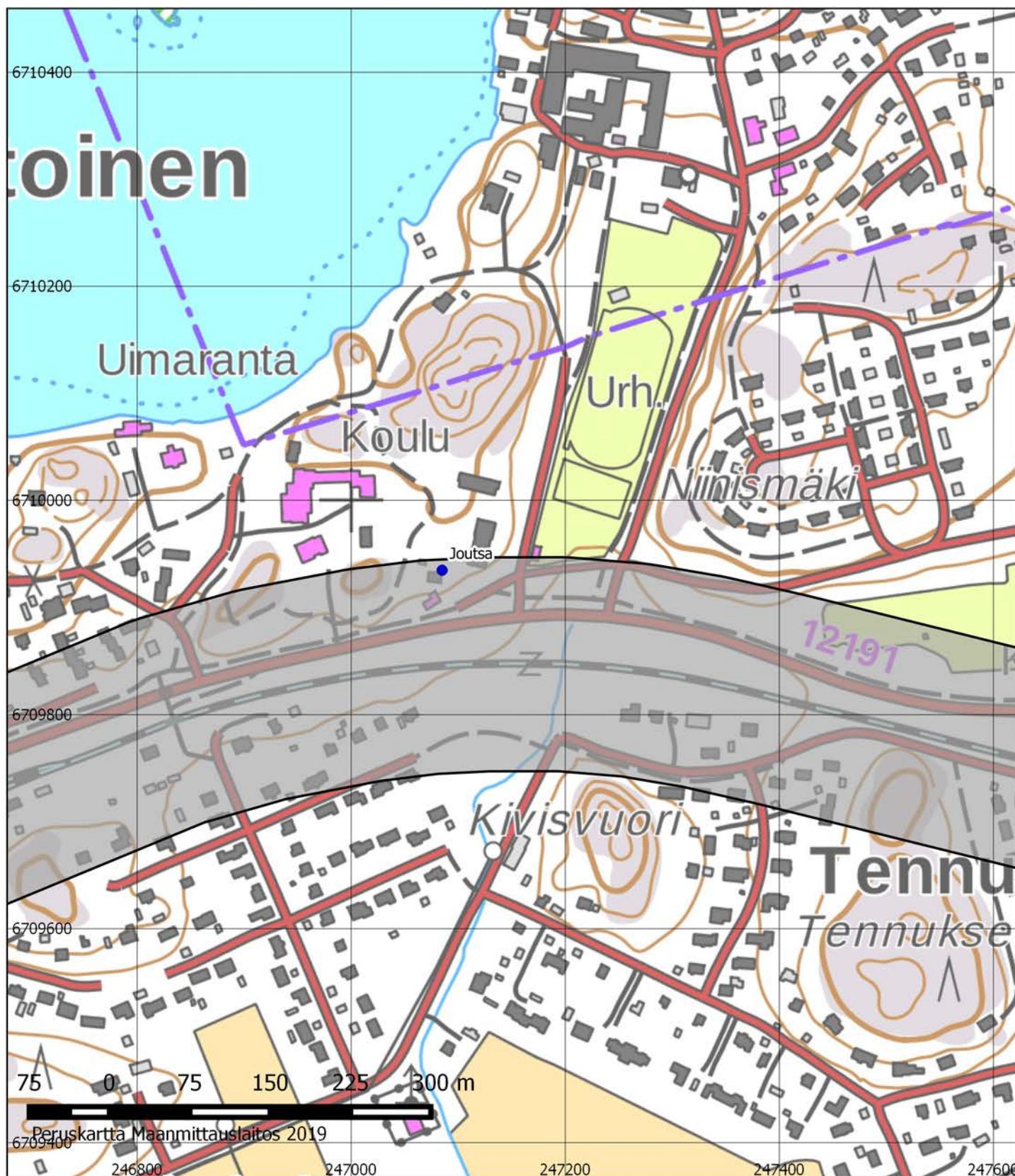
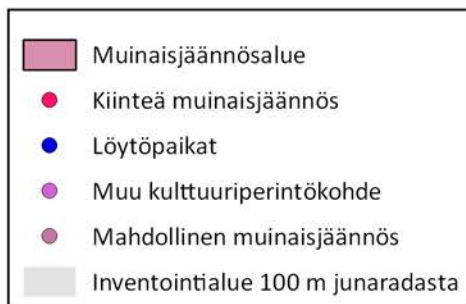

Kaarina Joutsa. Oikotaltan löytöpaikka on mahdollisesti kuvassa näkyvän rakennuksen kohdalla. Kuva kaakosta. (AKDG6019:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Joutsa, mj-tunnus 1000015322, löytöpaikat, kivikautinen

Kaarina Korvenmäki, 1000015421

Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat
Alatyyppi: Irtolöytöpaikat
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Rautakautinen
Laji: Löytöpaikka
ETRS-TM35FIN: P: 6707023 I: 254079 Z: 15
Koord. Selite: Arvioitu vuoden 1954 inventointikertomuksen ilmakuvan perusteella
Lähin osoite: Korvenmäentie 38, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Pronssisen rannerenkaan on Olavi Sundberg löytänyt vuonna 1953 metsää istutettaessa noin 20-25 cm syvästä Korvenmäen jyrkältä rinteeltä vt 1:n eteläpuolelta, vastapäätä Salvelan kartanoa.

Inventointihavainnot:

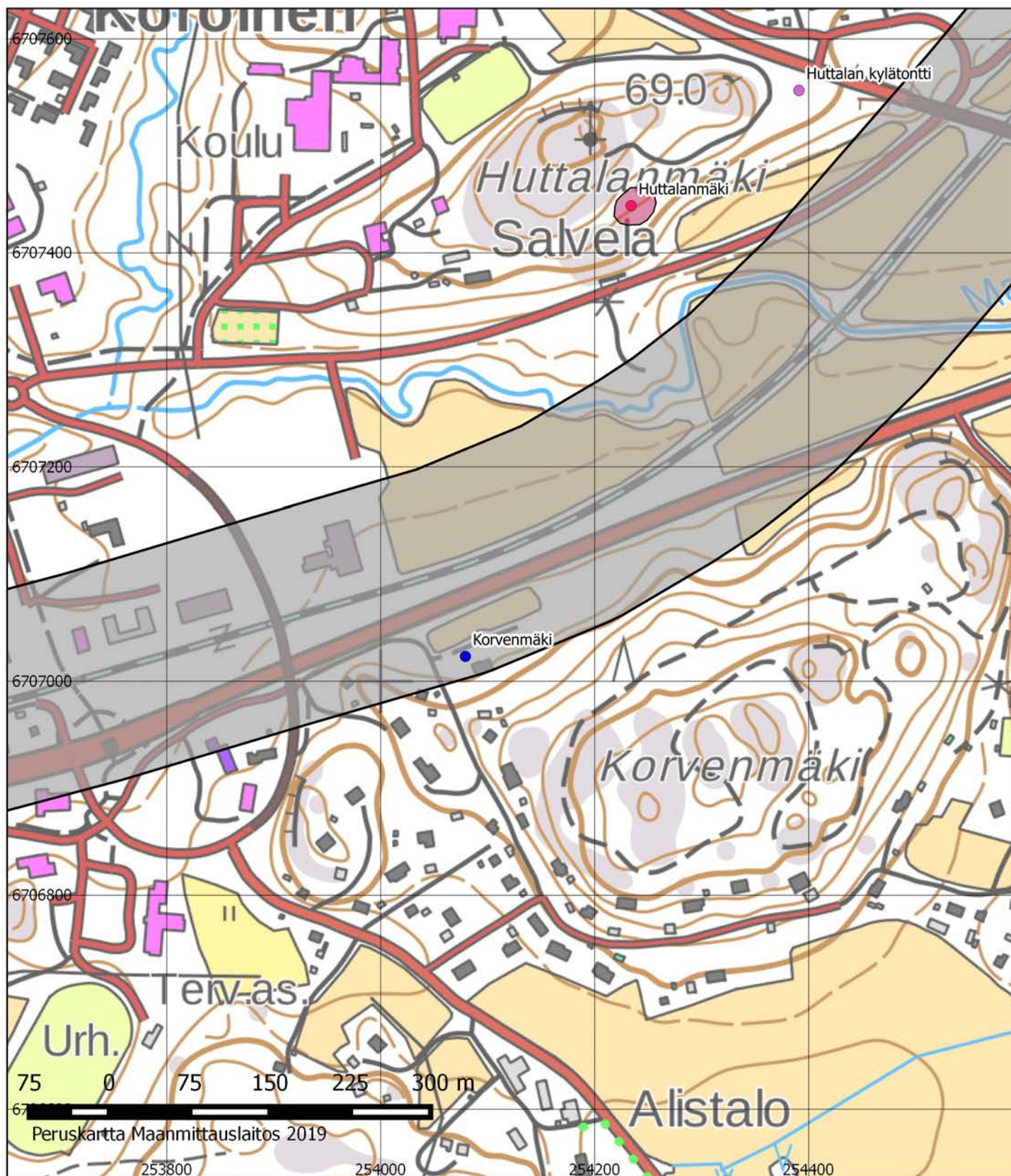
Löytöpaikka tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa ja todettiin, että paikalla on nykyisin omakotitalo. Rannerenkaan lisäksi oli paikalta aikoinaan löytynyt myös keihäänkärki, joka oli jätetty kannon päälle ja sittemmin kadonnut. Vuoden 1953 inventoinnissa paikalle tehtiin koekuoppia, mutta mitään muinaisjäännökseen liittyvää ei havaittu.

Digikuvat: -
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 13234:1 (pronssinen rannerengas)
Aiemmat tutkimukset: Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Ruutu v. 1954 inventointi; Heljä Brusila v. 1995 inventointi.

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Peruskarttaote

Kaarina, Korvenmäki, mj-tunnus 1000015421, löytöpaikat,
rautakautinen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Inventointialue 100 m junaradasta

Kaarina Kosken silta, 1000031550

Muinaisjäännöstyyppi: Kulkuväylät
Alatyyppi: Sillat
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Historiallinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6707355 I: 251265 Z: 15
Koord. Selite: Gps-koordinaatit
Lähin osoite: Vanha Viipurintie 9, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Suureen Rantatiehen liittyvä kivinen silta, jonka ajoituksesta ei ole tarkempaa tietoa.

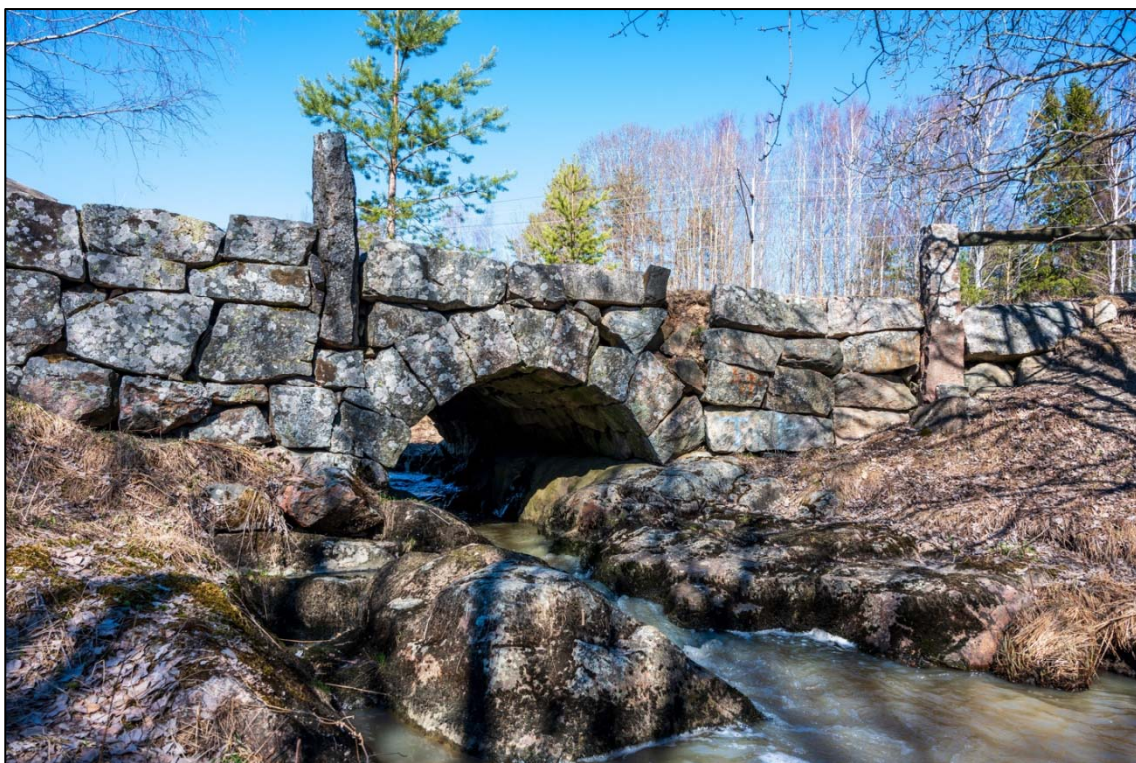
Inventointihavainnot: Silta sijaitsee Kaarinan Piikkiön Rungossa. Silta ylittää Pukkilanjoen. Suuri rantatie (ns. Kuninkaan tie) periytyy keskiajalta, jolloin se yhdisti Turun ja Viipurin kulkien Suomen rannikon tuntumassa. Tien alkuperä on siis keskiajalla, mutta Kosken kivilta ei ole niin vanha. Todennäköisesti sillat ovat olleet keskiajalla ja historiallisen ajan alkupuolella puurakenteisia. Kivestä rakennetut sillat alkoivat yleistyä 1700-luvulla.

Kosken kaarisilta on tehty harmaakivestä, se on noin kuusi metriä leveä ja noin 12 metriä pitkä. Se on perustettu osittain kallion päälle. Sillan molemmin puolin on siltarakenteeseen upotetut luonnonkiviset kaidepilarit. Silta ei ole enää käytössä ja se on mitä todennäköisimmin yli 100 vuotta vanha, joten se on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Digikuvat: AKDG6017:1-3
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: -
Aiemmat tutkimukset: -

Ote Kuninkaankartastosta 1700-1800 -lukujen vaihteesta, silta on merkitty punaisella ympyrällä.

Kaarina Kosken silta. Historiallisen ajan kivisilta. Kuva etelästä. (AKDG6017:2)

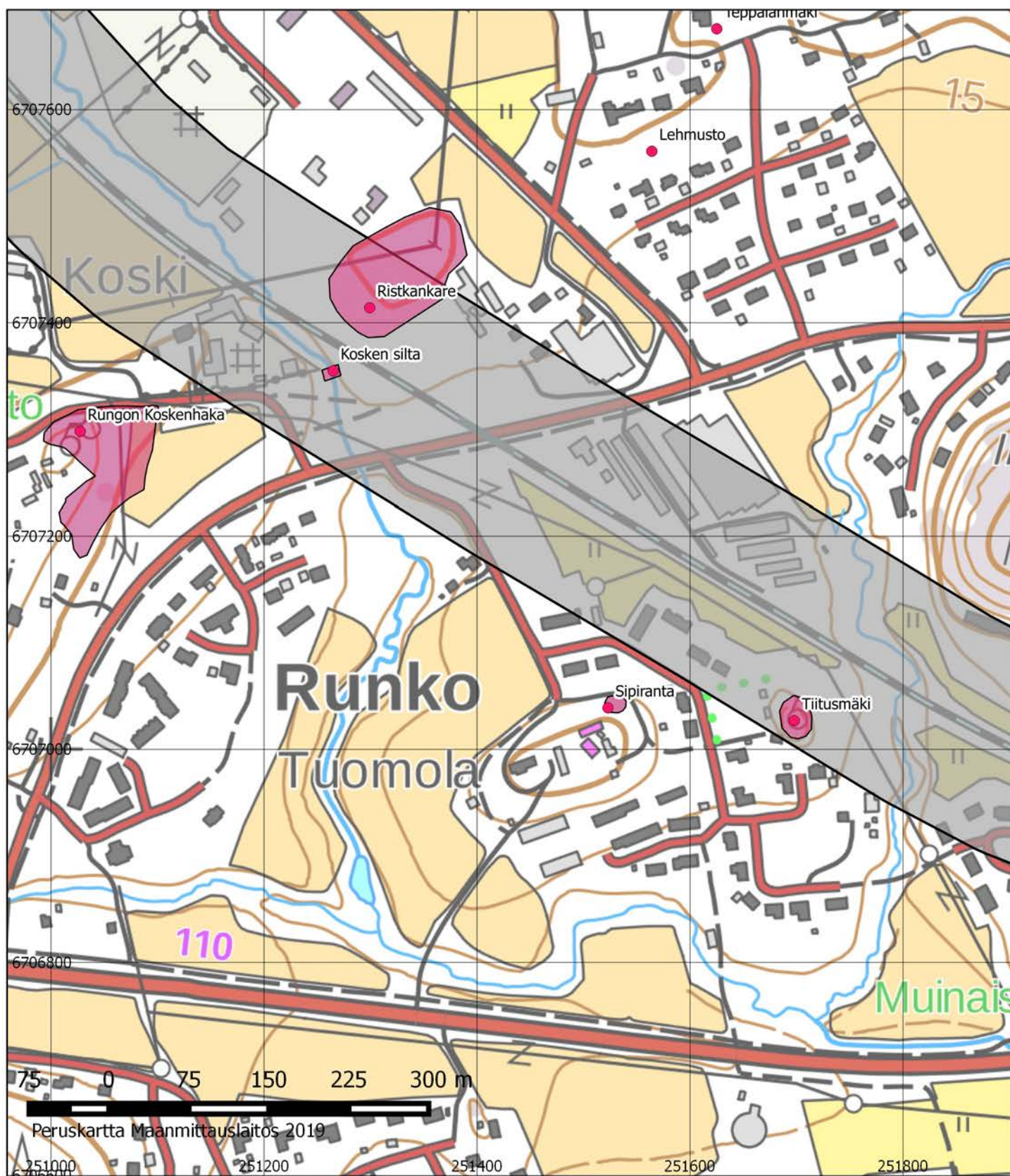
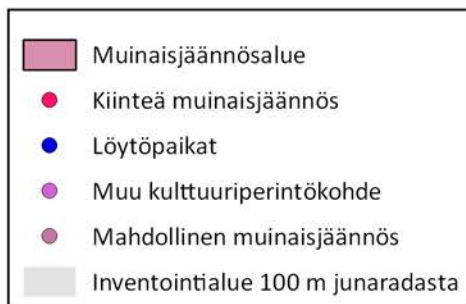

Kaarina Kosken silta. Historiallisen ajan kivisilta ja sen takana käytöstä poistunut betoninen maantiesilta. Kuva pohjoisesta (AKDG6017:3)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Kosken silta, mj-tunnus 1000031550, kulkuväylät, sillat, historiallinen
 Kaarina, Ristkankare, mj-tunnus 602010031, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen
 Kaarina, Tiitusmäki, mj-tunnus 602010042, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen

Kaarina Liuskala 1000015362

Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Löytöpaikka
ETRS-TM35FIN: P: 6709460 I: 256856 Z: 35
Koord. Selite: Vuoden 1995 inventointikertomuksen mukaan
Lähin osoite: Postintie 99, Kaarina

Alatyyppi: Irtolöytöpaikat
Ajoitus: Kivikautinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Reikäkirves on löydetty Piikkiön Kalaisin kylän Liuskalan tilan maalta talon perustuksia kaivettaessa korkean mäen juurella sijaitsevan kumpareen etelärinteeltä.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Reikäkirveen löytöpaikalla olleesta Ailan talosta on jäljellä luonnonkiviperusta. Paikka on hiekkainen kumpare, joka ulottuu pellon suuntaan. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalla ei havaittu.

Digikuvat: AKDG6018:1

Löydöt: -

Aiemmat löydöt: TKHM 14564

Aiemmat tutkimukset: Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Ruutu v. 1954 inventointi; Heljä Brusila v. 1995 inventointi.

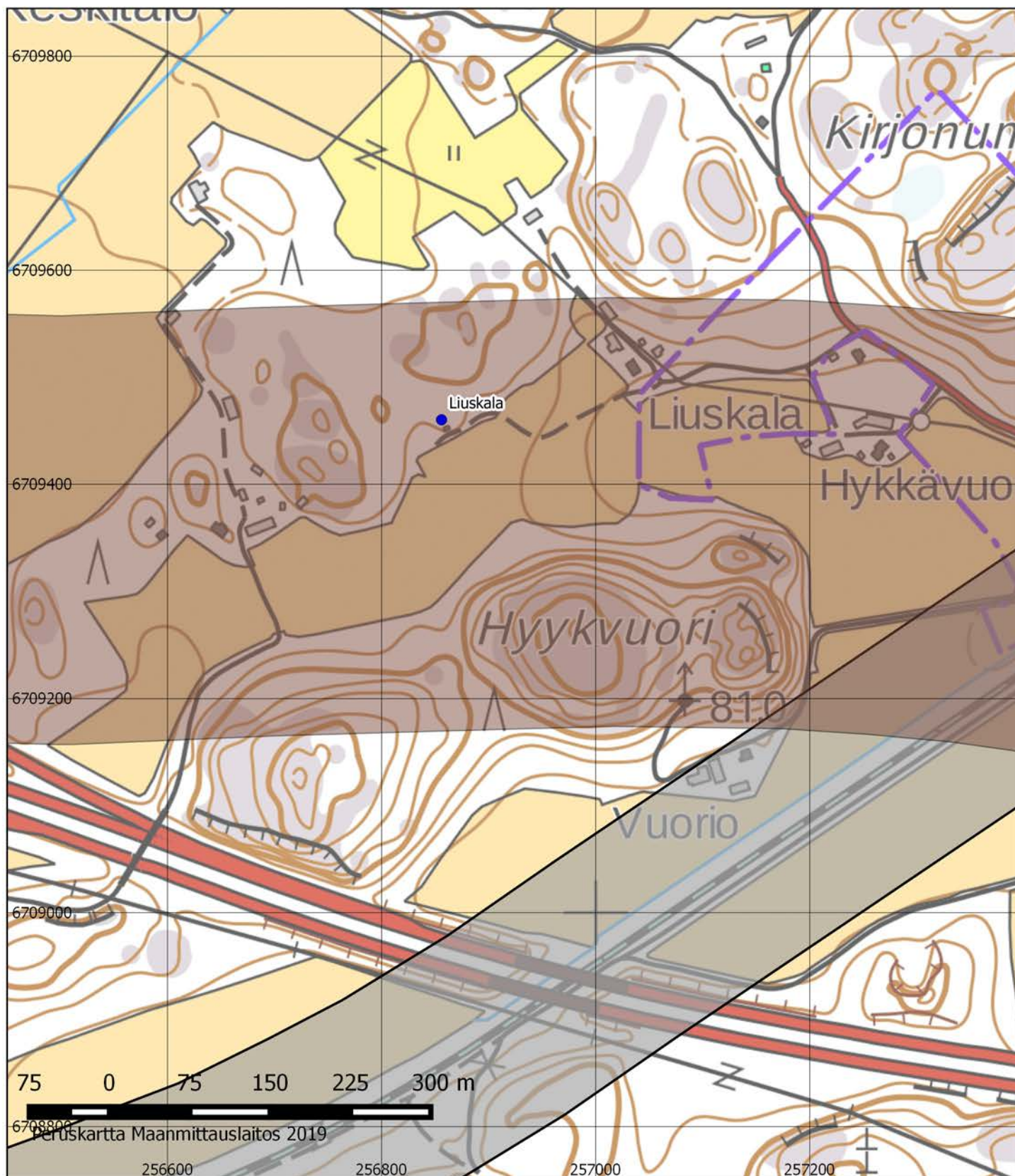

0240 Kaarina Liuskala. Kivikirveen löytöpaikka on mahdollisesti kivijalan kohdalla. Kuva lännestä. (AKDG6018:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Peruskarttaote

Kaarina, Liuskala, mj-tunnus 1000015362, löytöpaikat, kivikautinen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue
- Inventointialue 100 m junaradasta

Kaarina Nuutila, 202020018

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat **Alatyyppi:** Ruumiskalmistot
Lukumäärä: 1 **Ajoitus:** Kivikautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6709510 I: 245730 Z: 32
Koord. selite: -
Lähin osoite: Kirjokannenkatu 3, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Mahdollinen ruumishauta sijaitsee Tku-Hki -rautatien eteläpuolella, Kaarinantiestä n. 100-200 m länteen. Tarkempi löytöpaikka on tuntematon, koordinaatit ovat summittaiset. Löytöpaikan sanotaan olevan n. 6 km Turusta Littoisten asemalle päin, asemarakennuksesta n. 1 km lounaaseen, Vuorenvälinen alho -nimisessä paikassa. Nykyisin oletettu löytöpaikka on kesantona olevaa peltoaluetta.

Rautatieleikkauksesta löytyi v. 1897 rautatietä rakennettaessa vasarakirves ja kaksi oikokirvestä (KM 3460:1-2 ja KM 3476). Esinekoostumus ja löytösyvyys (80 cm) sekä tasainen hiekkamaa viittaavat nuorakeraamiseen hautaan.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Aiemmin peltona ollut löytöpaikka kasvaa nykyään melko tiheää istutusmännikköä. Maaperä on hiekkaa. Lisätietoa kohteesta ei saatu. Löytö on tehty yli sata vuotta sitten eikä aiemmissakaan tutkimuksissa ole havaittu merkkejä muinaisjäännöksestä. Myöskään löytöpaikka ei ole tarkemmin tiedossa.

Digikuvat: AKDG6020:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 3460:1-2 (2 oikokirvestä) ja KM 3476 (vasarakirves)
Aiemmat tutkimukset: Anna-Liisa Hirviluoto v. 1954 inventointi; Markku Ikäheimo v. 1983 tarkastus; J. Viitaharju v. 1985 tarkastus; Kaisa Lehtonen v. 1998 inventointi.

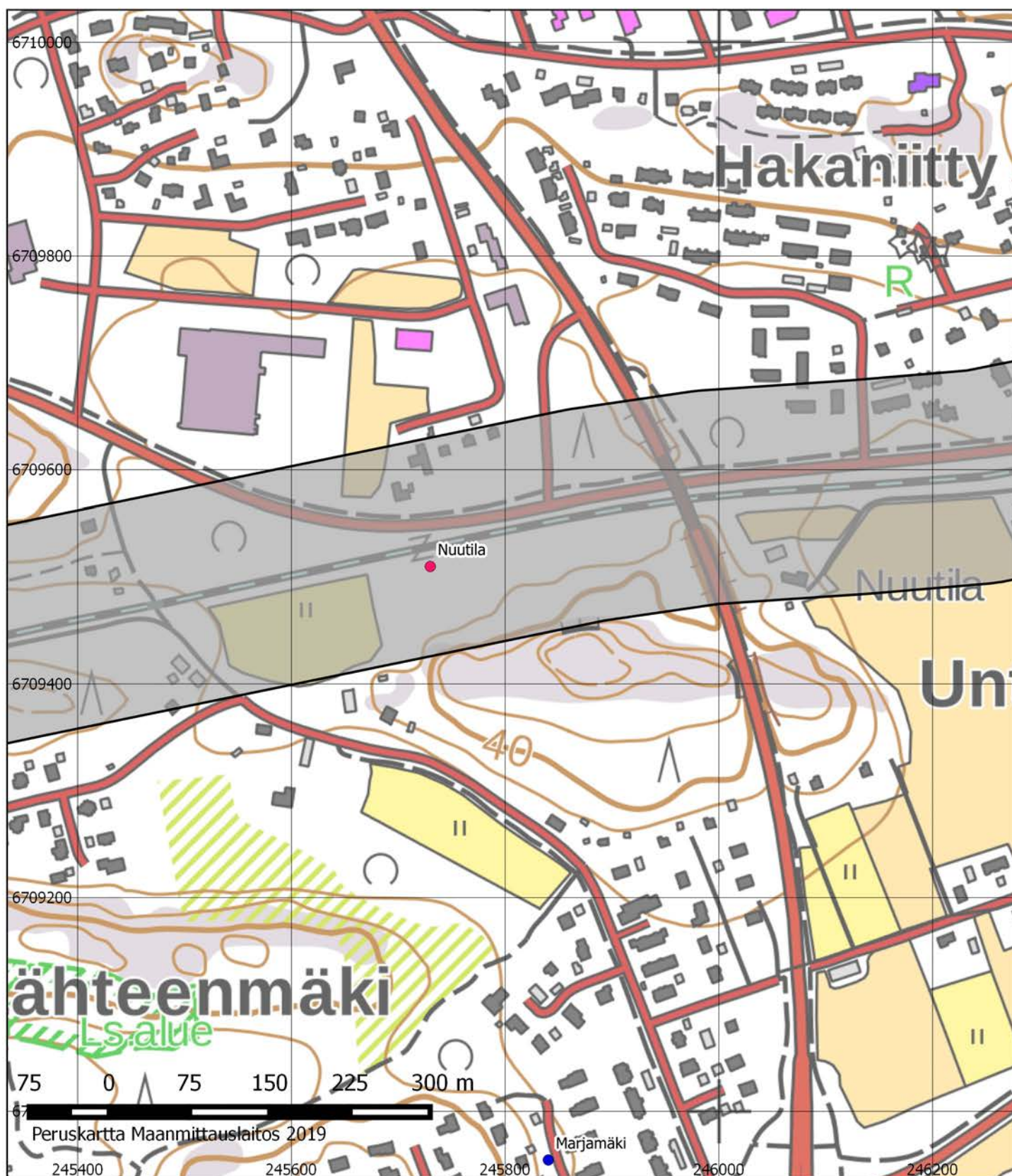
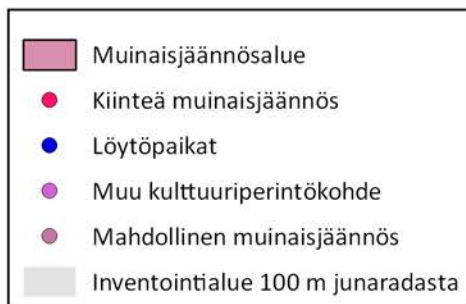

Kaarina Nuutila. Löytöpaikka on nykyisin männikköä. Kuva lännestä. (AKDG6020:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Nuutila, mj-tunnus 202010018, hautapaikat, ruumiskalmistot, kivikautinen

Kaarina Pukkila, 1000024487

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6708114 I: 250686 Z: 20
Koord. selite: -
Lähin osoite: Littoistentie 122, Kaarina

Alatyyppi: Kartanot
Ajoitus: Historiallinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Pukkilan kartanon historia ulottuu 1400-luvulle saakka. Bock suvun tiedetään omistaneen kartanon vuosien 1540-1720 välisenä aikana. Aiemmin päärakennuksena olleen sivurakennuksen alla sijaitsee 1600-luvun holvattu kellari.

Inventointihavainnot:

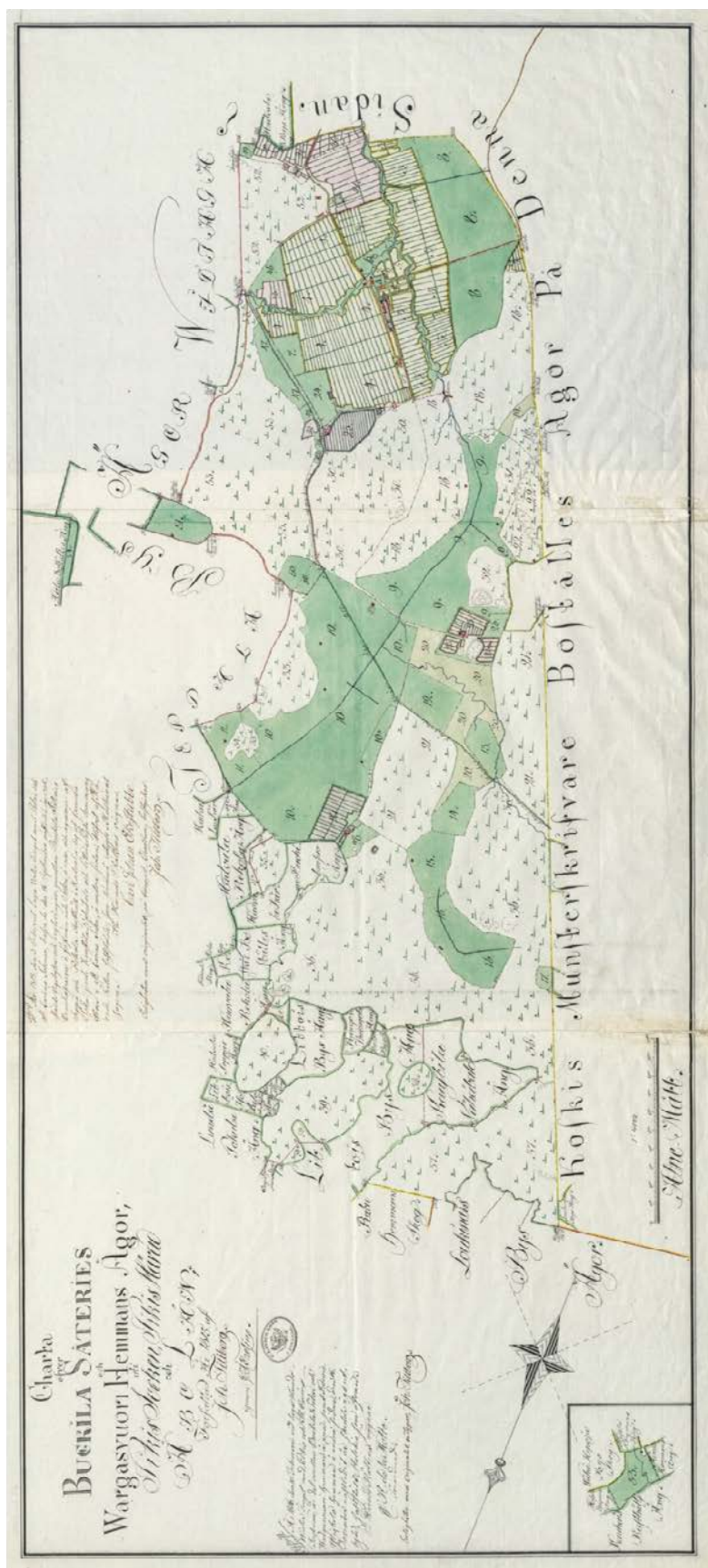
Pukkilan kartano sijaitsee Kaarinan Piikkiössä, junaradan koillispuolella. Keskiajalta peräisin oleva Suuri maantie eli Kuninkaantie kulkee sen läheltä. Kartanon historia alkaa viimeistään 1400-luvun lopulla, sillä ensimmäiset maininnat kirjallisissa lähteissä ovat vuodelta 1470, jolloin tuomiorovasti Maunu Särkilahti osti Jaakko Jaakonpojan osuuden rälssitilasta. Kartanon nimi on peräisin Bockin suvulta, jonka hallussa kartano oli 1540-luvulta 1720-luvulle. Isovihan aikana (1713-1721) venäläiset polttivat kartanon rakennuksineen ja se jäi autioksi. Vuonna 1726 kartano päättyi Lars Johan Ehrenmalmin omistukseen ja parin muun omistajan jälkeen se päättyi Christoffer Johan Rappen haltuun, joka rakennutti nykyisen päärakennuksen v. 1762. Rappen hallussa kartano oli parikymmentä vuotta. Sen jälkeen kartano koki muutaman omistajan vaihdoksen kunnes Muinaistieteellinen toimikunta, myöhemmin Museovirasto, lunasti sen. 2010-luvulla valtion museokiinteistöt päätyivät Senaattikiinteistöjen haltuun, jolta nykyinen omistaja osti Pukkilan vuonna 2017.

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kartano on edelleen käytössä. Muinaisjäännösalueen rajaukseen ei tehty muutoksia.

Digikuvat: AKDG6028:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 29084:1-6 (rautakautisia kalmisto- ja asuinpaikkalöytöjä)
Aiemmat tutkimukset: Liisa Eerikäinen v. 1976 valvonta; Sari Viertiö v. 1995 inventointi; Tiina Vasko v. 2018 valvonta

Kaarina Pukkila. Pukkilan kartano radan pohjoispuolella. Kuvauskohterin kuva etelästä. (AKDG6028:1)

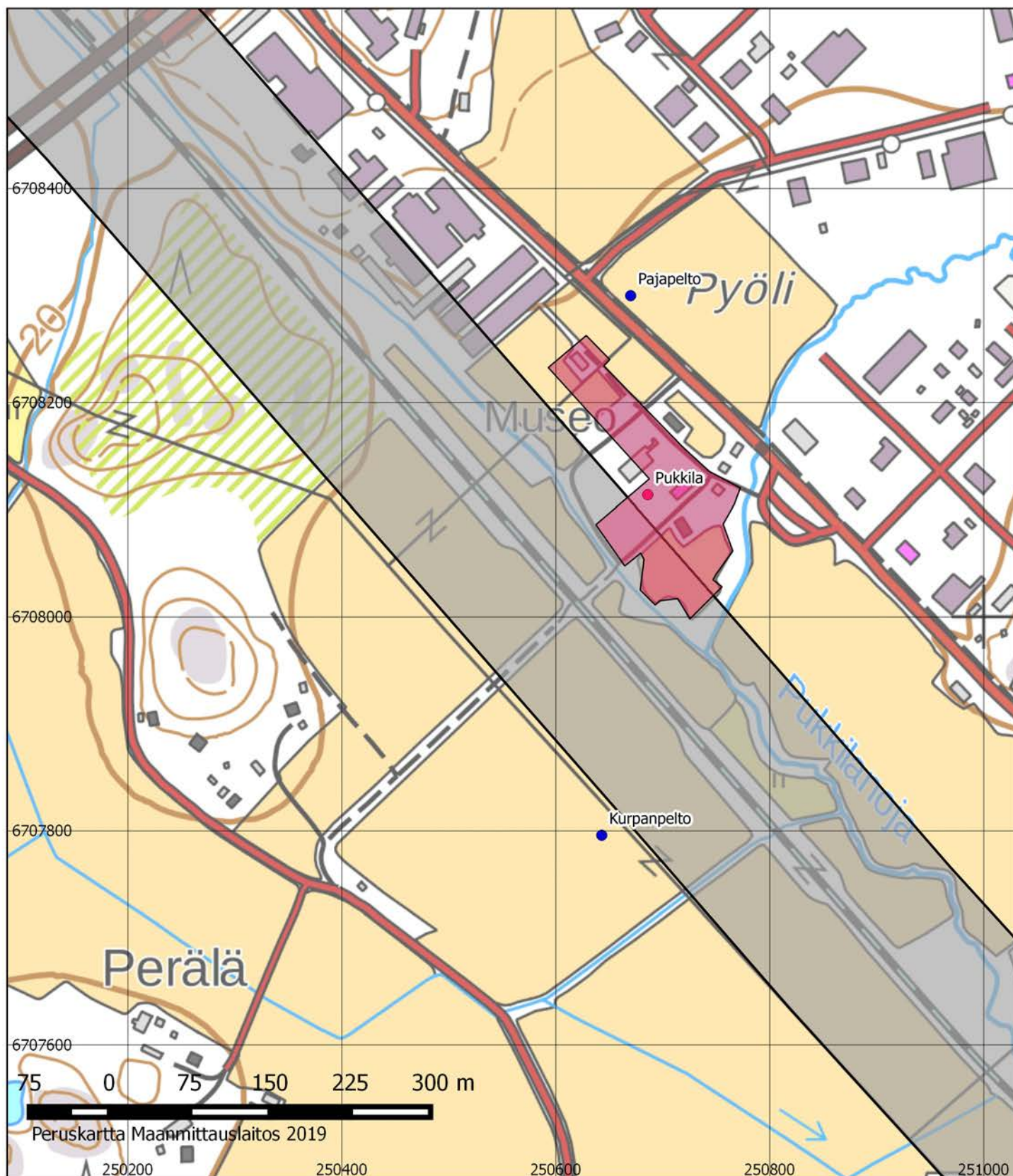
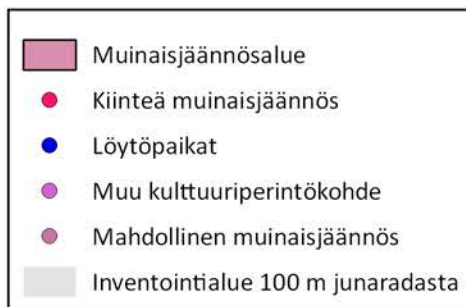

Pukkilan kartanon tiluskartta vuodelta 1817. (KA A82:48/3-8)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Pukkila, mj-tunnus 1000024487, asuinpaikat, kartanot, historiallinen

Kaarina Ristkankare, 602010042

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6707414 I: 251299 Z: 20
Koord. selite: -
Lähin osoite: Littoistentie 28, Kaarina

Alatyyppi: Polttokenttäkalmistot
Ajoitus: Rautakautinen

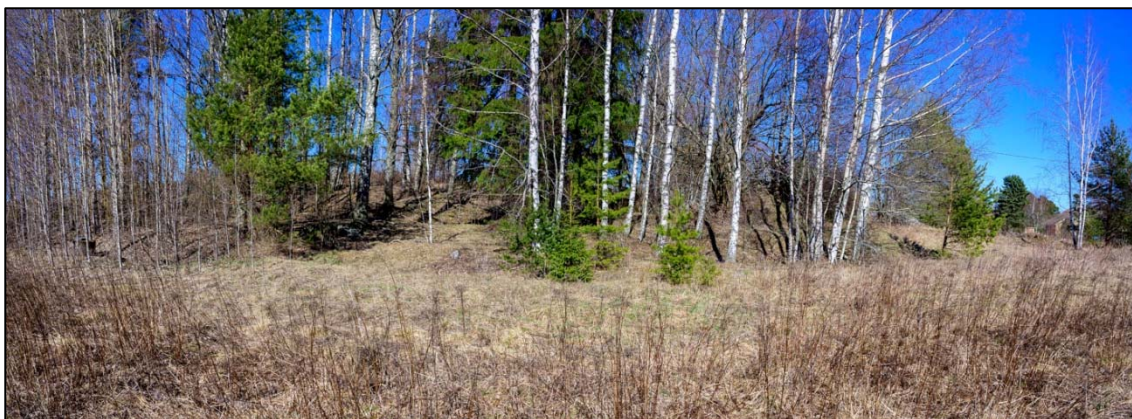
Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Pukkilanojan ja rautatien koillispuolella oleva mäki, jonka loivemmallla kaakkoisrinteellä nurmettunut, yläosastaan puuistutettu peltoalue, muut rinteet jyrkemmin viettävät ja puustovaltaiset. Mäen itäkaakkoisrinteessä kasvihuoneita. Mäen radanpuoleisella lounaisrinteellä terassimainen muodostuma. Koepistoista tummaa kulttuurikerrostumaa, keramiikkaa ja savitiivistettä. Tummaa kalmistomaan tyyppistä maata myös alueen yläpuolisella nurmettuneella peltoalueella. Mäen laelle istutettu puita. Lounaisrinteen terassin reunalla umpeen kasvaneita kaivantoja ja eteläpuolella rakennuksen perustukset. Mäen koillisrinteessä nurmettunut tiepengerrys ja porttikivet tien rakennusten puoleisessa päässä.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa päällisin puolin. Vuoden 2017 koekaivausten mukaan alueella on ollut toimintaa jo kivikauden loppupuolella tai pronssikaudella. Eniten merkkejä löytyy kuitenkin rautakaudelta, erityisesti merovingi- ja viikinkiajalta. Likamaa-alueet ja löydöt viittaavat kuitenkin vain asuinpaikkaan ei hautauksiin, kuten aiemmin on luultu. Vuoden 2017 koekaivauksessa löytöinä tuli mm. runsaasti rautakauden keramiikkaa ja ajoittavana löytönä mm. häränsilmäkoristeinen rapusoljen katkelma ja kookas rautainen hevosenkenkäsolki. Kohteen aluerajaus muutettiin vuoden 2017 koekaivauksen havaintoja vastaavaksi.

Digikuvat: AKDG6031:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 29084:1-6 (rautakautisia kalmisto- ja asuinpaikkalöytöjä); TYA 949:1-374 (asuinpaikkalöytöjä)
Aiemmat tutkimukset: Ella Kivikoski v. 1937 kaivaus; Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Haapanen v. 1954 inventointi; Heljä Brusila v. 1995 inventointi; Juha Ruohonen v. 2017 kaivaus.

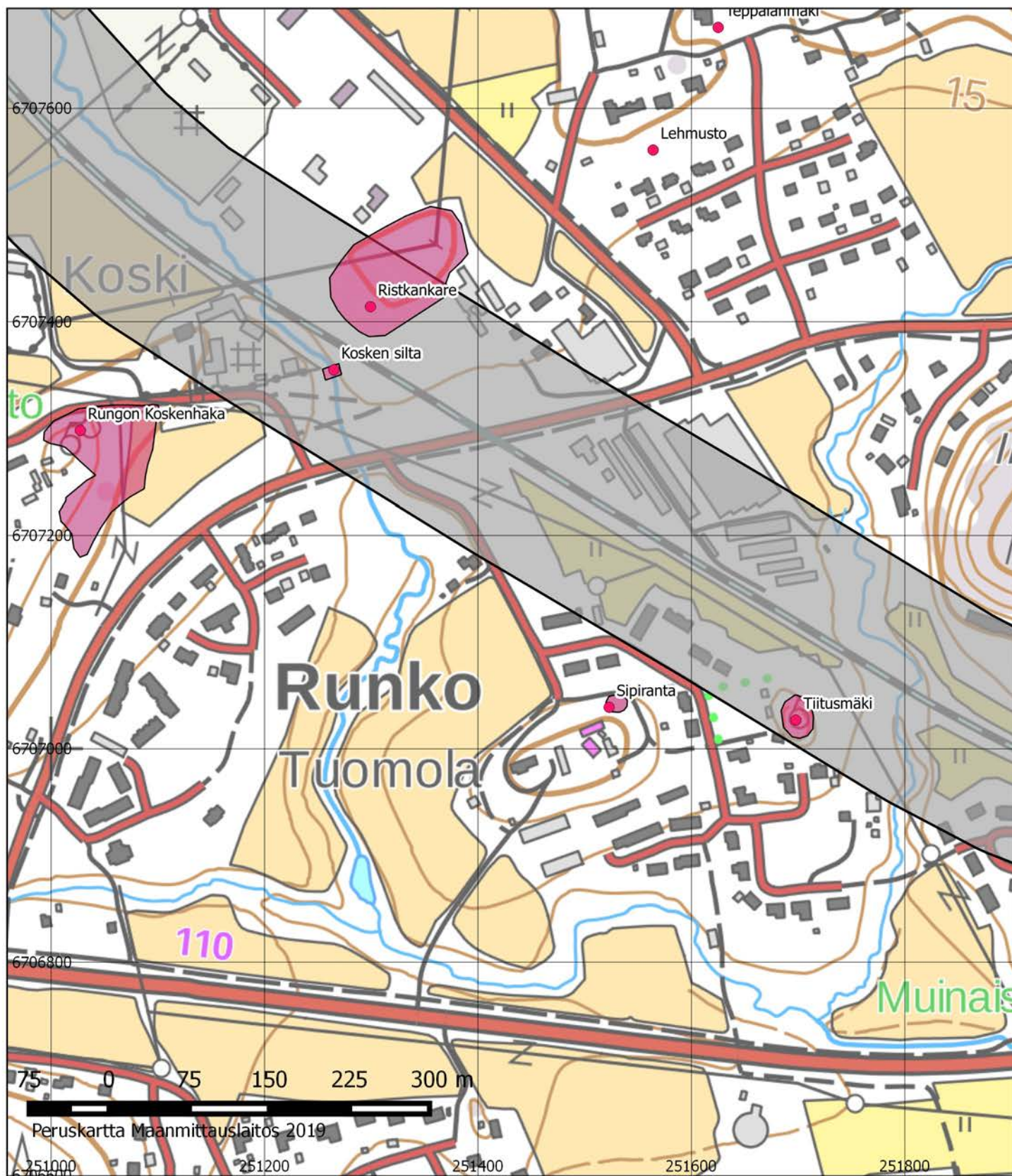
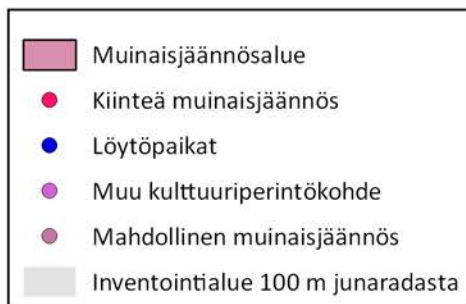

Kaarina Ristkankare. Rautakautisen asuinpaikan eteläosaa. Kuva lounaasta. (AKDG6031:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Kosken silta, mj-tunnus 1000031550, kulkuväylät, sillat, historiallinen
 Kaarina, Ristkankare, mj-tunnus 602010031, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen
 Kaarina, Tiitusmäki, mj-tunnus 602010042, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen

Kaarina Skänkilä, 602010007

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Alatyyppi: -
Alatyyppi: Yksinäistalot
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Rautakautinen/keskiaikainen/historiallinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6709540 I: 254370 Z:
Koord. Selite: Vuoden 1987 löytöalueen koordinaatit
Lähin osoite: Hepojentie 288, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Avointa peltomaastoa kalliopohjaisen peltosaarekkeen luoteissivulla, Hepojoen länsirannalla. Löytöpaikka pellon reunaa peltosaarekkeen luoteispuolella. Mm. rautakauden ja keskiajan keramiikkalöytöjä.

Inventointihavainnot: Kohde sijaitsee noin 3 kilometriä Piikkiöstä pohjoiseen välittömästi Helsinki-Turku moottoritien pohjoispuolella. Aiemmissa inventoinneissa peltosaarekkeen luoteispuolelta oli löytynyt rautakaudelle ja keskiajalle ajoittuvia keramiikkalöytöjä merkinä kyseisten aikakausien asuinpaikoista. Lisäksi pellolta on myös kivikauden löytöjä, jotka ovat hieman ylempänä rinteessä ja kuuluvat Bussila 2 -nimiseen kohteeseen. Vuoden 2019 inventoinnissa pelto oli nurmella, joten pintahavainnot ei voitu tehdä. Sen sijaan dokumentoitiin peltosaarekkeella olevia rakennuksen pohjia, saareke on osin kalliota. Kivijaloista toinen on kooltaan noin 7x10 metriä ja toinen on kooltaan noin 8x12 metriä, rakennuksen eteläkulmassa on ruohon peittämä uunin pohja, joka erottuu kooltaan noin 2x3 metriä olevana kumpareena. Rakennus jakaantuu pohjoisosassa kahteen kivirivien jakamaan tilaan. Tilajako ei ole aivan selkeä, koska kivirivit eivät ole kokonaan näkyvissä. Paikalla on ollut Skänkilän tilan rakennuksia historiallisella ajalla, mahdollisesti keskiajalta lähtien. On mahdollista, että alueen asutus juontaa rautakaudelle asti. Skänkilä on merkitty autioksi vuosien 1777-1784 isojakokartoituksessa ja 1800-luvun pitäjänkartassa. Vuoden 1703 se oli vielä asuttu, kun tiluksia kartoitettiin.

Skänkilän yksinäistalo on ollut Horn-suvun ja Joensuun kartanon (Halikko) rälssiä 1600-luvun lopulle asti, jolloin se päättyi Kemiön Viikin kartanon alustalaiseksi. Skänkilä peruutettiin kruunulle vuonna 1702, mutta ratsumestari Henning Johan Grass lunasti sen verolliseksi rälssiksi jo v. 1710. Ilmeisesti talo jäi asumattomaksi vuoden 1713 jälkeen, asumattomuus liittyyneen Ison vihan aikaisiin levottomuuksiin ja tuhoamiseen.

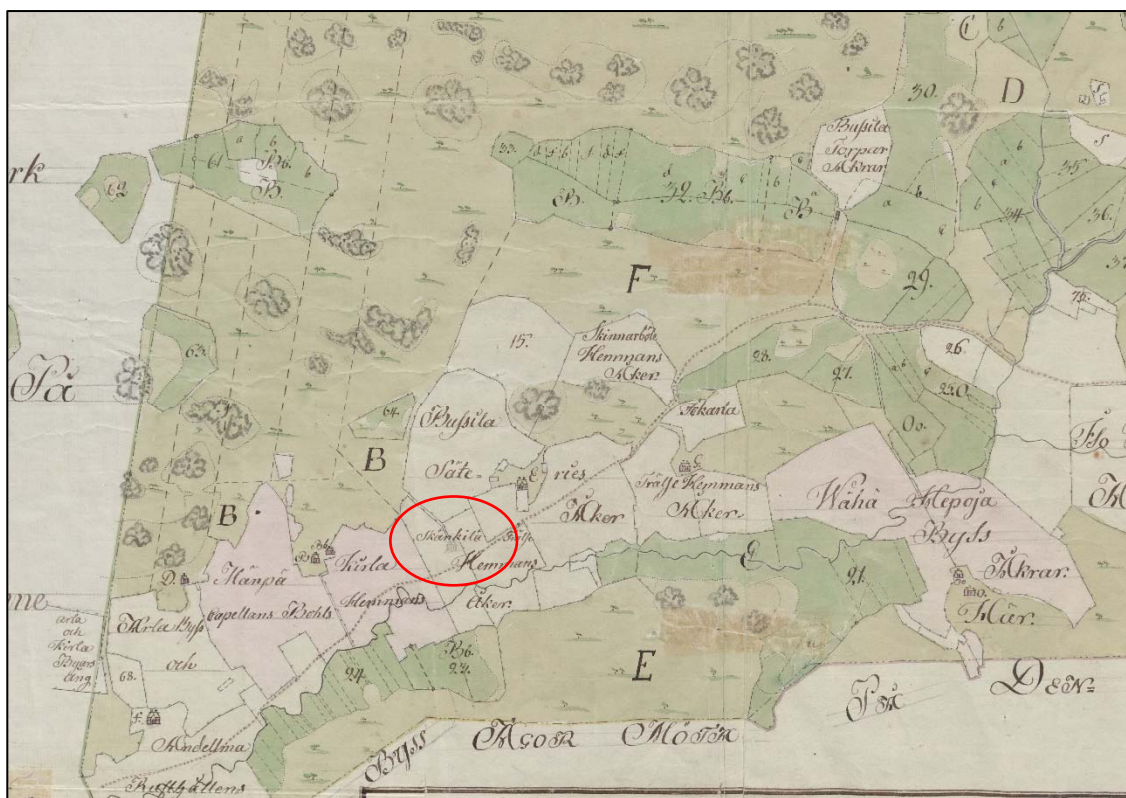
Digikuvat: AKDG6021:1-2
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 24130:1-13 (mm. saviastian paloja ja savitiivistettä)
Aiemmat tutkimukset: Henrik Asplund ja Jukka Luoto v. 1984 tarkastus; Henrik Asplund v. 1987 tarkastus; Hannu Poutiainen v. 1987 inventointi; Heljä Brusila ja Esa Saari v. 1995 inventointi.

Kaarina Skänkilä. Rakennuksen perustaa peltosaarekkeella. Kuva pohjoisesta. (AKDG6021:1)

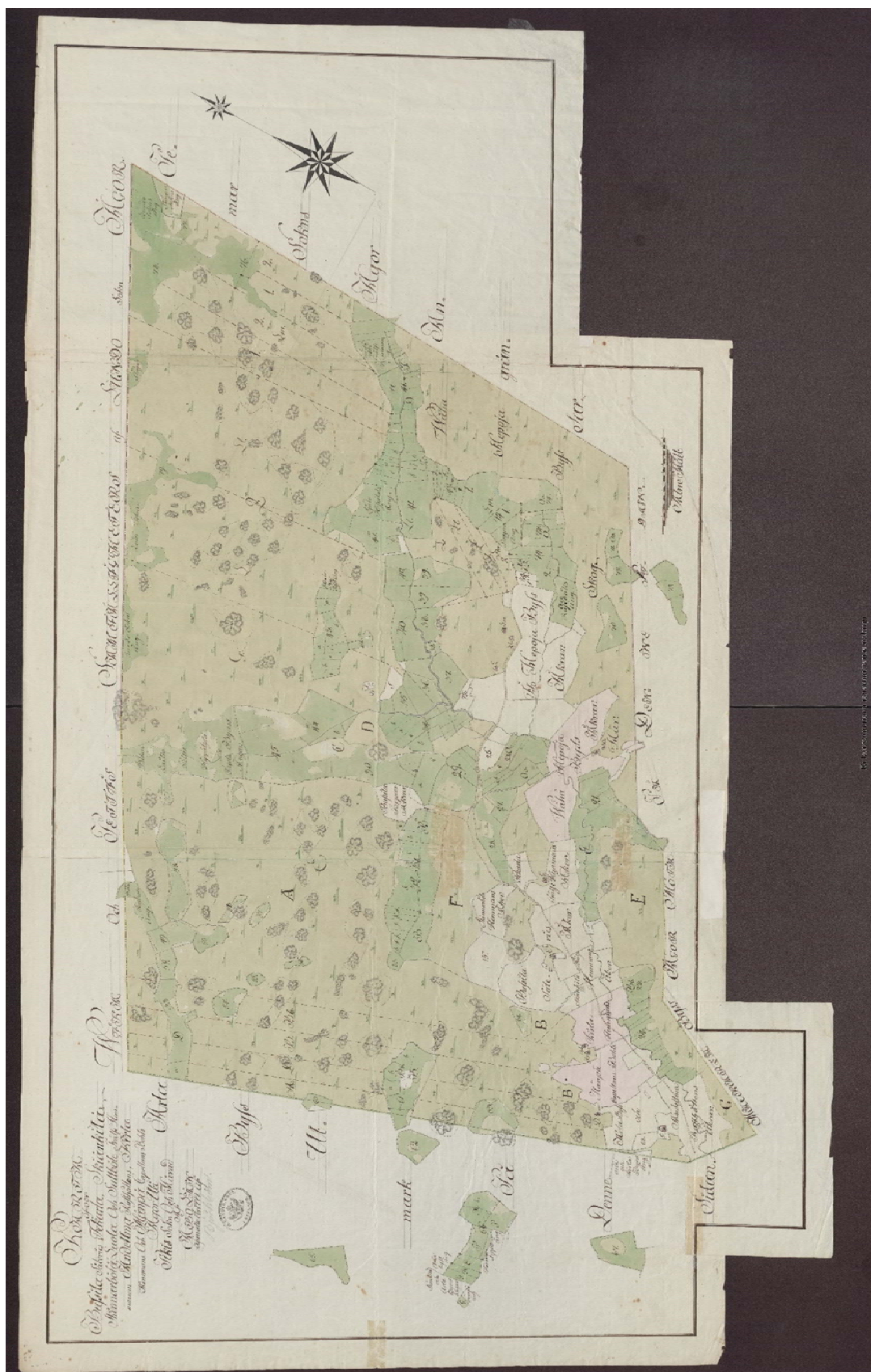
Kaarina Skänkilä. Rakennuksen kivijalan ääriiviivat hahmottuvat ilmakuvassa. Kuvauskohterin kuva idästä. (AKDG6021:2)

Kaarina Skänkilä. Ote isojakokartasta vuodelta 1777-1784. Skänkilän tilan rakennusta ei ole väritetty karttaan, joka tarkoittaa, että tila on auto. (KA A82:8/1-6. Bussila; Isojako Bussilan jakokunnassa (=Andelmaa, Bussila, Ikkerlä, Luola, Suurhepojki, Skinnarböle, Skänkilä, Pienhepojki, Mäenpää, Kierlä ja Sullböle). Koko kartta seuraavalla sivulla.

Skänkilä vuoden 1703 tiluskartassa. (KA A8:19/1)

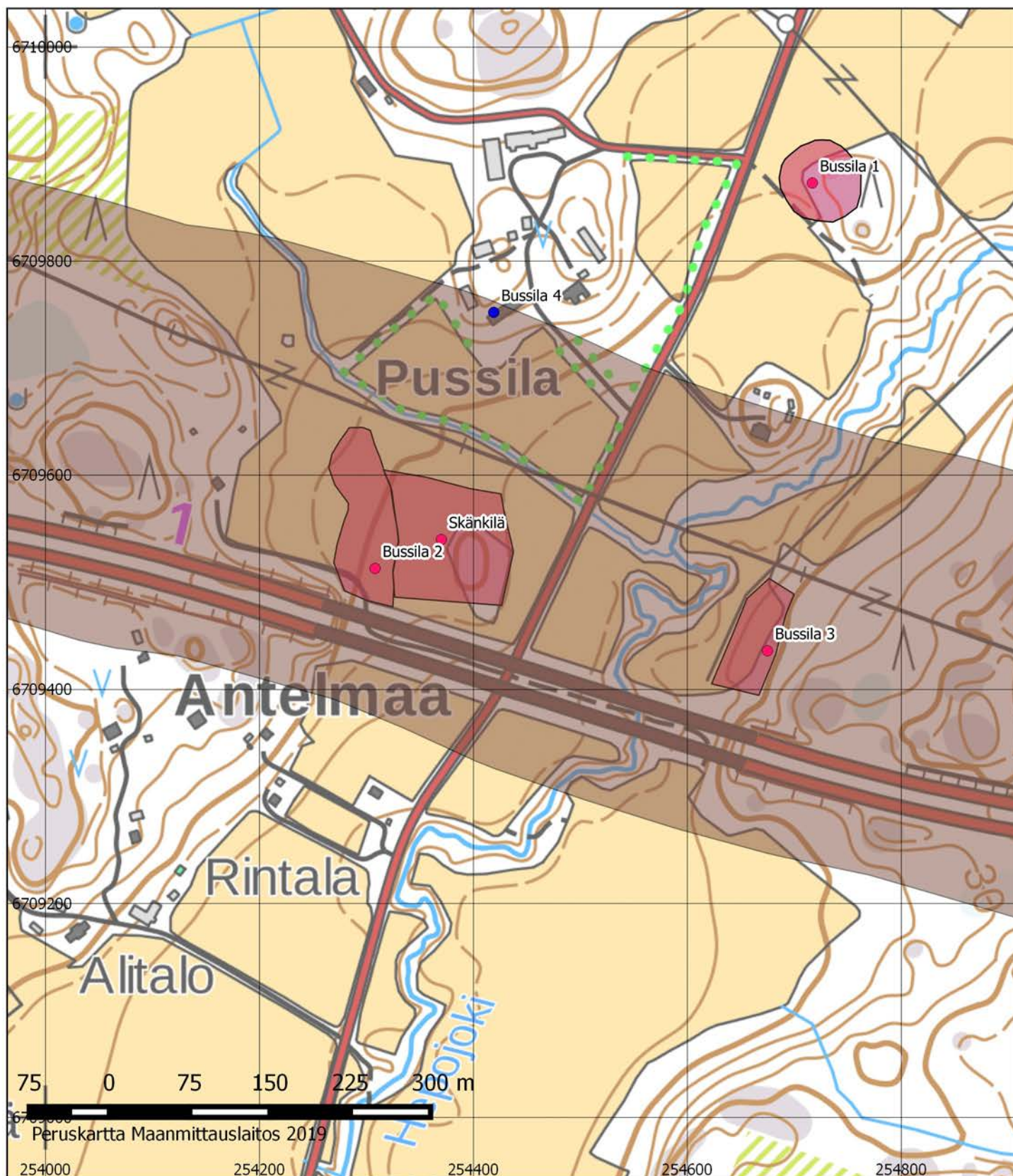
KA A82:8/1-6. Bussila; Isojako Bussilan jakokunnassa (=Andelmaa, Bussila, Ikkerlä, Luola, Suurhepojoki, Skinnarböle, Skänkilä, Pienhepojoki, Mäenpää, Kierlä ja Sullböle).

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Bussila 2, mj-tunnus 602010005, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 3, mj-tunnus 602010006, asuinpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Bussila 4, mj-tunnus 1000015402, löytöpaikat, kivikautinen
 Kaarina, Skänkilä, mj-tunnus 602010007, asuinpaikat, rautakautinen, keskiaikainen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue

Kaarina Tiitusmäki, 602010042

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6707046 I: 251698 Z: 20
Koord. selite: -
Lähin osoite: Lepolankuja 4, Kaarina

Alatyyppi: Polttokenttäkalmistot
Ajoitus: Rautakautinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Tiitusmäen lakialueelta tutkittu polttokalmistokiveystä ja hautaraunio. Toinen röykkiö tutkimattomana rinteeseen yläosassa edellä mainitun eteläpuolella (1941). Kalmistoalue ja mäen rinteet, tontin pihapiiriä lukuun ottamatta, luonnontilassa. Tutkimattomaksi jääneen ja röykkiöksi tulkitun röykkiön kivien väliin tehty jossain vaiheessa runsaan neliön kokoinen kaivanto.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Se sijaitsee Kaarinan Piikkiön Rungossa noin 60 metriä junaradan eteläpuolella olevalla mäellä. Mäen laella on tutkittu rautakautista polttokenttäkalmistoa, josta osa on vielä tutkimatta ja tarkemmin kartoittamatta. Mäen lakiosa on luonnontilassa olevaa mäntymetsää, lännessä ja etelässä se rajautuu omakotitalotontteihin, pohjoiseen ja itään on metsää. Mäen laella on kivikkoa, selvää röykkiötä ei ole havaittavissa. Muinaisjäännösalueen rajausta ei vastannut aiempien tutkimusten karttamerkintöjä, se muutettiin inventoinnin ja arkistotietojen perusteella käsittämään mäen lakiosa.

Digikuvat: AKDG6016:1-3

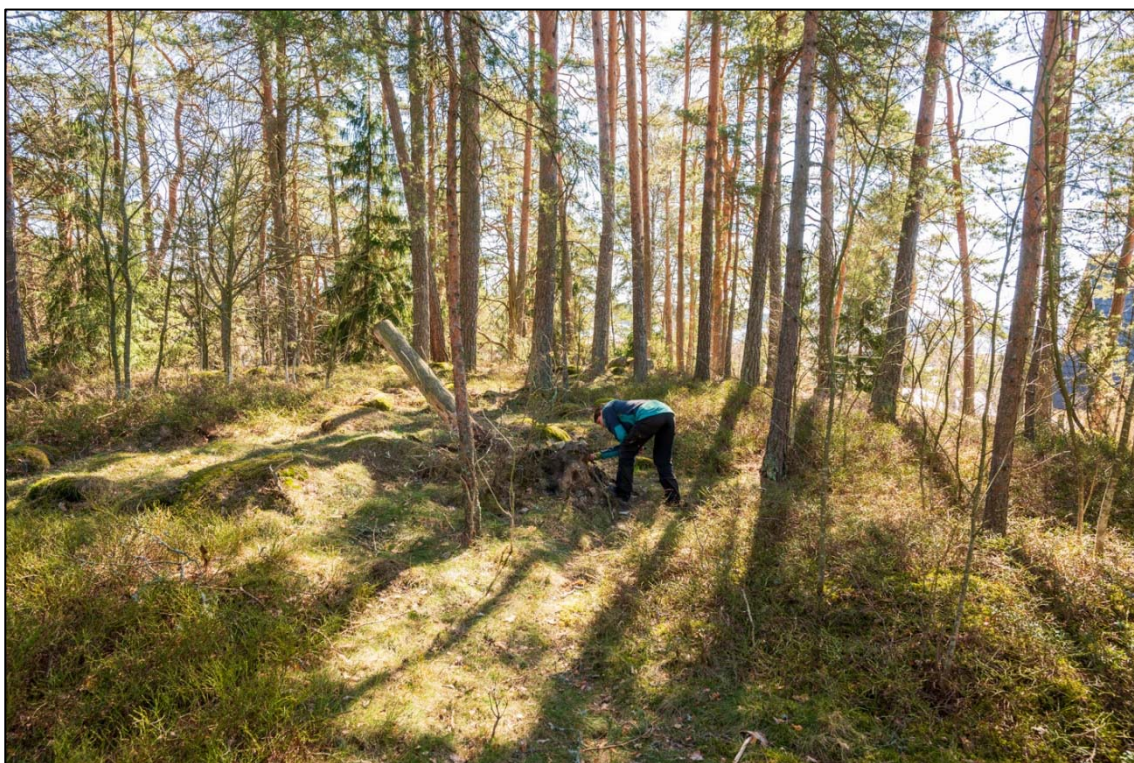
Löydöt: -

Aiemmat löydöt: KM 10603:1-7 (rautakautisia kalmistolöytöjä); KM 11285:1-152 (rautakautisia kalmistolöytöjä)

Aiemmat tutkimukset: Ella Kivikoski v. 1941 kaivaus; Anna-Kerttu Koskimies ja Virve Haapanen v. 1954 inventointi

Kaarina Tiitusmäki. Rautakautinen polttokenttäkalmisto sijaitsee kallioisen mäen päällä. Kuva pohjoisesta. (AKDG6016:3)

Kaarina Tiitusmäki. Tutkija Piritta Häkälä tarkastelee tuulen kaatoa mäen päällä. Kuva pohjoisesta. (AKDG6016:1)

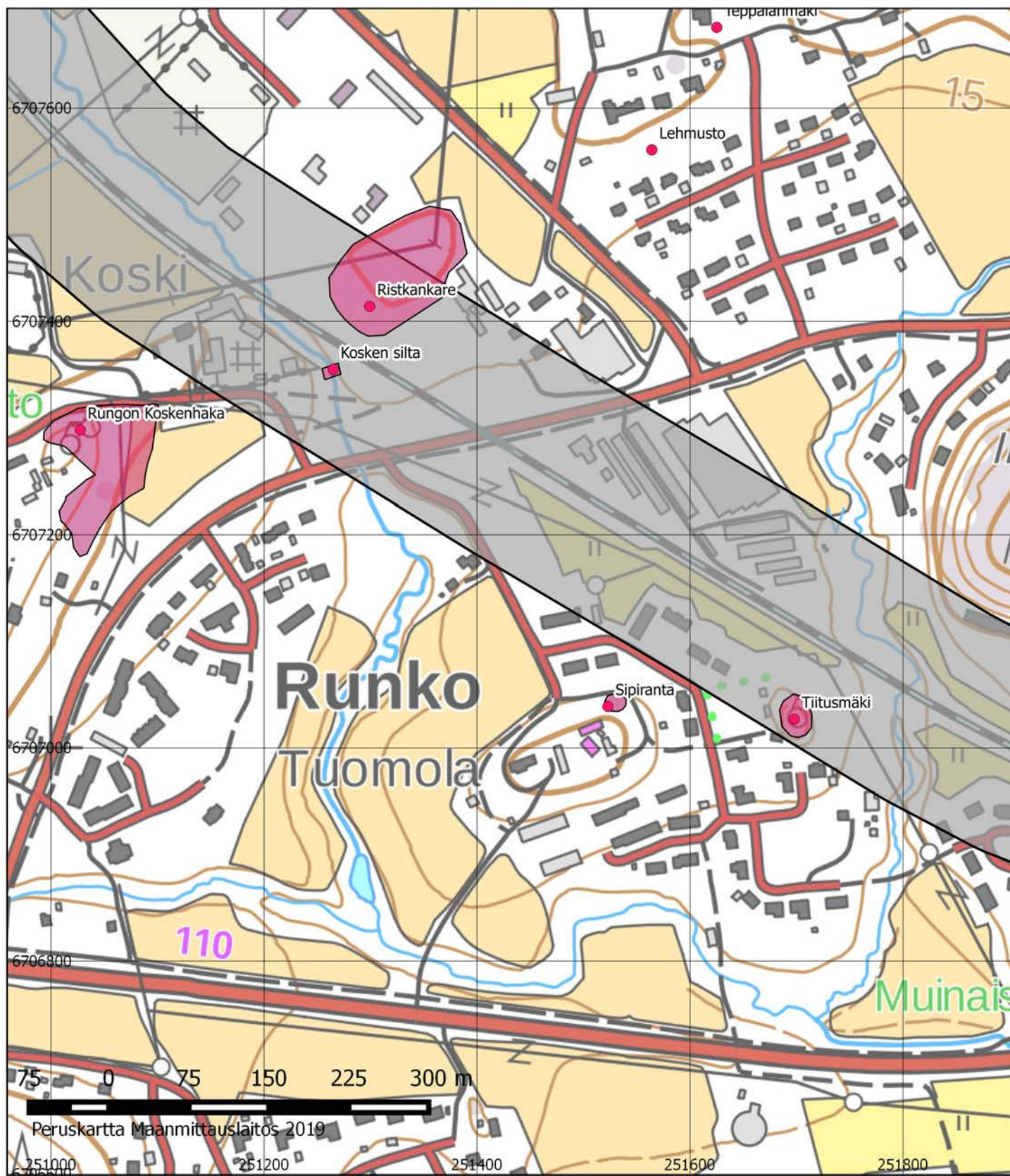
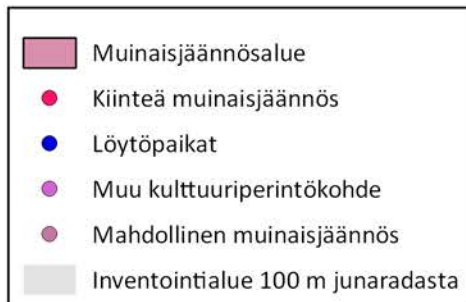

Kaarina Tiitusmäki. Polttokenttäkalmiston kivikkoa mäen päällä. Kuva etelästä. (AKDG6016:2)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Kaarina, Kosken silta, mj-tunnus 1000031550, kulkuväylät, sillat, historiallinen
 Kaarina, Ristkankare, mj-tunnus 602010031, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen
 Kaarina, Tiitusmäki, mj-tunnus 602010042, hautapaikat, polttokenttäkalmistot,
 rautakautinen

Kaarina Vuortenpää, 602010009

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6709456 I: 255580 Z: 25-40
Koord. Selite: Keskikoordinaatti, gps-mittaus vuoden 2014 löytökohdasta
Lähin osoite: Turku-Paimio moottoritie 737, Kaarina

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Vuortenpään kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Piikkiön kirkosta 3,1 km koilliseen, Turku-Helsinki moottoritien pohjoispuolella, Hepojoen sillasta 800-1000 metriä koilliseen. Vuoren pää on metsäharjanne Hepojoen itärannalla. Sen maasto on kumpareista metsää ja suota. Maaperä vaihtelee hiekasta ja moreenista kallioon. Harjanteella on myös käytöstä poistettuja hiekkakuoppia. Harjanteen itäpuolella moottoritien pohjoislaidalla on kapea peltokaistale. Asuinpaikka sijaitsee harjanteen koillisreunalla ja notkelmassa sen itäpuolella.

Asuinpaikan osia on löytynyt tarkastuksessa vuonna 1984 ja 1995 Piikkiön kunnan inventoinnissa, jolloin havaittiin Makarlan sorakuopan pohjoispuolella, koilliseen viettävällä rinteellä rantaterassin päällä ja rinteessä kivilaji- ja kvartsi-iskoksia sekä kulttuurikerrosta (KM 29088:1-7). Hiekanotto alueelta näyttää loppuneen ja kuopat ovat kasvamassa umpeen. Makarlan puoleisen kuopan alue maisemoitu. Joissakin yhteyksissä Makarlan puoleinen osa asuinpaikasta on yhdistetty Ojalan hiekkakuopan asuinpaikkaan, joka sijaitsee täältä n. 1,5 km koilliseen. Vuonna 1999 löytyi uusi löytöalue moottoritien pohjoislaidassa olevalta pelloilta. Välimatkaa aiempiin löytöpaikoihin on noin 200 metriä kaakkoon. Löytöalue nimettiin uudeksi asuinpaikaksi Vuoren pää 2, koska se erottui selvästi aiemmista löytöalueista.

Vuonna 2014 harjanteen itäpuolella oli hakattu metsää ja laajalta alueelta aiempien löytöalueiden välistä poimittiin pintapöimintana runsaasti kivikautisia löytöjä (KM 40286). Löytöalueen laajuus on noin 330x280 metriä. Se sijoittuu Vuorenpään harjanteen ja sen koillispuolisten pienempien mäkien väliseen notkelmaan. Alueelle on tehty runsaasti syviä ojia, tiepohjia sekä ilmeisesti metsänhoitoon liittyviä kuoppia. Kaikkia paljastuneissa kohdissa havaittuja löytöjä ei ole otettu talteen, havainnoista ja löydöistä on gps-mittaukset (kartta ja taulukot verifikaatissa). Eteläisimmät löydöt ovat aivan pellon laidasta, läntisimmät vain muutaman kymmenen metrin päästä vuoden 1999 löytöalueesta, itäisimmät ja korkeimmat itäpuolisen mäen kalliopaljastumien reunoilta. Yksittäinen luulöytö on vielä tästä noin 200 metriä itään (jätetty rajauksen ulkopuolelle).

Asuinpaikan laajuusarvio perustuu pääosin vuoden 2014 pintalöytöihin, sisältäen myös aiemmat havainnot. Löytöjä on poimittu vain avoimista maastokohdista, peitteisiä alueita ei ole tutkittu. Löydöt sijaitsivat eri korkeuksilla, joten asuinpaikkoja saattaa olla useampia. Asuinpaikan tarkan rajauksen selvittäminen vaatii maastotarkastusta. Paikalla on hiekkakuoppia ja muuta maanmuokkausta, joiden vaikutusta asuinpaikkaan ei karttatarkastelun perusteella voi määrittää. Uusien löytöjen perusteella Vuoren pää 2 yhdistettiin tähän asuinpaikkaan alakohteeksi. Keskikoordinaatti on runsaasta löytökohdasta mitattu löytöpiste nro 173, josta on löytynyt kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, keramiikkaa ja palanutta luuta. Keramiikka on hyvin huokoista ja orgaanisekoiteista.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kvartsi- ja kivilaji-iskoksia löytyi pitkin pellon reunaa seuraavan tien luiskaa. Löytöjä ei poimittu talteen. Lisäksi kvartsi-iskos löytyi tuulen kaadosta mäen päältä. Vuoden 2014 hakkuualue kasvoi tiheää mäntytaimikkoa vuonna 2019 inventoinnin aikaan eikä siellä tehty havaintoja. Kyseessä on aiempien tietojen perusteella laaja asuinpaikka-alue, joka laajeni hieman itään päin vuoden 2019 havaintojen perusteella. Muinaisjäännösalueen rajausta tarkennettiin myös poistamalla siitä vanhan hiekkakuopan alue kohteen länsipäässä.

Digikuvat: AKDG6024:1-3
Löydöt: -
Aiimmat löydöt: KM 29088:1-7 (kivilaji- ja kvartsi-iskoksia); TYA 254:1-3
Aiimmat tutkimukset: Jukka Luoto ja Henrik Asplund v. 1984 tarkastus; Heljä Brusila ja Esa Saari v. 1995; Antti Bilun v. 1999 tarkastus; Kaisa Lehtonen ja Sari Mäntylä-Asplund v. 2015 tarkastus

Alakohteet:

Makarla Vuortenpää

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Koordinaatit ETRS-TM35FIN P: 6709466 I: 255396

Kuvaus: Alkuperäinen tarkastus 1984 nimellä Piikkiö Makarla Kylänpää, tarkastettu myös 1995 nimellä Makarla Vuortenpää. Paikalla on 1950-luvulla sijainnut Ojalan hiekkakuoppa Vuortenpään mäkialueen itärinteellä. Sorakuopan länsireunan leikkauksesta, lammikon yläpuolelta on löydetty kulttuurikerrosta, iskoksia ja kampaleimakoristeista keramiikkaa (TYA 254:1-3). Alue on jyrkästi kohti hiekkakuoppaa laskevaa rinnettä, jossa on kalliopaljastumia hiekanoton jäljiltä. Asuinpaikasta on tällä kohtaa jäljellä vain kapea kaistale jyrkkärinteisen leikkauksen yläosassa. Yhdistetty Vuortenpään asuinpaikkaan, ei erillistä rajausta. Koordinaatti on muunnettu vuoden 1984 tarkastuskertomuksesta.

Vuortenpää

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Koordinaatit ETRS-TM35FIN P: 6709562 I: 255422

Kuvaus: Vuoden 1995 löytökohta (KM 29088:1-7). Löydöt olivat peräisin sorakuoppien välimaastoon ja reunamille tehdyistä koekuopista sekä alueen halki kulkevan metsätien pinnasta. Asuinpaikan arveltiin ulottuvan laajemmallekin hiekkamaahan itä-koillisirinteen kalliopaljastumien väliin. Inventointikertomuksessa ei ole annettu rajausehdotusta, mutta sen perusteella löytöalueet sijoittuivat kahteen kohtaan lammien länsirannalle (Makarla Vuortenpää) ja pohjoispuolelle (koordinaatti p=6709562, i=255422 ETRS-TM35FIN, pohjoisempi kohta, asuinpaikan aiempi keskikoordinaatti).

Vuortenpää 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Koordinaatit ETRS-TM35FIN P: 6709332 I: 255500

Kuvaus: Vuonna 1999 löytyi uusi löytöalue moottoritien pohjoislaidassa olevalta pellolta. Välimatkaa aiempiin löytöpaikoihin on noin 200 metriä kaakkoon. Pintapoiminnassa kynnöspellon pohjoisreunalta havaittiin kivikautisia löytöjä (KM 32007:1-4). Löytöjä oli pellon suunnassa 50 metriä pitkällä alueella, eniten reunan lähellä. Muualta pellosta ei löytynyt mitään. Pohjoispuolella on vaihtelevan jyrkästi nousevaa kumpareikkoista metsäistä rinnettä, johon topografian puolesta asuinpaikka voisi jatkua. Maaston peitteisyyden vuoksi enempää havaintoja ei voitu tehdä, mutta pellon alavuus viittaa siihen että varsinainen asuinpaikka olisi ylempänä rinteessä. Löytöalue nimettiin uudeksi asuinpaikaksi Vuortenpää 2, koska se erottui selvästi aiemmista löytöalueista. Yhdistetty Vuortenpään asuinpaikkaan. Piikkiö, Vuortenpää 2. Kivikautisen asuinpaikan tarkastus 1999.

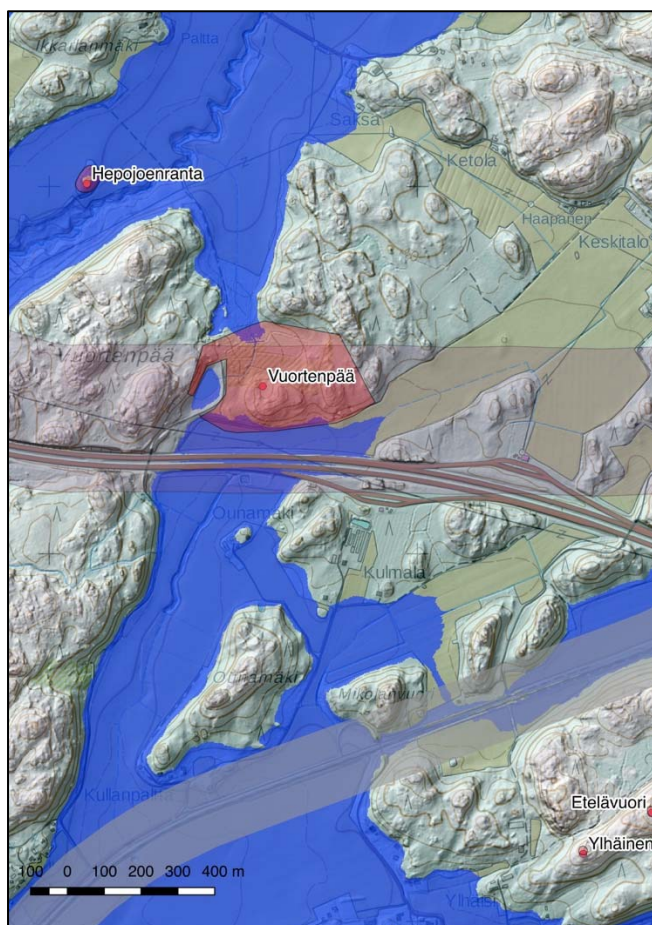
Kaarina Vuortenpää. Kivikautisen asuinpaikan etelärajaa. Kuvassa olevan tien luiskasta havaittiin löytöjä vuoden 2019 inventoinnissa. Kuva lännestä. (AKDG6024:1)

Kaarina Vuortenpää. Laaja kivikautinen asuinpaikka mäellä pellon takana. Kuva kaakosta. (AKDG6024:2)

Kaarina Vuortenpää. Kivikautisen asuinpaikan pohjoisosa kasvaa nykyisin mäntytaimikkoa. Kuva idästä. (AKDG6024:3)

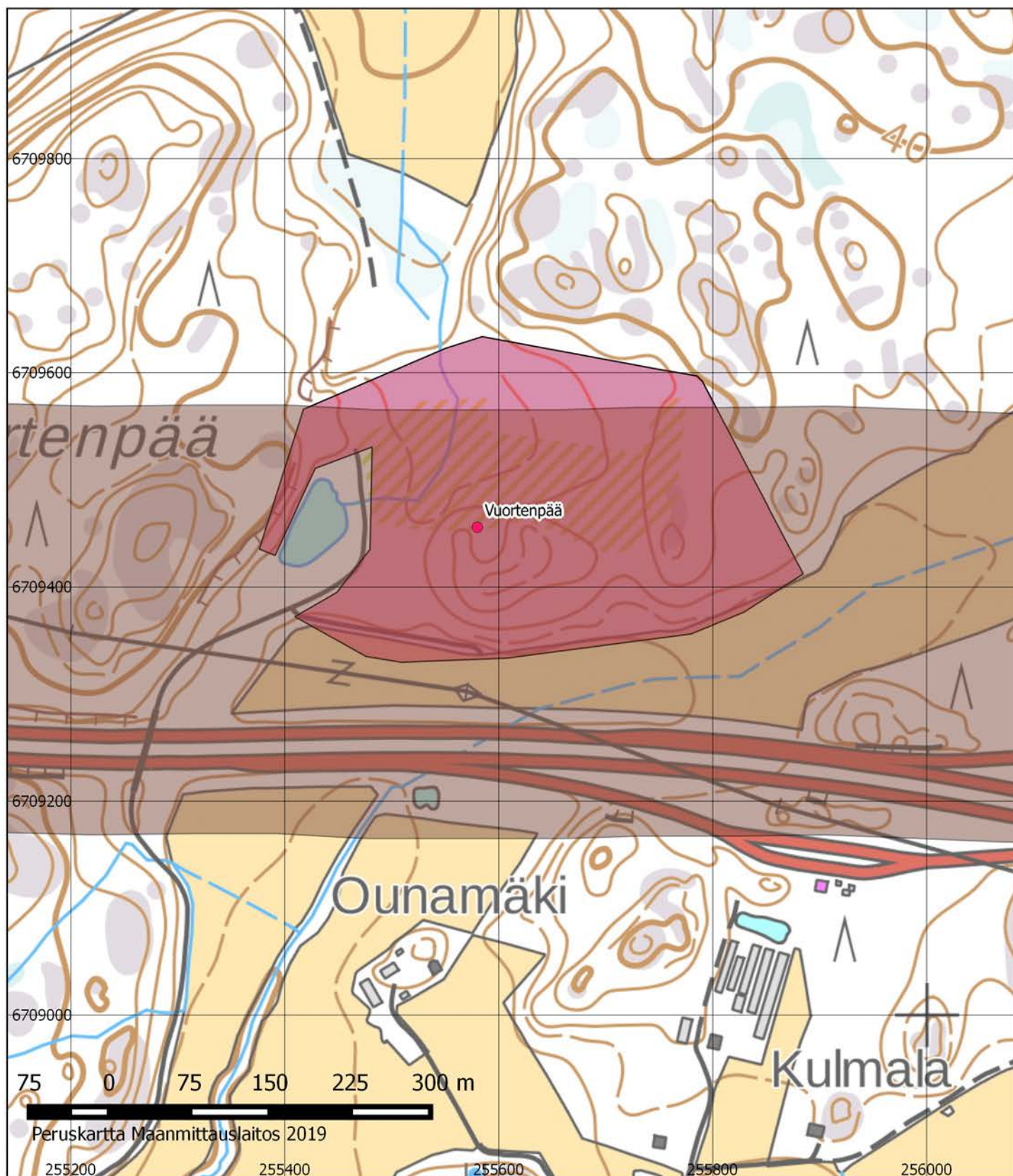

Vuortenpään laaja kivikautinen asuinpaikka on ilmeisesti ollut asuttuna useampaan otteeseen kivikauden loppupuolella pohjoiseen ulottuvan merenlahden äärellä. Rantakorkeus on hahmotettu 26 metrin korkeuskäyrän mukaan ja rantavaihe ajoittuu noin 2500 eaa.

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Peruskarttaote

Kaarina, Vuortenpää, mj-tunnus 602010009, asuinpaikat, kivikautinen

- Muinaisjäännösalue
- Kiinteä muinaisjäännös
- Löytöpaikat
- Muu kulttuuriperintökohde
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Piikkiön ohitus, 400 metriä leveä inventointialue

Paimio Karhunpyölin krotit, 1000008827

Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Löytöpaikka
ETRS-TM35FIN: P: 6709687 I: 263726 Z: 20
Koord. Selite: Keskikoordinaatit Raiken 2005 inventoinnin mukaan
Lähin osoite: Hanhijoentie 2, Paimio

Alatyyppi: Irtolöytöpaikat
Ajoitus: Rautakautinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Koskenniittu -nimisessä paikassa on 1800-luvulla tutkittu neljä savesta ja sorasta koostunutta kumpua. Kohde tunnetaan nimellä Karhunpyölin krotit. Kyseessä voi olla osin luonnonmuodostuma. Alueelta on irtolöytöinä kaksi hopeista, päihin kapenevaa rannerengasta (KM2347), jotka ajoittuvat viikinkiajan lopulle. Vuoden 1887 tutkimuksissa löytyi yhdestä kummusta rautapala (KM2552). Koordinaatit perustuvat Markku Ikäheimon (1982) määrittelykseen.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste osoittaa pellon reunaan junaradan pohjoispuolella.

Digikuvat: AKDG6032:1

Löydöt: -

Aiemmat löydöt: KM2347:1 (kaksi hopeista rannerengasta); KM 2435:1-2 (rautalevy, luunsiruja); KM 2552:1 (rautapala)

Aiemmat tutkimukset: Eeva-Raike 2005 inventointi.

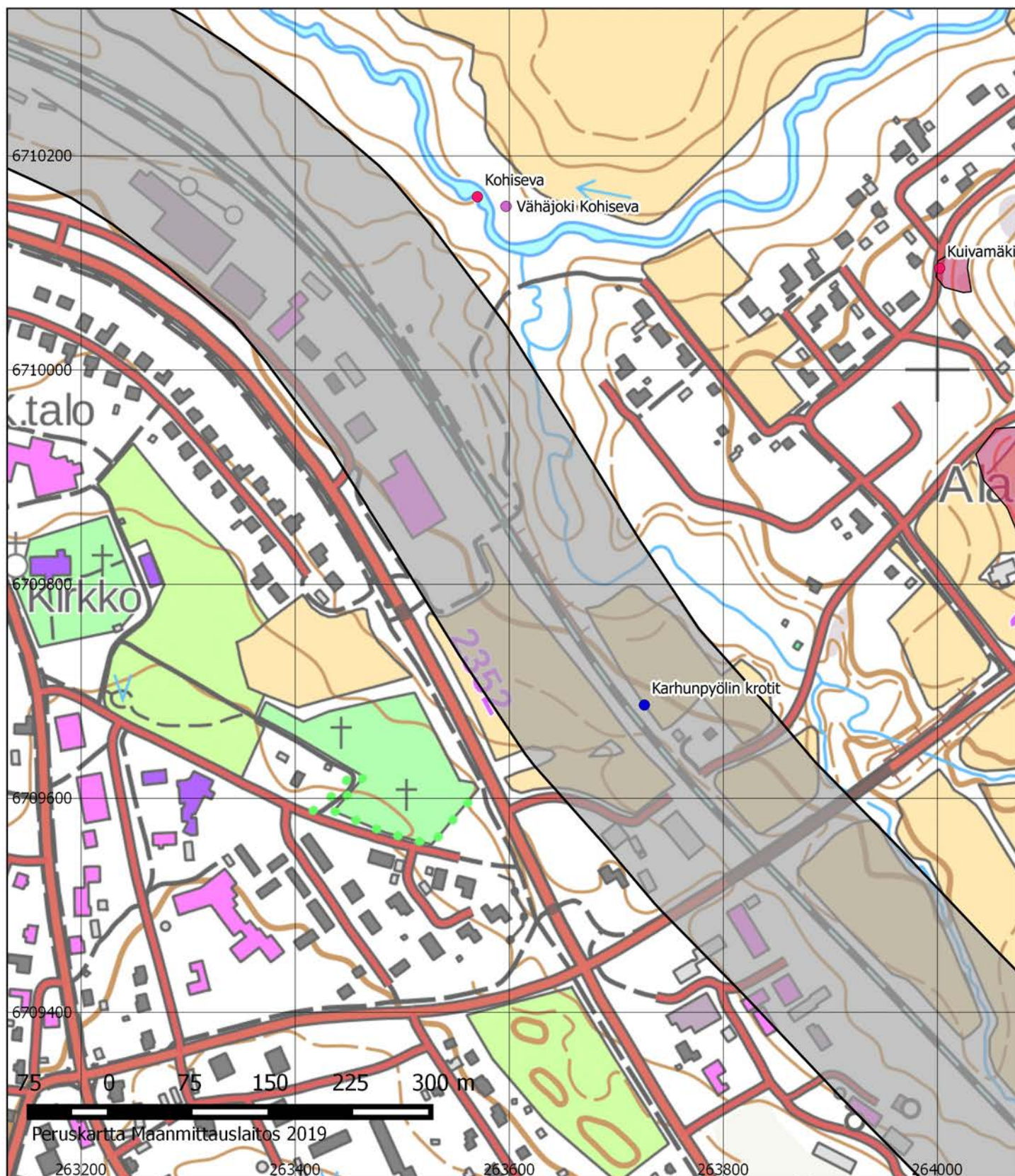
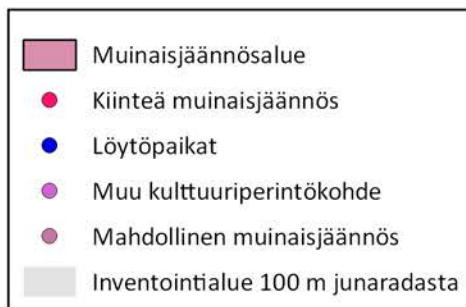

Paimio Karhunpyölin krotit. Löytöpaikka on junaradan pohjoispuolella pellon laidassa. Merkitty kuvaan punaisella pisteellä. Kuvauskohterin kuva idästä. (AKDG6032:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Karhunpyölin krotit, mj-tunnus 1000008827, löytöpaikat, rautakautinen

Paimio Kotkoja, 1000032322

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	-	Alatyyppi:	-
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Rautakautinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6710495 I: 261315 Z: 17		
Koord. selite	Arvioidun keskipisteen koordinaatit		
Lähin osoite:	Marjavuorentie 51, Paimio		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus: Ympäristö on Sievolan kylämäen eteläpuolista peltomaata, joka rajautuu pohjoisessa rautatiehen ja etelässä Kotkojaan. Muinaisjäännöksen kohdalla maa kohoaa loivasti muodostaen paikalle etelään ja kaakkoon laskevan rinteeseen. Paikka on sijainnut suurimman osan pronssi- ja rautakaudesta merenrannassa tai sen tuntumassa. Rautakauden loppuun mennessä meri on jo ehtinyt vetäytyä kauemmaksi, mutta Paimionjoen suu on sijainnut silloinkin vain noin kahden kilometrin päässä.

Pintapöiminnassa löydettiin maaperäjaljen kohdalta esihistoriallisten saviastioiden paloja, jotka muistuttavat lähinnä rautakauden karkeaa käyttökeramiikkaa. Pintapöiminnassa löytyi kohteelta ja sen ympäristöstä myös melko paljon historiallisen ajan esineistöä. Kohteen itäreunasta itäkaakkoon noin 50 metriä on sijainnut asuinrakennus vuoden 1879 senaatin kartan mukaan, ja vielä vuoden 1902 Sievolan jakokunnan isojaontäydennyskartassa (A77:96/36-137) samalle paikalle on merkitty pieni tonttimaa, muttei enää rakennuksia. Vuoden 1902 kartan mukaan kohteen yli on kulkenut peltotie Sievolan kylämäeltä Marjavuoreen.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kohde sijaitsee Paimion keskustasta noin kilometri länteen Kotkojan ja junaradan välisellä peltoalueella. Peltoa käytiin läpi, mutta löytöinä havaittiin vain muutamia savitiivisten paloja ja historialliseen aikaan liittyviä löytöjä mm. tiilen kappaleita ja lasia. Kohde on alun perin löytynyt Janne Rantasen ja Jasse Tiilikalan Varsinais-Suomen rautakautiset asuinpaikat ilmavalokuvissa arkeologisessa inventoinnissa vuonna 2017. Muinaisjäännösalueen rajausta perustuu vuoden 2017 inventoinnin tietoihin, jotka saatiin käyttöön Janne Rantaselta. Noin 200 metriä pohjoiseen sijaitsee Sievolanmäen rautakautinen asuinpaikka ja kalmisto.

Digikuvat:	AKDG6014:1
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	TYA 945 (Turun yliopiston kokoelmat)
Aiemmat tutkimukset:	Janne Rantanen ja Jasse Tiilikkala v. 2017 inventointi (raportti tekeillä).

Paimio Kotkoja. Rautakautinen asuinpaikka on sijainnut kuvassa olevalla pellolla. Kuva koillisesta. (AKDG6014:1)

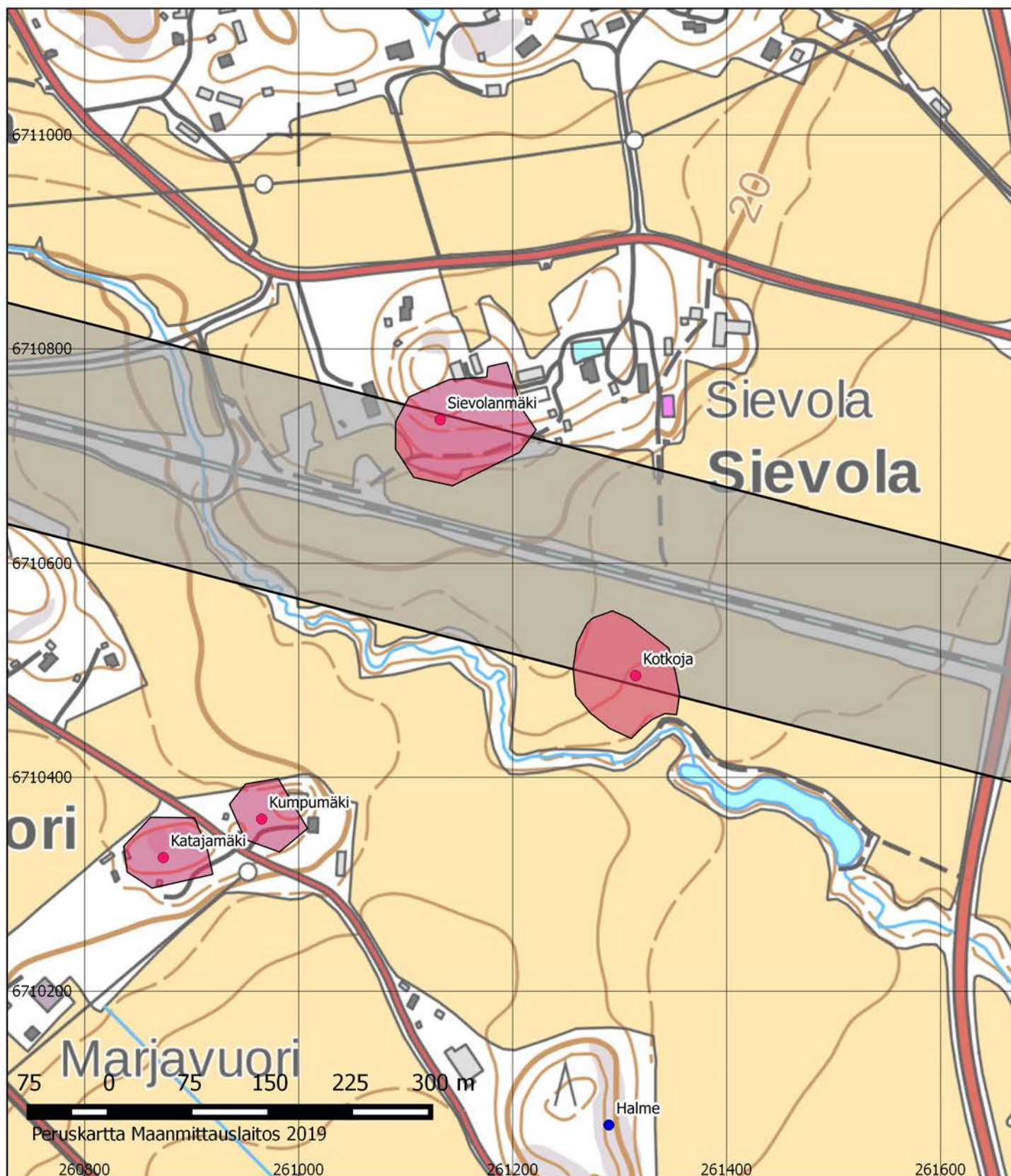
Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Kotkoja, 1000032322, asuinpaikat, rautakautinen

Paimio, Sievolanmäki, mj-tunnus 577010025, asuinpaikat, hautapaikat, rautakautinen

	Muinaisjäännösalue
	Kiinteä muinaisjäännös
	Löytöpaikat
	Muu kulttuuriperintökohde
	Mahdollinen muinaisjäännös
	Inventointialue 100 m junaradasta

Peruskartta Maanmittauslaitos 2019

Paimio Laiterlan silta, (uusi kohde)

Muinaisjäännöstyyppi:	Kulkuväylät	Alatyyppi:	Sillat
Muinaisjäännöstyyppi:	-	Alatyyppi:	-
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäänös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6707057 I: 266894	Z: 25	
Koord. selite	Gps-paikannus		
Lähin osoite:	Laiterlantie 46, Paimio		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Ei aiempaa kuvausta, uusi kohde

Inventointihavainnot: Kohde sijaitsee Laiterlan kylässä noin 4,5 km Paimion keskustasta kaakkoon. Käytöstä pois jäänyt kivisilta johtaa Vainionojan yli. Silta on noin neljä metriä leveä ja kymmenisen metriä pitkä. Silta ei ole kaarisilta, vaan rungon muodostavat pitkät nelikanttiset päällekkäin ladotut harmaakivilohkareet, joita on näkyvissä neljässä kerroksessa ja niiden päällä on kansikivinä pitemmät lohkareet. Silta-aukko on noin 70 cm levyinen. Kansikivien päällä on vielä kolme kerrosta pienempiä neliskanttisia kiviä ja maata. Silta on johtanut Alastalon ja Ylistalon tiloille vanhalta Turuntieltä. Junarata on heti sillan pohjoispuolella ja tie on aiemmin jatkunut radan yli, mutta nykyisin uusi tie kulkee radan alitse. Silta on ilmeisesti peräisin 1800-luvulta, sillä tietä ei ole vielä 1700-1800-luvun vaihteen Kuninkaan kartastossa, mutta se on merkitty 1800-luvun puolivälin pitäjänkarttaan ja ns. Senaatin kartastoon. Kivisilta on todennäköisesti siis yli 100 vuotta vanha ja käytöstä poistunut, joten se on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäänökseksi.

Digikuvat:	AKDG6012:1
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

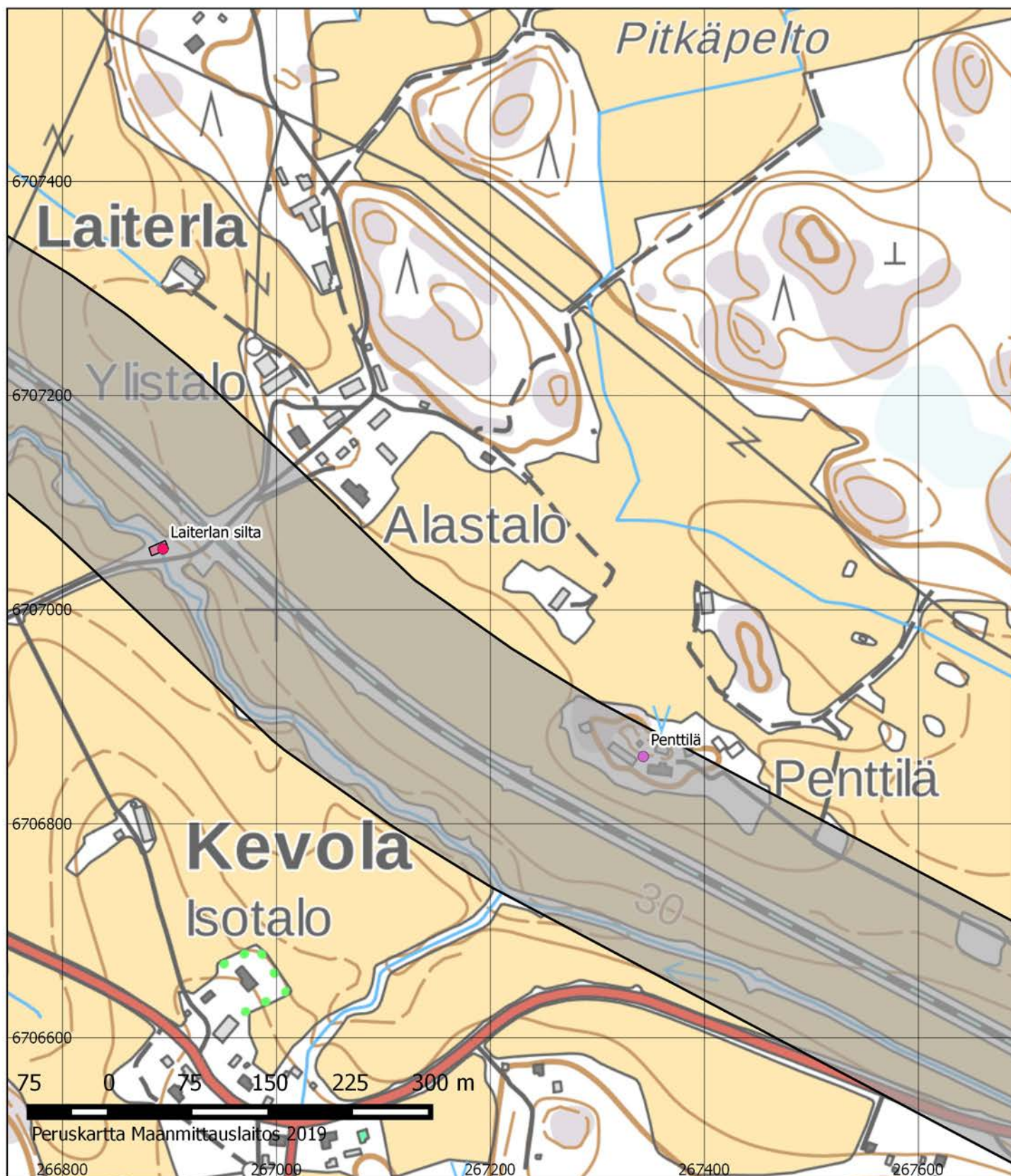
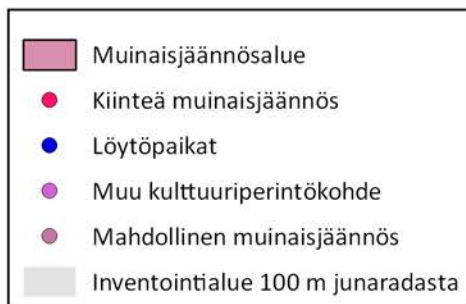

Paimio Laiterlan silta. Kuva pohjoisesta. (AKDG6012:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Laiterlan silta, mj-tunnus 1000036886, kulkuväylät, sillat, historiallinen
 Paimio, Penttilä, mj-tunnus 1000036887, asuinpaikat, yksinäistalot, historiallinen

Paimio Penttilä, (uusi kohde)

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	Yksinäistalot
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Muu kulttuuriperintökohde		
ETRS-TM35FIN:	P: 6706863	I: 267343	Z: 40
Koord. selite	Penttilän talon pihalta		
Lähin osoite:	Kevolantie 390, Paimio		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Ei aiempaa kuvausta, uusi kohde

Inventointihavainnot: Penttilän yksinäistalo sijaitsee noin 5,5, km Paimion keskustasta kaakkoon. Talo on kallioisella peltosaarekkeella, noin 60 metriä junaradan pohjoispuolella. Vanha Turuntie kulkee radan eteläpuolella.

Penttilä oli vuonna 1540 täyden manttaalin yksinäistalo. Talo oli asuttuna vuoteen 1611, kunnes autioitui yli kolmeksi vuosikymmeneksi, jonka jälkeen päätyi Vuorentaan läänitykseksi. Vuonna 1668 talo tuli Kivalteri Yrjö Heikinpojan haltuun, joka alkoi taas viljelemään sitä. Talo on ollut ilmeisesti käytössä siitä lähtien. Isojakokartoissa talo ei esiinny, Kuninkaan kartastoon (v.1776-1805) se on merkitty.

Penttilän talo on edelleen kokonaan käytössä, mutta säilyttänyt alkuperäisen luonteensa ja maatalousvaltaisen elinkeinonsa, joten se on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

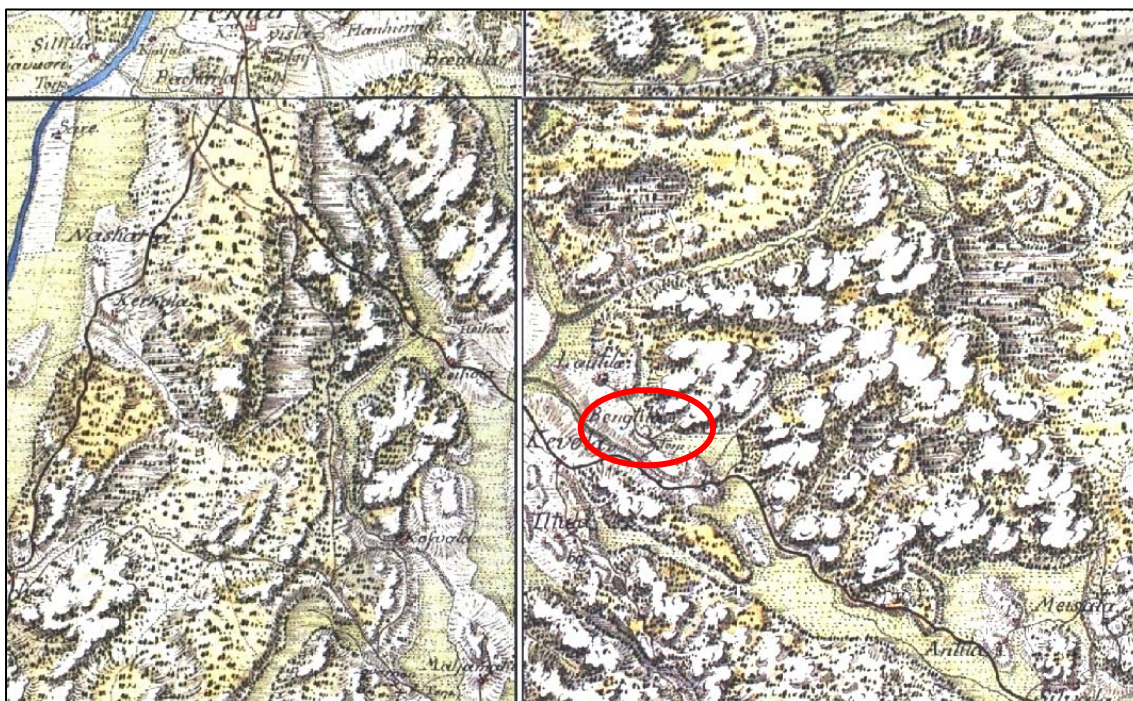
Digikuvat:	AKDG6011:1-2
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Paimio Penttilä. Historiallisen ajan asuinpaikka nähtynä junaradan eteläpuolelta vanhalta Turuntieltä. Kuva etelästä. (AKDG6011:1)

Paimio Penttilä. Historiallinen asuinpaikka kuvan etualalla, radan oikealla puolen. Kuvauskohterin kuva idästä. (AKDG6011:2)

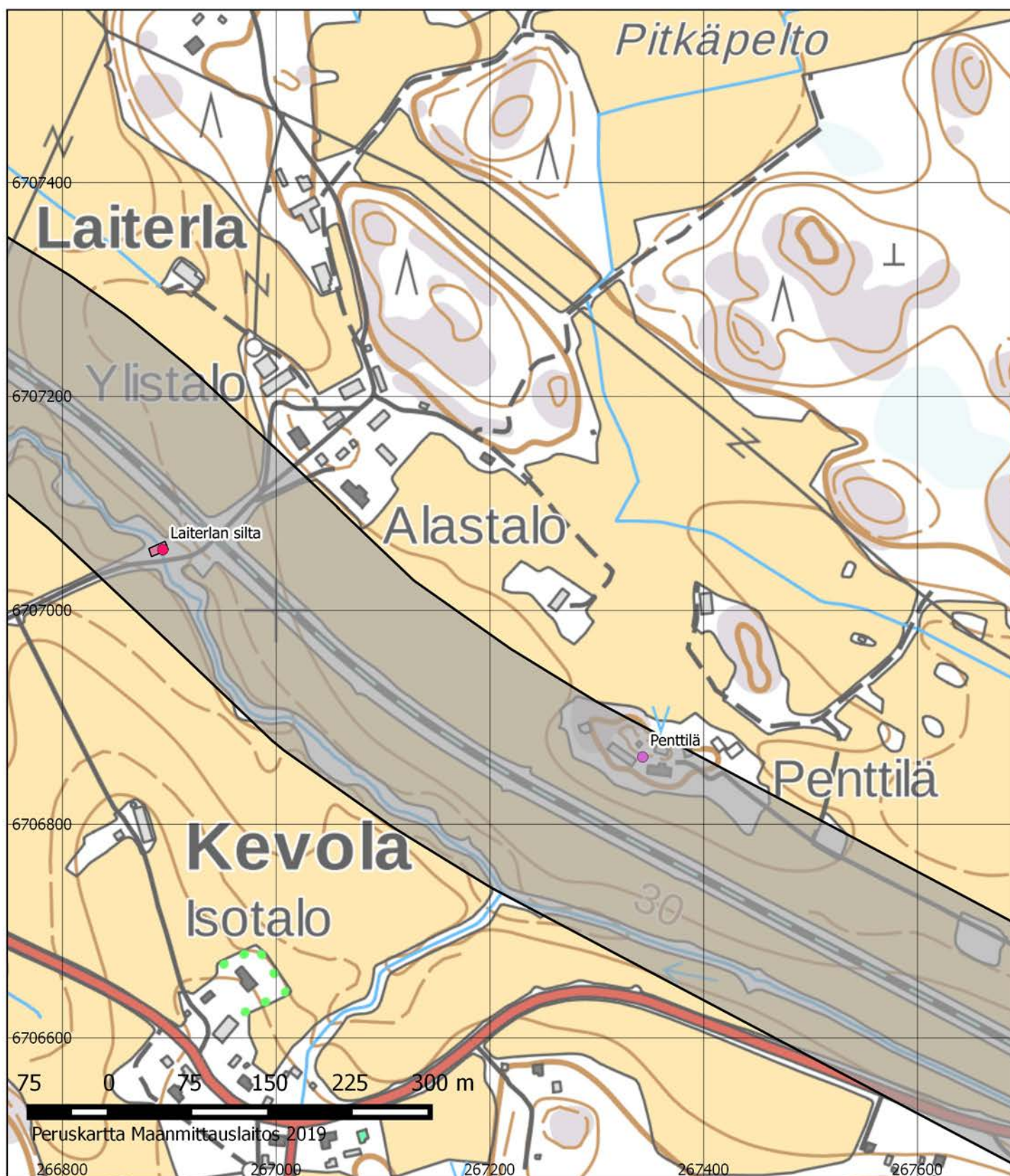
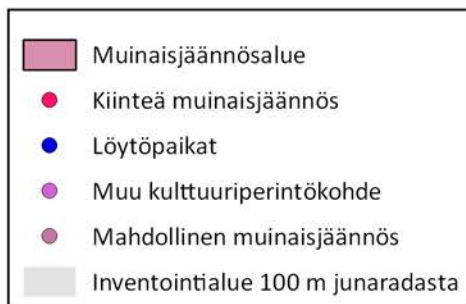

Ote Kuninkaan kartastosta, Penttilä ympyröity.

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Laiterlan silta, mj-tunnus 1000036886, kulkuväylät, sillat, historiallinen
 Paimio, Penttilä, mj-tunnus 1000036887, asuinpaikat, yksinäistalot, historiallinen

Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka, 1000004294

Muinaisjäännöstyyppi:	Kirkkorakenteet	Alatyyppi:	Kirkonpaikat
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6710452 I: 262271 Z: 5		
Koord. selite	Gps keskuskoordinaatit		
Lähin osoite:	Sillankorvantie 6, Paimio		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Vanha kirkonpaikka sijaitsee Räpälän kylässä aivan Paimionjoen länsirannalla. Kuusiaidan rajaama alue on nykyään Paimion seurakunnan hallinnassa. I. Kronqvist on kaivanut alueella 1930-luvulla. Kaivauksissa selvisi, että kirkkotarhaan kuuluva osa joenrantaa on säilynyt ehjänä, koska alueelle on tehty runsas puupaalutus. Kirkkotarhasta löytyi kolme pitkää kiveä, jotka ovat ilmeisesti olleet pystyssä bautakivien tapaan ja ajoittunevat siten varhaiselle lähetysajalle (SM XLV, 1938). Suorakaiteen muotoinen kirkko on ollut kooltaan n. 10x20 m. Kuorin itäseinän perustus oli hyvin säilynyt. Puurakenteisen kirkon perustukset ovat olleet tukevat. Runkohuoneen pohjoispuoleiseen osaan on liittynyt n. 4x5 m laaja sakaristo. Todennäköisesti kirkon länsiseinän jatkona ollut asehuone oli kooltaan n. 5x5 m. Suurimmasta osaa kirkon pohja-alaa löytyi multahautoja. Muurihautoja löytyi kuorin kaakkoiskulmasta ja sakariston vierestä. Kaivauksissa saatiin talteen muutamia rahoja, joista vanhin on brakteaatti Albert Mecklenburgilaisen ajalta (1363-1389) ja nuorimmat vuosilta 1707 ja 1726. Nuorimmat rahat osoittavat, että paikkaa käytettiin hautaamiseen vielä uuden Vistan kirkon vihkimisen, v. 1689, jälkeisenä aikana. (Suomen kirkot III, 1964.)

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kirkonpaikka on pääosin kuusiaidan rajaama. Kirkonpaikka on hoidettu ja ympäristö puistomainen ja hyvässä kunnossa. Kolme ns. bautakiviksi kutsuttua pystykiveä ovat kuusiaidan ulkopuolella rantatörmän yläosassa. Mitään lisähavaintoja kohteeseen liittyen ei tehty. Muinaisjäännösalueen rajausta tarkennettiin niin, että se sisältää puistoalueen rajan ja osan rantaa kuusiaidan ulkopuolella.

Digikuvat:	AKDG6010:1-4
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	KM hist. 3089:1-9
Aiemmat tutkimukset:	I. Kronqvist v. 1930 kaivaus; Eeva Raike v. 2005 inventointi.

Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka on pääosin kuusiaidan ympäröimä. Kuva lännestä. (AKDG6010:2)

Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka. Rannan puolella olevia pystykiviä. Kuva pohjoisesta. (AKDG6010:3)

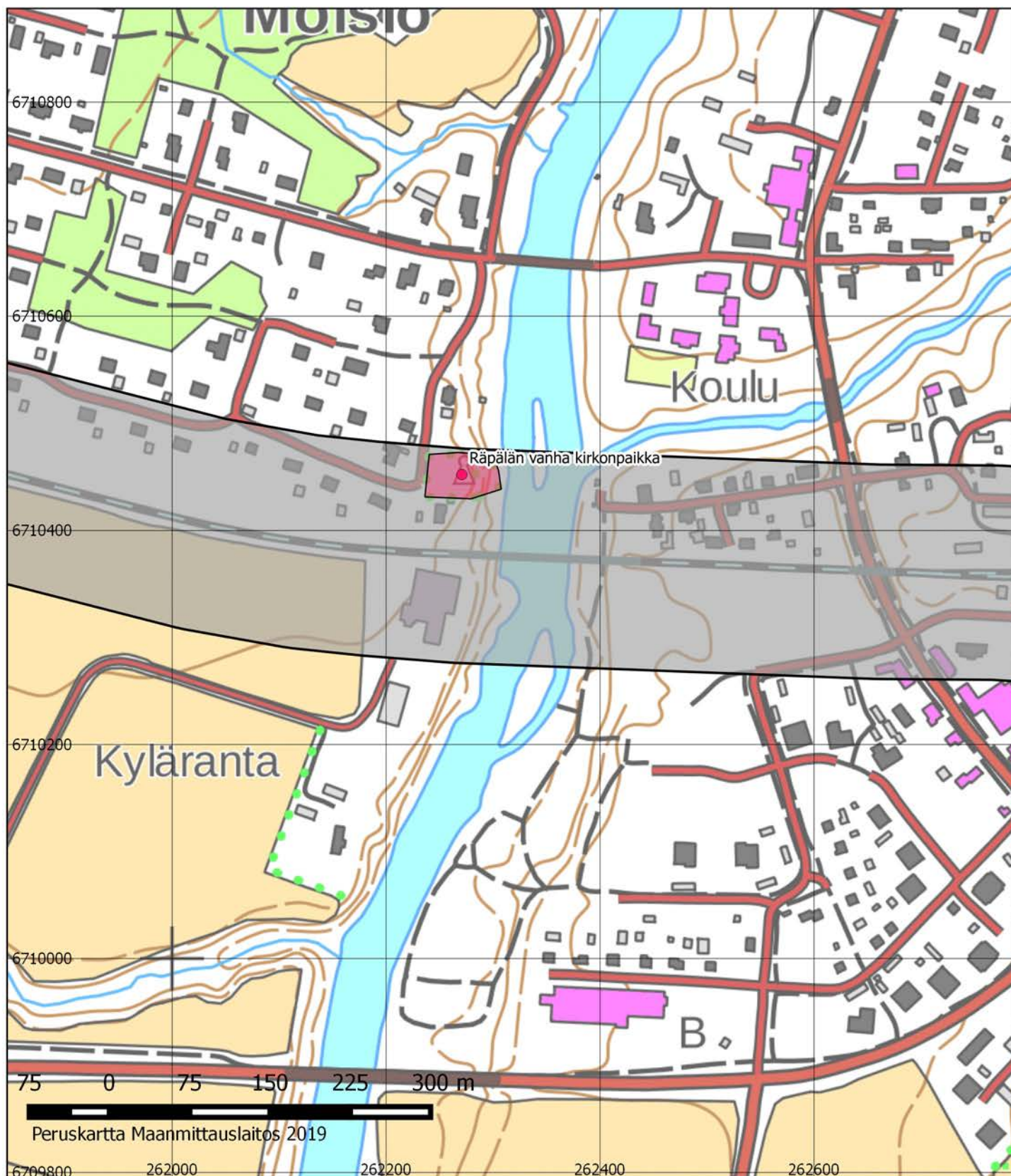
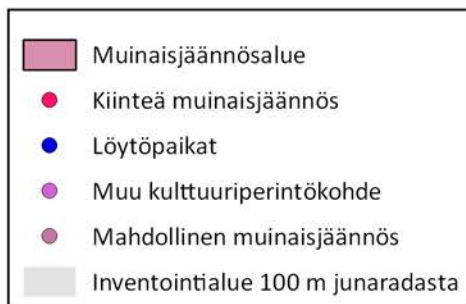

Paimio Räpälän vanha kirkonpaikka. Kirkonpaikka kuvassa radan oikealla puolella on rajattu kuusi-aidalla, muinaisjäännösalue ulottuu hieman sen ulkopuolelle. Kuvauskohterin kuva idästä. (AKDG6010:4)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Räpälän vanha kirkonpaikka, mj-tunnus 1000004294, kirkkorakenteet, kirkonpaikat, historiallinen

Paimio Sievolanmäki, 577010025

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Lukumäärä: 1
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6710734 I: 261132 Z: 30
Koord. selite Arvioidun keskipisteen koordinaatit
Lähin osoite: Veikkarintie 58, Paimio
Alatyyppi: -
Alatyyppi: -
Ajoitus: Rautakautinen

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Muinaisjäännösryhmä sijaitsee Paimionjoen länsipuolella, peltoaukeitten keskellä kylämäkenä. Tutkimuksissa, joiden tavoitteena oli tämän asemaltaan keskeisen Paimion jokilaakson kylän historian selvittäminen, havaittiin mäen olleen voimakkaasti asuttu rautakaudella ja sen aikaisen Paimion keskuksia. Koko mäki on esihistoriallisen asutuksen kattama. Tutkitut kohteet sijaitsivat mäen länsipäässä, joka on ollut asumaton viime vuosisadat ja siksi hyvin säilynyt. Mäen lounaisimmassa päässä on ollut asuinpaikka ja mäen laella ja etelärinteellä on ollut kalmisto. Asuinpaikkaan viittaavia löytöjä on tavattu mäen eteläpuoleiselta peltoaukealta ja asuinpaikasta lienee kysymys myös mäen koilliskulmassa. Inventoinnissa 2005 todettiin, että mäellä tehdään korjaustöitä, mm. talojen salaoja- ja viemärijärjestelmiä uusittiin.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Mäki kasvaa mäntyvaltaista sekametsää. Inventoinnissa ympäröivä pelto oli kyntämättä, joten pintapoisuutta ei voitu tehdä. Kohteesta ei tullut esiin lisätietoa, se vaikuttaa olevan muinaisjäännösrekisterin kuvauksen mukaisessa tilassa. Kohteen aluerajausta hieman tarkennettiin rajaamalla rakennukset sen ulkopuolelle. Rajausta perustuu aiempiin tutkimuksiin.

Digikuvat: AKDG6015:1-2
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 12044:1 (kivikirves). Vuosien 1980-83 löytöjen luettelonumeroita ei ole kaivauskertomuksissa mainittu.
Aiemmat tutkimukset: Jukka Luoto v. 1980-1981 koekaivaus; Riitta Fischer v. 1982 kaivaus; Eeva Raike v. 2005 inventointi

Paimio Sievolanmäki. Muinaisjäännösalueen mäen rinteessä. Kuva pohjoisesta. (AKDG6015:1)

Paimio Sievolanmäki. Muinaisjäännösalue rajautuu metsän kohdalle. Kotkojan asuinpaikka on taaempänä olevalla pellolla. Kuvauskopterin kuva luoteesta. (AKDG6015:2)

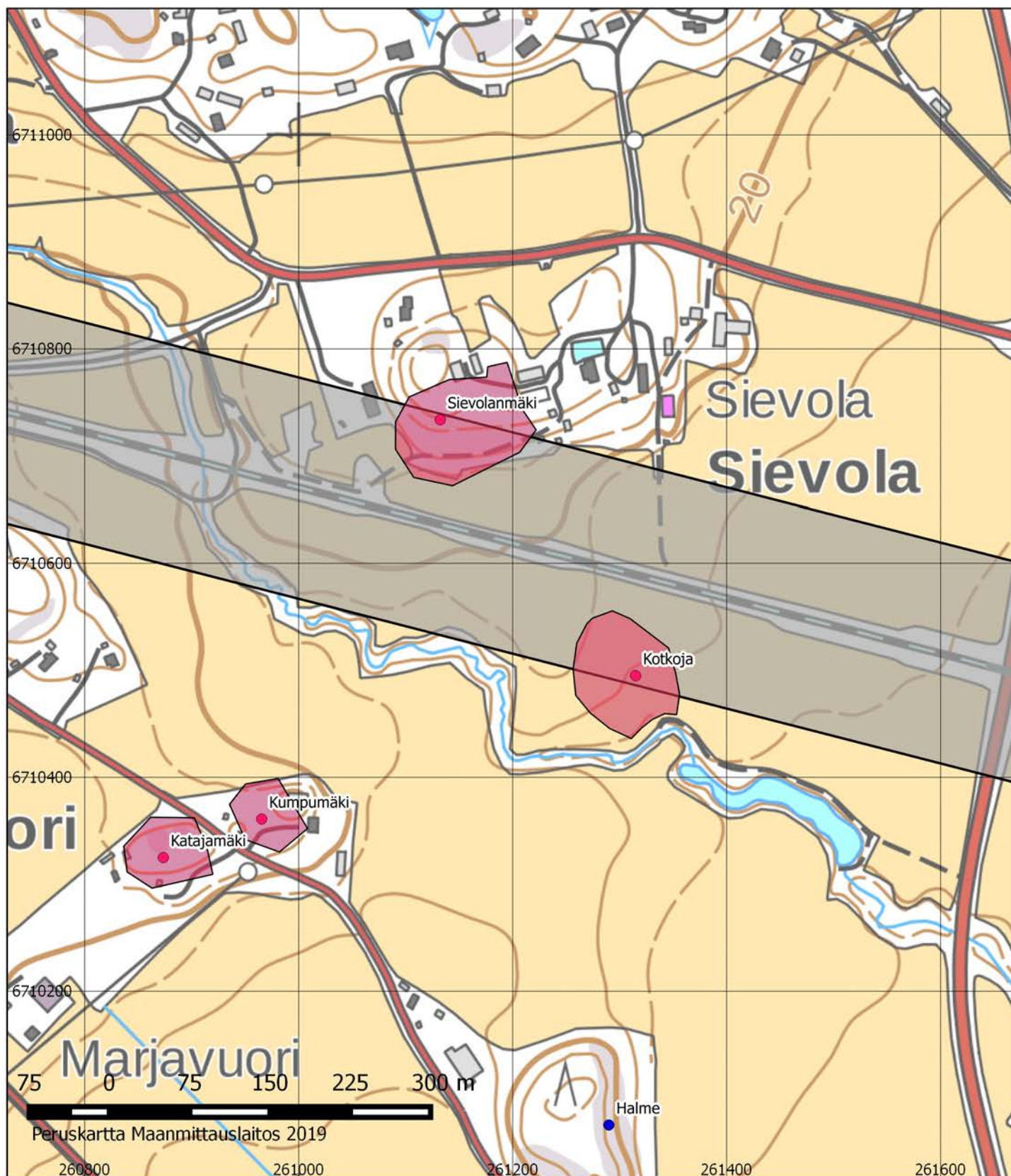
Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Kotkoja, 1000032322, asuinpaikat, rautakautinen

Paimio, Sievolanmäki, mj-tunnus 577010025, asuinpaikat, hautapaikat, rautakautinen

	Muinaisjäännösalue
	Kiinteä muinaisjäännös
	Löytöpaikat
	Muu kulttuuriperintökohde
	Mahdollinen muinaisjäännös
	Inventointialue 100 m junaradasta

Peruskartta Maanmittauslaitos 2019

Paimio Syrjälä, (uusi kohde) 1000036888

Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet	Alatyyppi:	Röykkiöt
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Ajoittamaton
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6708131 I: 264636	Z: 33	
Koord. selite	Gps-koordinaatit		
Lähin osoite:	Kevolantie 62, Paimio		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Ei kuvausta, uusi kohde.

Inventointihavainnot: Kohde sijaitsee noin 2,5 km Paimion keskustan kaakkoispuolella, noin 80 metriä junaradasta länteen. Kuusia kasvavassa itään päin viettävässä rinteessä on sammaleen peittämä kiviröykkiö halkaisijaltaan noin 2 metriä, kivet on kasattu isomman kiven viereen. Näkyvillä olevat kasatut kivet ovat pääosin halkaisijaltaan noin 20 cm. Röykkiön korkeus on noin puoli metriä. Kyseessä vaikuttaisi olevan raivausröykkiö. Kuusikkoinen rinne voisi viitata kaskiröykkiöön.

Digikuvat:	AKDG6013:1
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

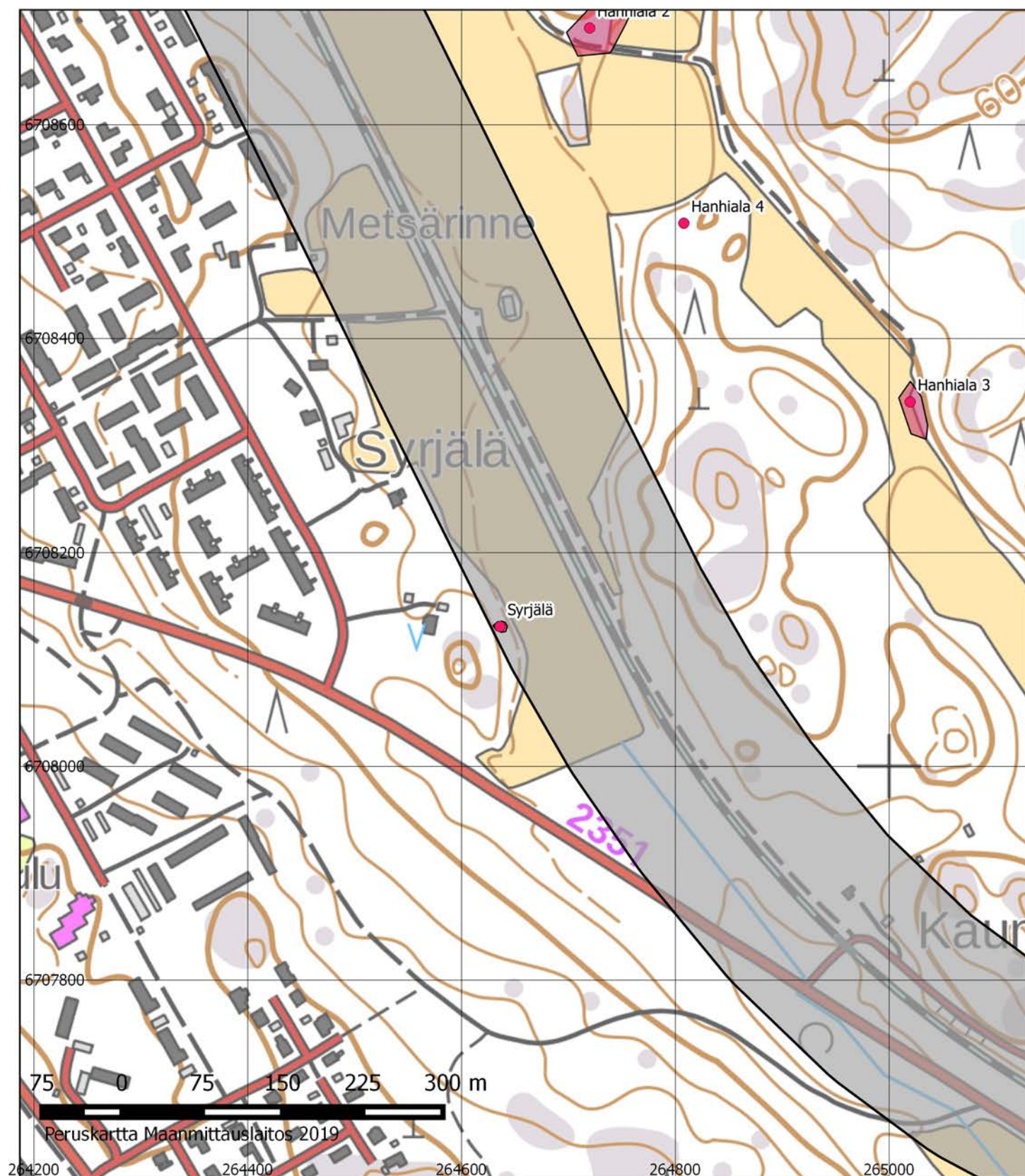
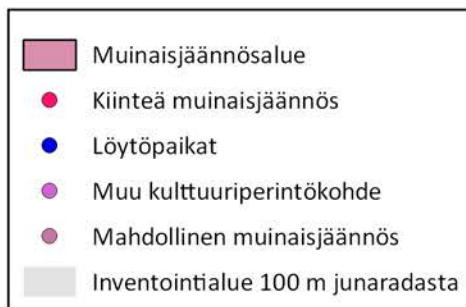

Paimio Syrjälä. Röykkiö kuusimetsässä. Kuva lounaasta. (AKDG6013:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Paimio, Syrjälä, mj-tunnus 1000036888, kivirakenteet, röykkiöt, ajoittamaton

Salo Ahola, 73010009

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Alatyyppi: -
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Kivikautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6704760 I: 272465 Z: 31
Koord. selite Keskipisteen koordinaatit
Lähin osoite: Vanha Turuntie 1372, Salo

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee pellolla. Osin tuhoutunut Trömperin radanoikaisussa. Tutkittu kaivauksella osittain vuonna 1986 (Aki Arponen). Löytöinä kivilajiesineen katkelma, 2 hioinlaa'an kappaletta ja iskoksia

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Aholan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Hajalan kylässä entisen Halikon länsiosassa. Asuinpaikka on pellolla heti junaradan eteläpuolella. Kohteessa tehtiin koekaivaus vuonna 1986 radan uudistamisen yhteydessä. Asuinpaikkaa tutkittiin tuolloin vain uuden ratalinjan kohdalta. Koekaivauksen havaintojen ja topografian perusteella asuinpaikkaa on mahdollisesti säilynyt pellon alaosassa. Vuoden 2019 inventoinnin aikaan pelto oli korrella eikä pintapoimintahavaintoja voitu tehdä. Kohteen säilyneisyys ja laajuus selviää koekaivauksella. Ylempänä mäen päällä olevalla pellolla on puolestaan Ilola Yläpelto -niminen kivikautinen asuinpaikka (mj.tunnus 73010005), mutta se ei ulotu vuoden 2019 inventointialueelle.

Digikuvat: AKDG6008:1-2
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: Löydöt KM 23322:1-9.

Aiemmat tutkimukset: Aki Arponen v. 1986, koekaivaus; Esa Mikkola v. 1998 tarkastus

Salo Aholan kivikautinen asuinpaikka radan eteläpuolella olevalla pellolla. Laajuus on merkitty punaisella kuvaan, rajausta kuvassa ei ole tarkka. Kuvauskohterin kuva luoteesta. (AKDG6008:2)

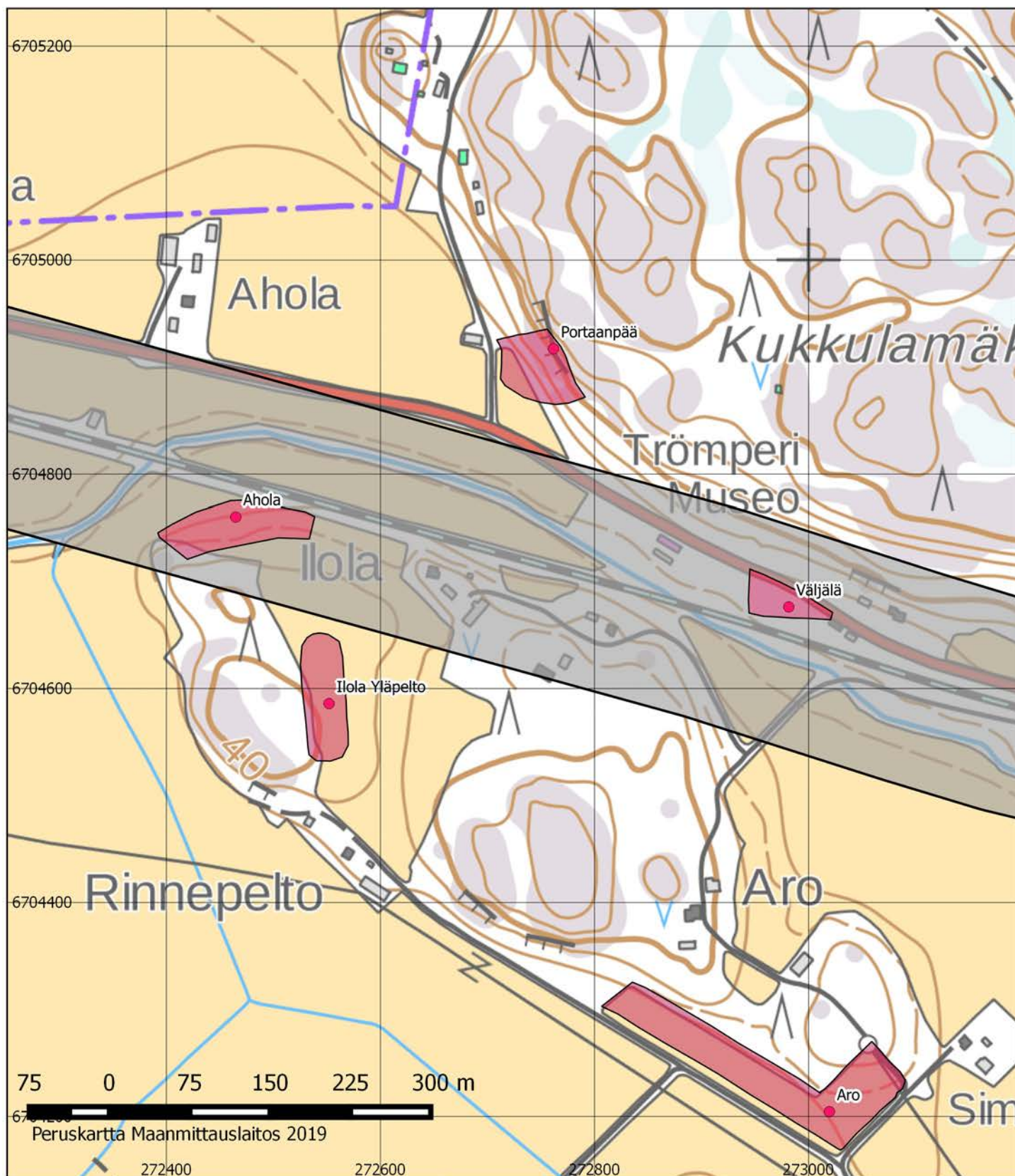
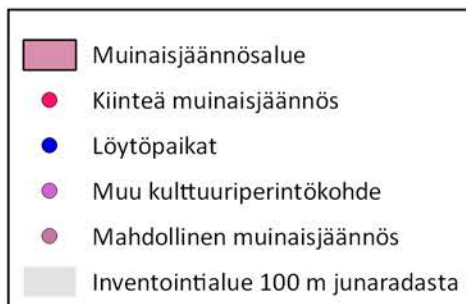
Sijaintikorkeutensa perusteella (noin 30 m mpy) Ahola ja Väjälä ovat sijainneet polveilevien merenlahtien sopukassa kivikaudella noin 3000 vuotta ennen ajanlaskun alkua

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Ahola, mj-tunnus 73010009, asuinpaikat, kivikautinen

Salo, Väljälä, mj-tunnus 73010008, asuinpaikat, kivikautinen

Salo Kihinen, 73010025

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	Kultti- ja tarinapaikat	Alatyyppi:	Kuppikivet
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Rautakautinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6701991 I: 282902 Z: 28		
Koord. selite	Arvioidun keskipisteen koordinaatit		
Lähin osoite:	Ahokkaantie 3, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus: Kihisten asuinpaikka sijaitsi Kihistenmäen lounais-, etelä ja kaakkoisrinteillä, suurimmaksi osaksi niillä kohdin, josta nykyisin Turku-Helsinki -rautatie kulkee. Asuinpaikka on ilmeisesti ollut hyvin laaja, mutta sitä on tutkittu vain nimeksi. Radan rakentaminen on tuhonnut loput. Kihistenmäen etelänpuoleiset rinteet ovat olleet hiesupitoisen saven peittämää loivasti laskevaa kalliomaata, jonka takana Kihistenmäki on kohonnut pääosin jyrkkäseinämäisenä. Kihistenmäen laelta on 1940-luvun lopulla löytynyt kaksi hopeakoristeista keihäänkärkeä KM 12692:1-2 ja vuonna 1998 löydettiin mm. H-typin miekka ja hopeinen ristiriipus Wuorenrinta nimisen talon pihamaalta. Kihistenmäen eteläpuolella peltoaukean toisella laidalla kohoaa Rikalan linnavuori. Kihistenmäen asuinpaikan keskivaiheilla, pienialaisessa kalliopaljastumassa on neljän vierekkäisen kupin muodosta kuppikallio. Nykyisin kuppikallio on aivan rautatien suojaverkkoaidan vieressä, lähestulkoon kokonaan vanhan ulkorakennuksen alla. Alueen ilmeisen laajuuden ja puutteellisesti kaivaustutkimusten vuoksi kohteesta saattaa olla osa säilynyt vanhan ja uuden ratalinjan välissä. Tämä on kuitenkin epätodennäköistä. Vuoden 1998 inventoinnissa löydettiin rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia Kihistenmäen lounaispuolelta, vanhan ratalinja vierestä. Mikäli asuinpaikka on ulottunut näin kauas, on sitä tuhottu jo ensimmäisen kerran Turku-Helsinki -rautatietä rakennettaessa.

Löytöinä KM 25923:1-717 saatiin talteen tyyppillistä rautakautista asuinpaikkamateriaalia. Lisäksi Halikon museon kokoelmista löytynyt ja Kihistenmäelle paikallistettu pyöreän kupurasoljen puolikas KM 26591 on täsmälleen samasta muotista lähtöisin kuin Rikalanmäen ruumiskalmistosta löytynyt solkipari KM 12549:15 ja 16.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kuppikivi on ilmeisesti jäänyt uuden ulkorakennuksen rakentamisen yhteydessä peittoon, sillä sitä ei inventoinnissa löydetty siltä paikalta missä sen pitäisi olla. Rautakautisen asuinpaikan jäännöksiä voi olla säilynyt vanhan ja uuden radan välisellä alueella. Säilyneisyys ja laajuus selviää koekaivauksella. Inventointihetkellä vuonna 2019 alue oli nurmella ja kasvoi paikoin metsää. Lisätietoja kohteesta ei saatu. Muinaisjäännösalueen rajausta muutettiin niin, että rata jätettiin sen ulkopuolelle. Kuppikiven todennäköinen sijaintialue on rajattu erikseen radan pohjoispuolelle.

Digikuvat:	AKDG6004:1-3
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	KM 12692:1-2 (2 hopeakoristeltua keihästä); KM 25043:1-60 (asuinpaikkalöytöjä); KM 25351:1-6 (asuinpaikkalöytöjä); KM 25923:1-717 (asuinpaikkalöytöjä); KM 31030:1-2 (asuinpaikkalöytöjä)
Aiemmat tutkimukset:	Jorma Leppäaho v. 1959 koekaivaus; Elina Saloranta v. 1989 koekaivaus; Hannu Poutiainen v. 1989 koekaivaus; Elina Saloranta v. 1990 kaivaus; Nina Strandberg v. 1999 koekaivaus (kohde nimellä Kihistenmäki SW).

Salo Kihinen. Aidan vieressä oleva kuppikivi on ilmeisesti jäänyt peittoon uutta ulkorakennusta rakennettaessa. Kuva lännestä.
(AKDG6004:1)

Salo Kihinen. Vanhan ja uuden radan välistä aluetta, jolla rautakautista asuinpaikkaa on mahdollisesti säilynyt. Kuva lounaasta.
(AKDG6004:2)

Salo Kihinen. Rautakautisen asuinpaikan jäännöksiä on luultavasti säilynyt nykyisen ja vanhan radan välisellä alueella. Muinaisjäännösalue on merkitty karttaan punaisella suuntaa antavasti. Kuvauskohterin kuva etelästä.) AKDG6004:3)

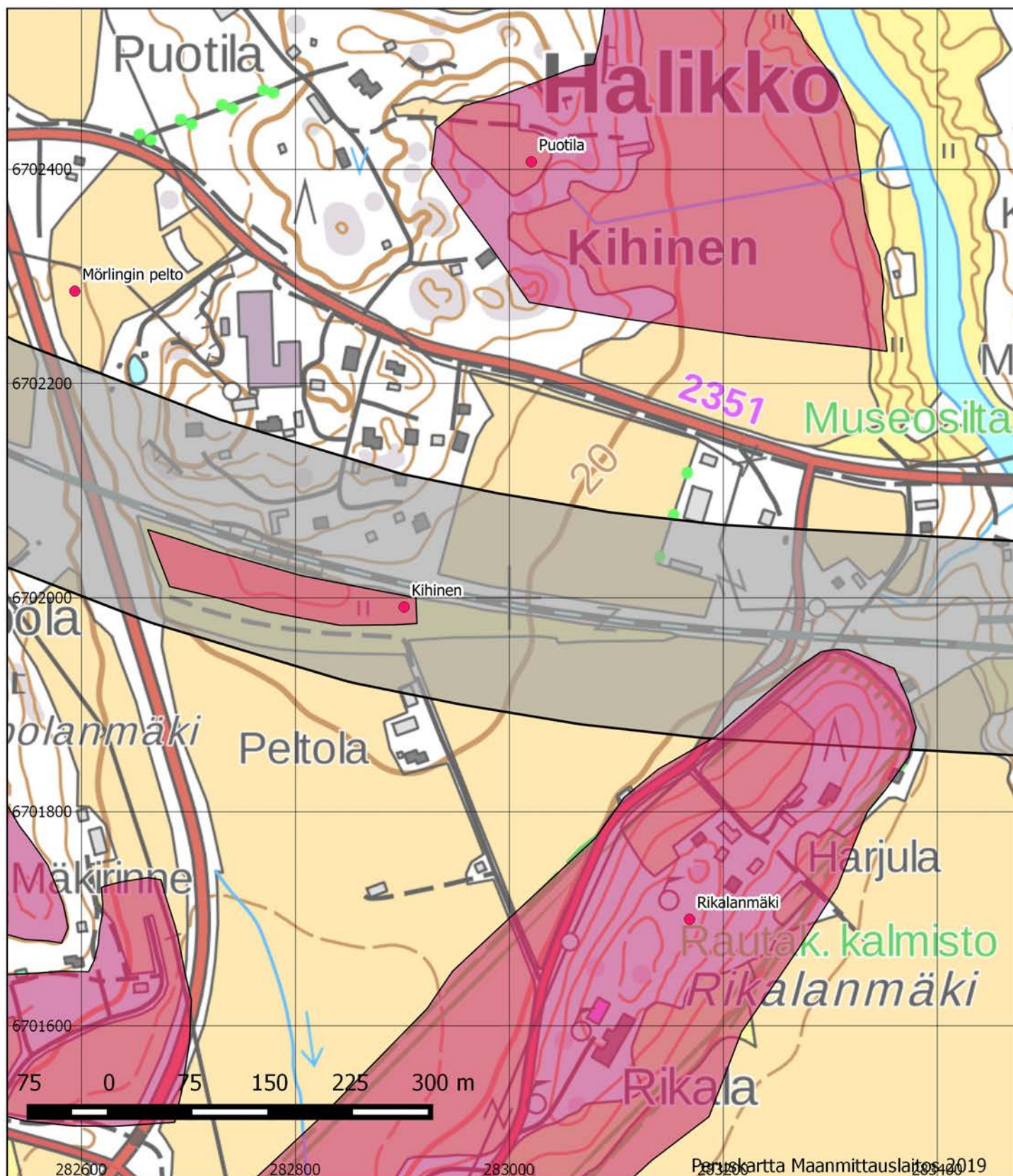
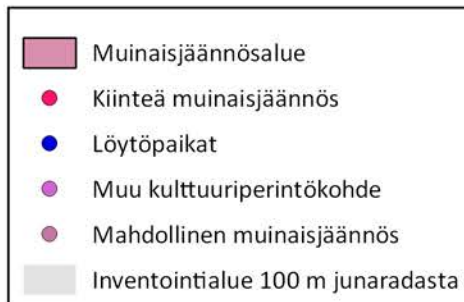
Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Kihinen, mj-tunnus 73010025, asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet, rautakautinen

Salo, Mörlingin pelto, mj-tunnus 7300100028, asuinpaikat, rautakautinen

Salo, Rikalanmäki, mj-tunnus 73010022, hautapaikat/kultti- ja tarinapaikat, ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet, pronssi/rautakautinen

Salo Mörlingin pelto, 7300100028

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Alatyyppi:** -
Lukumäärä: 1 **Ajoitus:** Rautakautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6702286 I: 282594 Z: 26
Koord. selite Alueen arvioitu keskipiste
Lähin osoite: Mahtimiehentie, Salo

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kohde sijaitsee Kihistenmäen länsipuolisella peltoaukealla, mt 2351:n ja Turku-Helsinki -rautatien väliin jäävällä alueella, loivasti etelään viettävällä savipellolla. Pintapöiminnassa paikalta on löytynyt rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea, sekä metallinetsimen antamien kaikujen perusteella kohteeseen sen toteamisen jälkeen kajotessa mm. punnus, pronssipeltiä, ruodollisia veitsiä sekä historiallisen ajan rautatavaraa. Löydöt on luetteloitu päänumeron KM 31031 alle.

Kohde sijaitsee Halikon läntisen ohitustielinjauksen alueella.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Arkistotietoja tarkastettaessa havaittiin, että muinaisjäännösrekisterin kuvauksessa ei ole huomioitu kohteessa vuonna 1999 tehdyn koekaivauksen tuloksia. Koekaivauksissa ei havaittu merkkejä säilyneestä muinaisjäännöksestä, löydöt tulivat peltomullasta. Vuoden 2019 inventoinnissa alueelta löydettiin pintamullasta yksi kvartsi-iskos. Muinaisjäännösalueen rajausta poistettiin perustuen koekaivauksen tuloksiin. Muinaisjäännösrekisteriin jäi edelleen pistekoordinaatti ja kohteelle kiinteän muinaisjäännöksen status, mutta kohteen voisi poistaa suojeltavien kohteiden joukosta.

Digikuvat: AKDG6005:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 31031:1-14 (asuinpaikkalöytöjä); KM 31611:1-19 (asuinpaikkalöytöjä)
Aiemmat tutkimukset: Esa Mikkola v. 1998 tarkastus; Nina Strandberg v. 1999 koekaivaus

Salo Mörlingin pelto. Kuvassa olevalta pellolta ei löytynyt merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä vuoden 1999 koekaivauksissa. (AKDG6005:1)

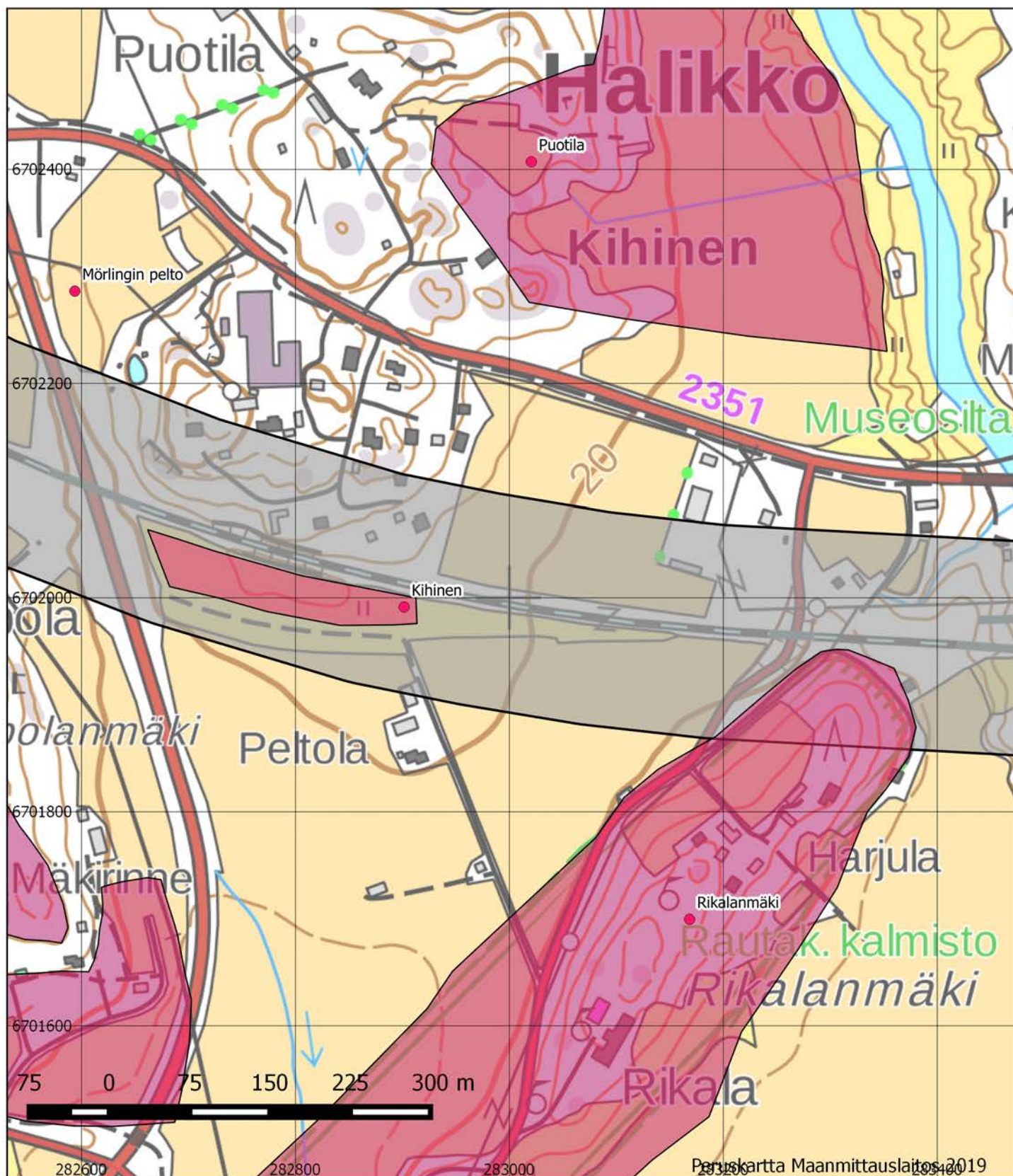
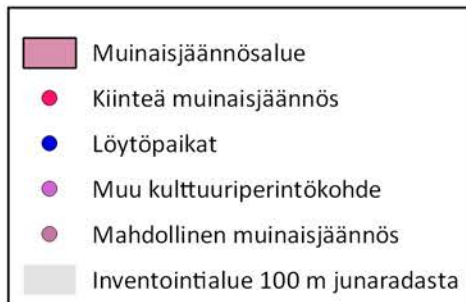
Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Kihinen, mj-tunnus 73010025, asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet, rautakautinen

Salo, Mörlingin pelto, mj-tunnus 7300100028, asuinpaikat, rautakautinen

Salo, Rikalanmäki, mj-tunnus 73010022, hautapaikat/kultti- ja tarinapaikat, ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet, pronssi/rautakautinen

Salo Paijula, 1000009618

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	Kylänpaikat
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6701523 I: 284749	Z: 17	
Koord. selite	Kaivon gps-koordinaatit		
Lähin osoite:	Valtatie 5, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Vanhalla isojaon aikaisella tontilla ei ole enää rakennuksia. Historiallisen ajan kiinteä muinaisjäännös.

Kohteen paikkatiedot on tarkistettava.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Salon keskustasta noin 2 km luoteeseen Halikon alueella ja se tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Historiallisia karttoja tarkasteltaessa tultiin siihen tulokseen, että aiempi muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste oli hieman virheellinen. Paijula on sijainnut radan eteläpuoleisen mäen pohjoispäässä eikä radan pohjoispuoleisen mäen kyljessä. Nykyisin alue on ruohikkoa ja peltoa, vieressä on laaja liikekiinteistö. Vuoden 2019 inventoinnissa mäen luoteis- ja pohjoislaidalla havaittiin kaksi epämääräistä kivikasaa, jotka olivat katajien peitossa. Luultavasti toista näistä on pidetty Varesvuoren rautakautisena hautaröykkiönä (ks. kohde Varesvuori). Mitään todisteita siitä ei kuitenkaan ole ja on luultavampaa, että alueen kiviroykkiöt liittyvät historiallisen ajan toimintaan Paijulassa. Rakennuksen pohjarakenteita alueella ei havaittu, mutta alueelta löytyi kaivonpaikka.

Paijula (Pajula, Paijola) mainitaan ensimmäisen kerran historiallisissa lähteissä v. 1410. Asutuksen yleisluettelon mukaan Paijulassa on ollut kaksi taloa vuonna 1540.

Viereisen mäen päällä havaittiin muutamia kuoppia, jotka vaikuttivat liittyvän osittain ainakin historialliseen maa-aineksen ottoon.

Muinaisjäännösalueen rajausta on tehty perustuen historialliseen kartta-aineistoon ja topografiaan. Hylättynä kylätonttina se on syytä luokitella kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Kohteen säilyneisyys, laajuus ja ajoitus voidaan selvittää koekaivauksella.

Digikuvat:	AKDG6003:1-3
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Salo Paijula. Historiallinen talonpaikka on sijainnut mäen edustalla. Kuva pohjoisesta. (AKDG6003:3)

Salo Paijula. Historialliseen talonpaikkaan kuuluva kaivo. Kuva koillisesta. (AKDG6003:2)

Salo Paijula. Kuoppa mäen päällä. Kuva etelästä. (AKDG6003:1)

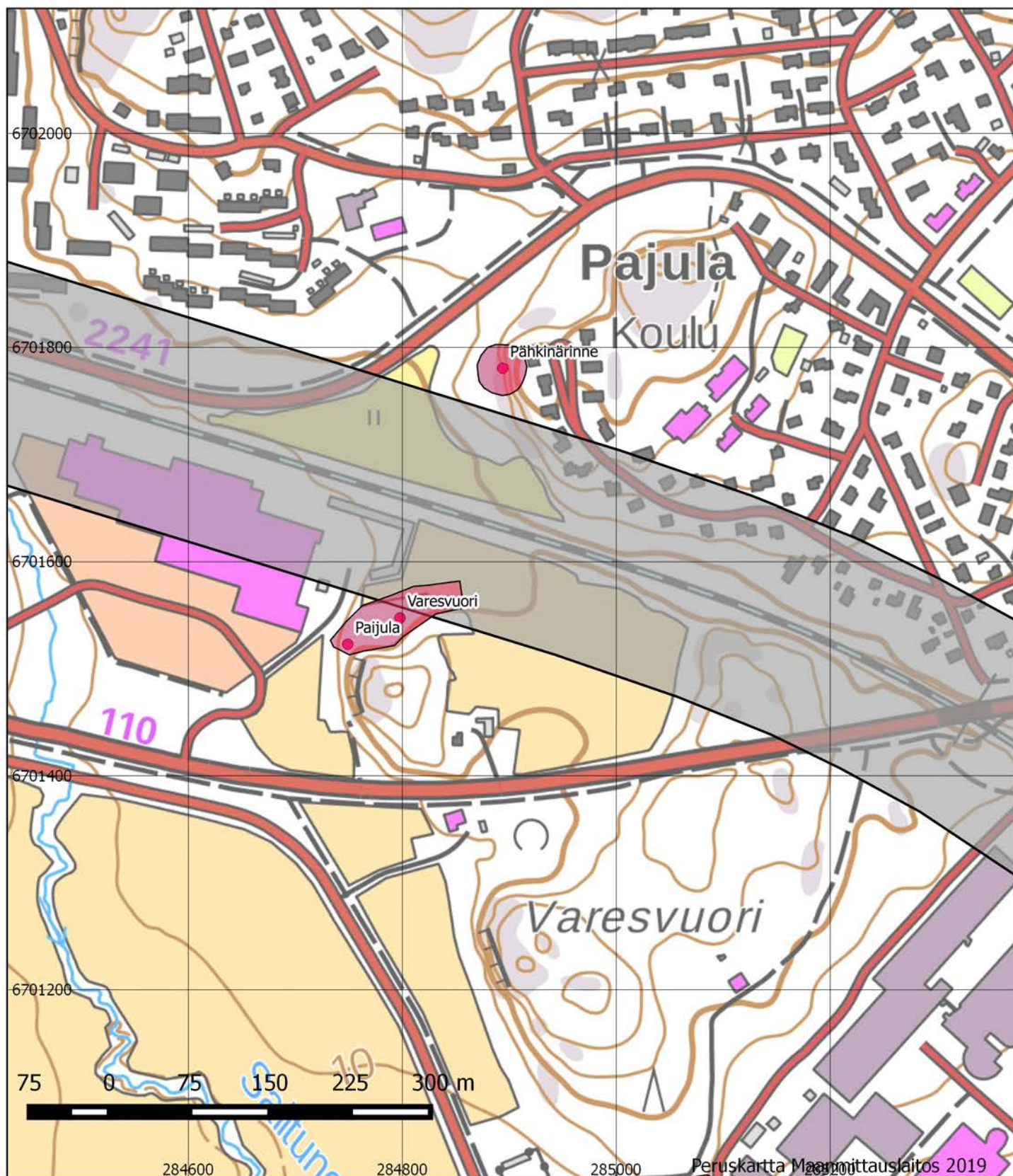
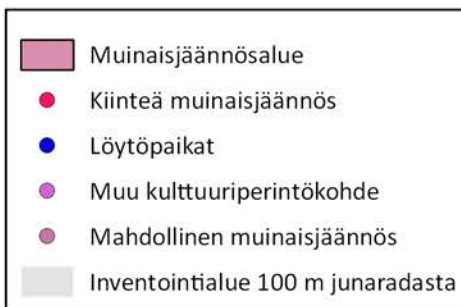

Ote Kärjävuoressa, Majala, Pajulan ja Toijalan tiluskartasta vuodelta 1702. Paijula ympyröity. (KA A9:34/1-2)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Peruskarttaote

Salo, Pajula, mj-tunnus 1000009618, asuinpaikat, kyläpaikat,
historiallinen

Salo, Varesvuori, mj-tunnus 1000006094, hautapaikat, hautaröykkiöt,
rautakautinen/historiallinen

Salo Rikalanmäki, 73010022

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Alatyyppi:	Ruumiskalmistot
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Alatyyppi:	Polttokenttäkalmistot
Muinaisjäännöstyyppi:	Kultti- ja tarinapaikat	Alatyyppi:	Kuppikivet
Lukumäärä:	7	Ajoitus:	Pronssi/rautakautinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6701700	I: 283169	Z: 20-40
Koord. selite	Ruumiskalmiston keskipiste		
Lähin osoite:	Rikalantie 46, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Rikalanmäen muodostaa peltoaukean keskellä kohoava, melko jyrkkäreunainen, pitkänomainen lounais-koillinen-suuntainen kallioinen harjanne. Rikalanmäki sijaitsee aivan Halikonjoen länsirannalla. Luoteessa kohoaa Kihistenmäki ja koillisessa Kirkkomäki, jotka kumpikin ovat merkittäviä rautakautisia löytöpaikkoja. Rikalan Linnamäki sijaitsee Rikalanmäen lounaispuolella, parin sadan metrin päässä, peltoaukean toisella puolella.

Rikalanmäellä on useita esihistoriallisia kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka ovat osin tutkittuja tai rakennustöissä tuhoutuneita. Vanhimmat merkit asutuksesta Rikalanmäellä ovat pronssikaudelta ja nuorimmat rautakauden loppuvaiheesta. Mäellä on asuttu ilmeisesti myös keskiajalla. Uudella ajalla mäellä ovat sijainneet Viurilan kartanon hevostallit, joiden rakennustöissä on tullut esiin merkittäviä löytöjä. 1940-luvun pika-asutuksen tuoman maankäyttöpaineen seurauksena löydettiin Rikalanmäen runsaslöytöinen ristiretkiaikainen ruumiskalmisto, jota Jorma Leppäaho tutki vuosina 1950, 1951 ja 1953. Turun yliopiston tutkimuksissa 1970-luvulla mäeltä löytyi viitteitä useista asuinpaikoista ja merovingi- ja viikinkiaikaisesta polttokenttäkalmistosta. 1980-luvulla Rikalanmäen ja Linnamäen väliseltä peltoaukealta löytyi rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia. Vuoden 1998 inventoinnissa Rikalanmäeltä löytyi kuppikivi ja Kaijankallion alueelta kaksi kuppikalliota. Rikalanmäki muodostaa Linnamäen kanssa valtakunnallisesti merkittävän kulttuurimaisemakohteen. Kohde kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin (Maiseman muisti 2001).

Löydöt: KM 2058:3; KM 5512:46-47; KM 12033; KM 12549:1-73; KM 12690:1-483; KM 12841:1-90; KM 13298:1-154; KM 24857:1-4; KM 27788:1-19 (Kotimäki) sekä TYA 89:1-83: TYA 105:1-378 ja TYA 106

Rikalan kiinteän muinaisjäännöksen rajat (kalmistomäki + linnamäki) on Turun ja Porin lääninhallitus vahvistanut 23.12.1993.

Inventointihavainnot:

Kohde dokumentoitiin vain kuvaamalla vuoden 2019 inventoinnissa. Rikalanmäellä on tehty lukuisia tutkimuksia vuosikymmenten aikana. Mäen pohjoisosa, joka ulottuu lähes junarataan asti on vähemmän tutkittua.

Digikuvat:	AKDG6029:1
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	KM 2058:3; KM 5512:46-47; KM 12033; KM 12549:1-73; KM 12690:1-483; KM 12841:1-90; KM 13298:1-154; KM 24857:1-4; KM 27788:1-19 (Kotimäki) sekä TYA 89:1-83: TYA 105:1-378 ja TYA 106
Aiemmat tutkimukset:	Jouko Voionmaa v. 1950, kartoitus; Jorma Leppäaho v. 1950 koekaivaus; Jorma Leppäaho v. 1950-1951 ja 1953 kaivaus; Anna-Kerttu Koskimies v. 1955 inventointi; Anna-Liisa Hirviluoto v. 1966 ja 1973 tarkastus; Kimmo Seppänen v. 1975 kartoitus; Kimmo Seppänen v. 1976 koekaivaus; Kimmo Seppänen v. 1977-1978 kaivaus; Elina Saloranta v. 1990 koekaivaus; Jaana Riikonen v. 1990 koekaivaus; Anna-Liisa Hirviluoto ja Leena Tomanterä v. 1992 tarkastus; Esa Mikkola v. 1998 inventointi; Kaisa Lehtonen v. 2012 tarkastus; Sari Mäntylä-Asplund v. 2017 tarkastus

Salo Rikalanmäki. Rikalanmäen laaja muinaisjäännösalue ulottuu radan tuntumaan sen eteläpuolella. Kuvauskohterin kuva luoteesta. (AKDG6029:1)

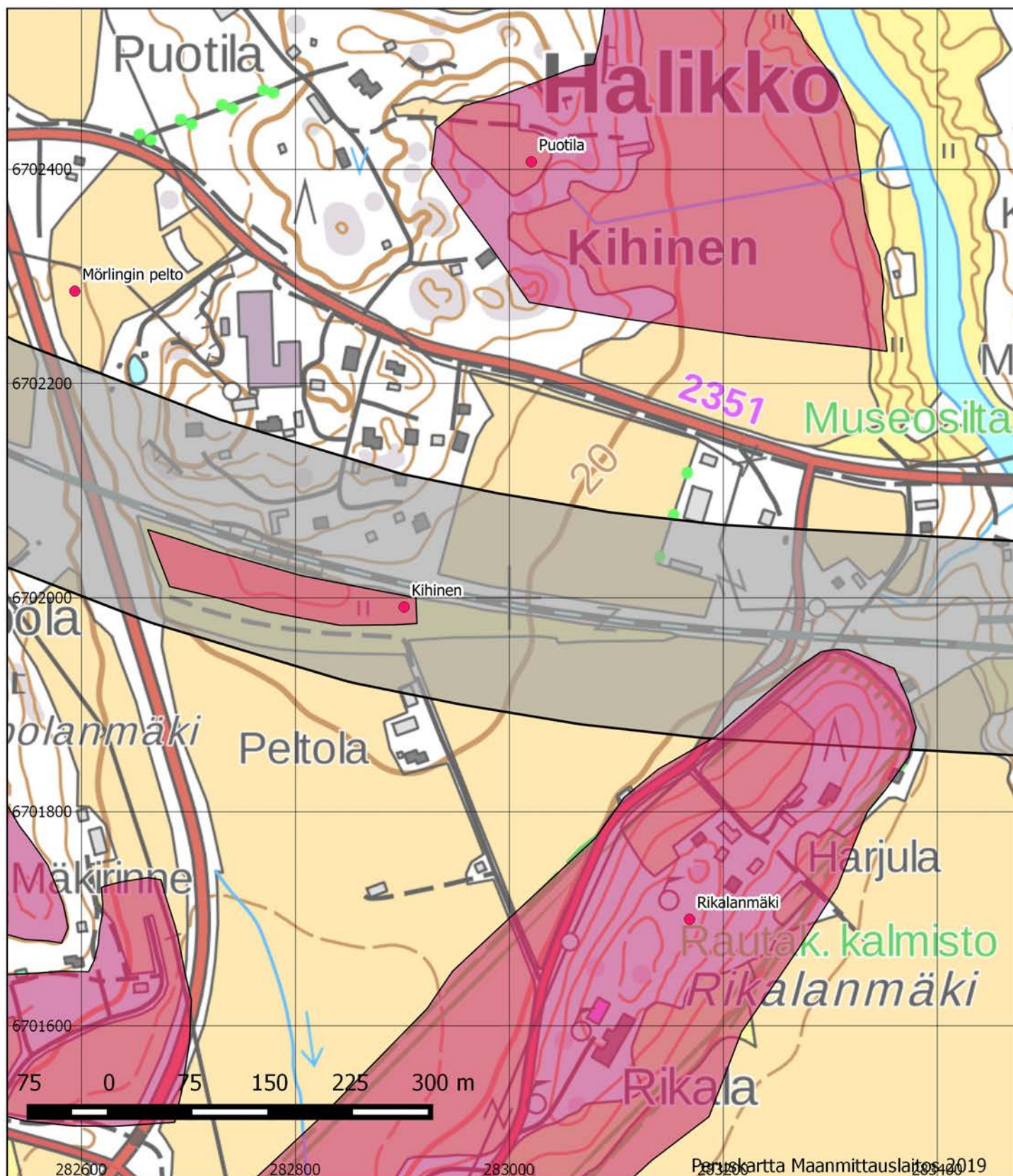
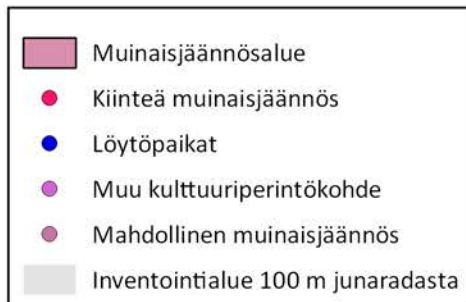
Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Kihinen, mj-tunnus 73010025, asuinpaikat, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet, rautakautinen

Salo, Mörlingin pelto, mj-tunnus 7300100028, asuinpaikat, rautakautinen

Salo, Rikalanmäki, mj-tunnus 73010022, hautapaikat/kultti- ja tarinapaikat, ruumiskalmistot, polttokenttäkalmistot, kuppikivet, pronssi/rautakautinen

Salo Suomela, 1000005930

Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Alatyyppi:	Hautaröykkiöt
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Pronssikautinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6703280 I: 279557 Z: 45		
Koord. selite	Röykkiön gps-koordinaatit		
Lähin osoite:	Vanha Turuntie 496, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kiviröykkiö Kihisten kylässä Suomelan tilan maalla, noin 90 m rantaradan oikaisun pohjoispuolella. Röykkiö sijaitsee osittain kalliopohjaisen harjanteen kaakkoispäässä vuonna 2006 harvaa kangasmetsää kasvaneessa peltoihin pistävässä metsäniemekkeessä. Se on pyöreähkö ja halkaisijaltaan noin 10 m. Röykkiö on hyvin säilynyt, hieman keko- tai kumpumainen ja korkeudeltaan 1-1,5 m, tarkasteluunasta riippuen. Keskellä on heikko kraaterimainen painanne tai muinainen kaivanto ja paikoin siinä erottuu kiviliuskoja. Se muodostuu erilaisista ja erikokoisista, pyöreistä ja lohkotuista kivistä. Mahdollisesti siinä on maasekoitettakin, koska sen päällä on paikoin havaittavissa hietamaata. Lähistöllä korkeammalla enemmän kalliopohjaisella alueella luoteessa ei havaittu enempää röykkiöitä noin 150 m lähempänä.

Inventointihavainnot:

Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa ja sen todettiin olevan muinaisjäännösrekisterin kuvauksen mukainen. Ainoa havainto oli, että alueella on tehty metsän hakkuut muutamia vuosia aiemmin ja röykkiössä kasvoi kuusen ja männyn taimia.

Digikuvat:	AKDG6007:1-2
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	Jaana Riikonen v. 2001, tarkastus; Kaarlo Katiskoski v. 2006 tarkastus

Salo Suomela. Röykkiö kuvattuna pohjoisesta. (AKDG6007:1)

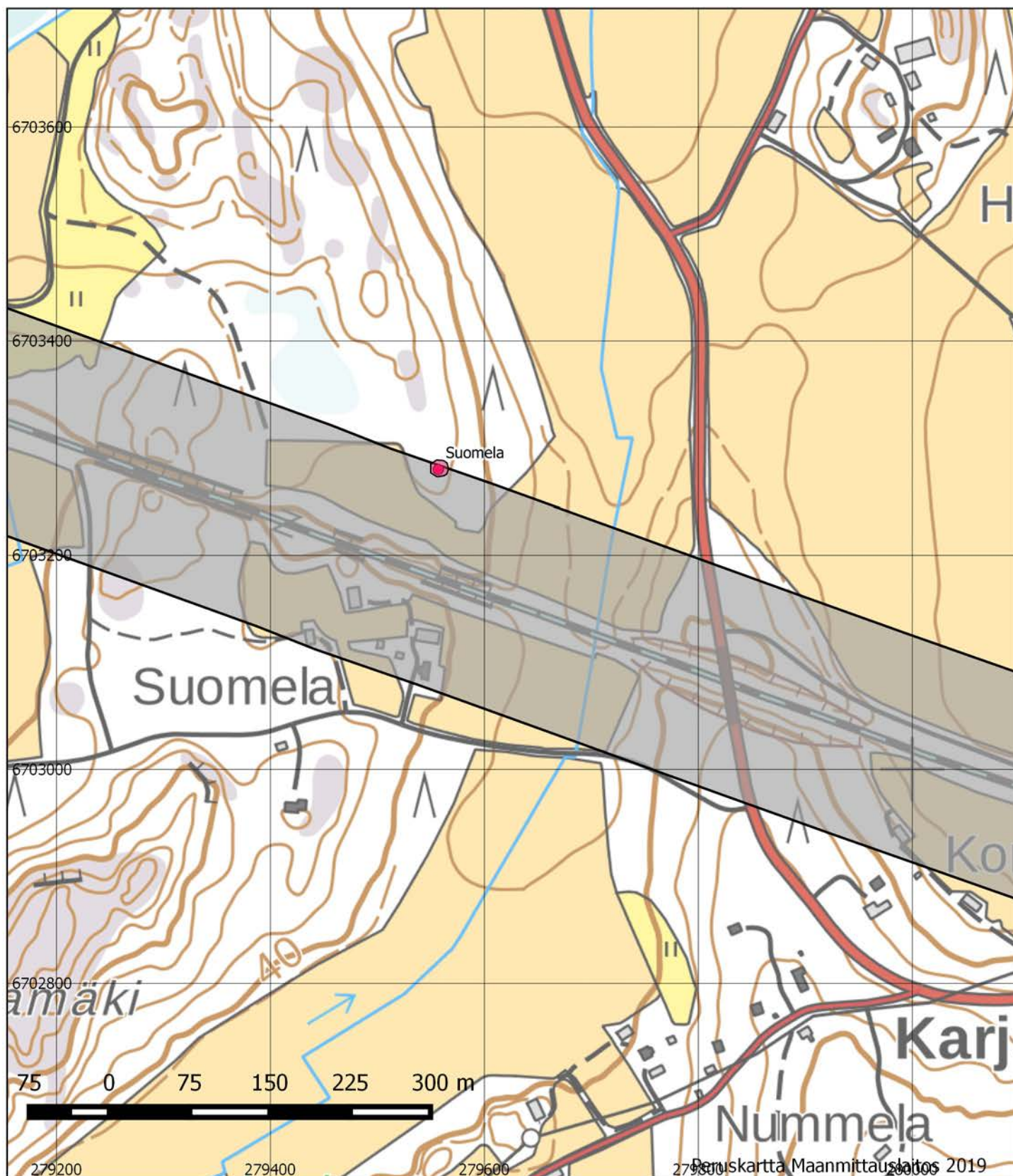
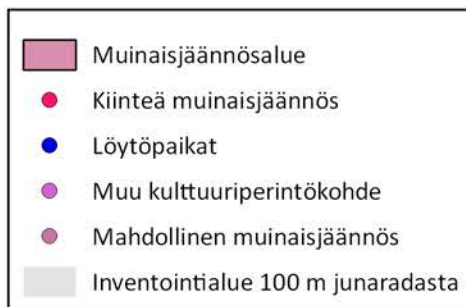

Salo Suomela. Röykkiö kuvattuna kaakosta. (AKDG6007:2)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Suomela, mj-tunnus 1000005930, hautapaikat, hautaröykkiöt, pronssikautinen

Salo Tunnelimäki, (uusi kohde) 10000036889

Muinaisjäännöstyyppi:	Kulkuväylät	Alatyyppi:	Tunnelit
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Muu kulttuuriperintökohde		
ETRS-TM35FIN:	P: 6702782 I: 280673 Z: -		
Koord. selite	Tunnelin länsipään gps-koordinaatit		
Lähin osoite:	Vanha Turuntie 496, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Ei kuvausta, uusi kohde.

Inventointihavainnot: Vanha, käytöstä poistunut rautatietunneli sijaitsee noin 6 km Salon keskustasta länteen. Vuonna 1927 valmistunut tunneli kulkee Tunnelimäen halki noin 100 metriä nykyisen tunnelin eteläpuolella. Tunnelin pituus on noin 100 metriä. Vuosiluku 1927 on kaiverrettu tunnelin suuaukon yläosaan. Kohde on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Digikuvat:	AKDG6006:1-2
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Salo Tunnelimäki. Vuonna 1927 valmistuneen rautatietunnelin suuaukko. Kuva lännestä. (AKDG6006:1)

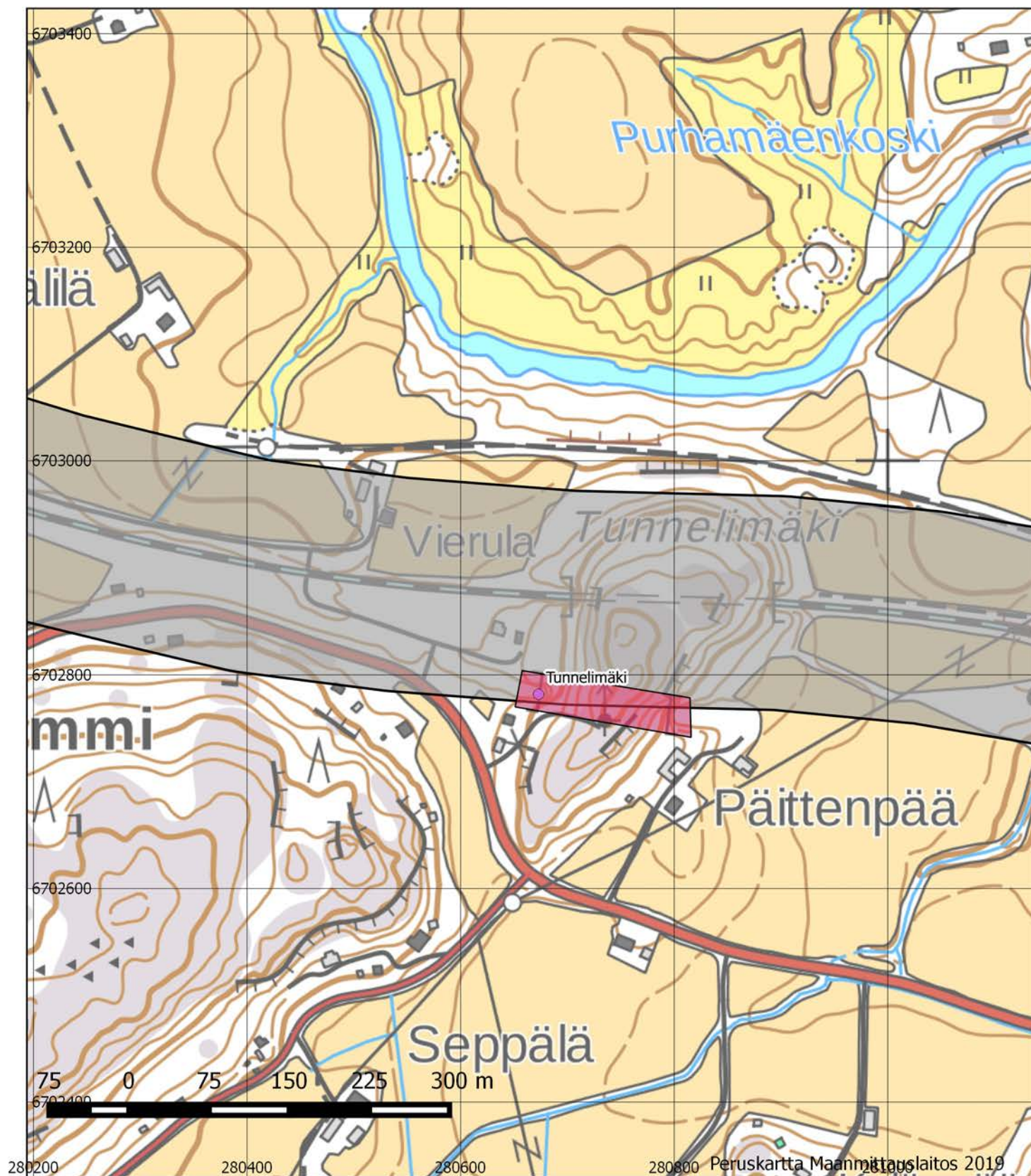
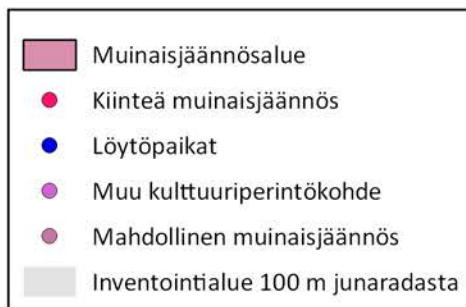

Salo Tunnelimäki. Tunneli sisältä. Kuva lännestä. (AKDG6006:2)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Tunnelimäki, mj-tunnus 1000036889, kulkuväylät, tunnelit, historiallinen

Salo Varesvuori, 1000006094

Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Alatyyppi:	Hautaröykkiöt
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Rautakautinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6701546	I: 284768	Z: 17
Koord. selite	Maansekaisen röykkiön gps-koordinaatit		
Lähin osoite:	Valtatie 5, Salo		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Mahdollinen rautakautinen hautaröykkiö Salon kaupungin länsiosassa, noin 170 m Halikon rajasta itään. Se sijaitsee luoteeseen viettävän heinittyneen rinteiden saarekkeessa katajien alla Varesvuoren laesta runsas 300 m luoteeseen ja Turun entisen valtatie 1 pohjoispuolella noin 150 m. Kiven ja maan sekaisen röykkiön halkaisija on noin 4 m. Se on noin 15 m kallion jyrkästä reunasta pohjoiseen ja noin 4 m heinittyneen alueen reunasta. Alempana heinittyneen alueen keskellä, noin 23 askelen päässä on toinen kumpare ja edelleen alarinteessä pellon reunassa rakennuksen kiviperustuksen jäännökset.

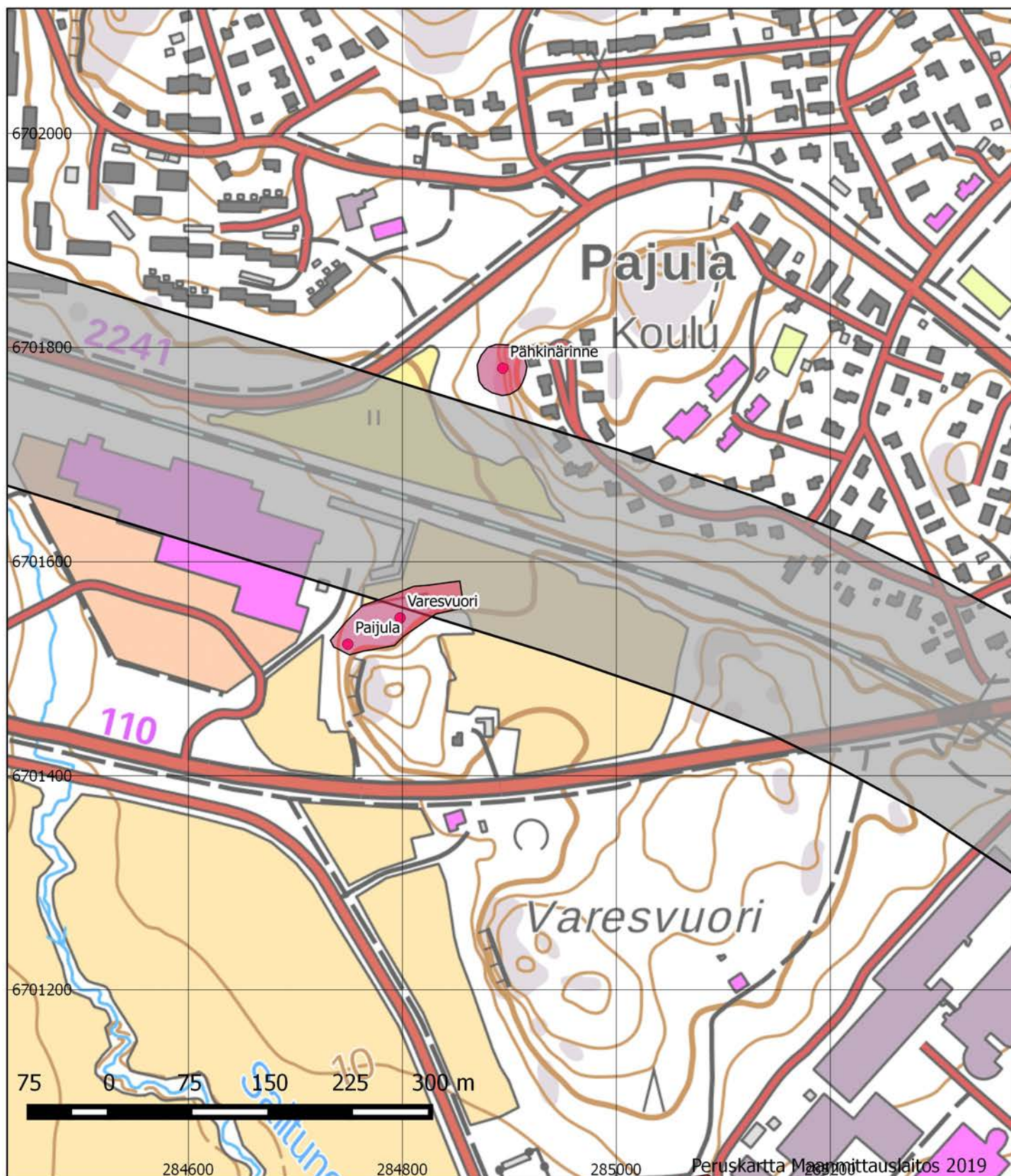
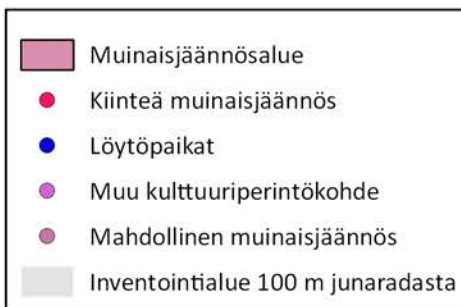
Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Mainittua röykkiötä ei aivan varmuudella voitu paikantaa, todennäköisesti se on katajan peitossa oleva röykkiö, joka todennäköisemmin liittyy Paijulan historiallisen asuinpaikan toimintaan (ks. kohde Paijula). Muinaisjäännösrekisterissä mainitun kiviperustan jäännöksiä ei inventoinnissa havaittu, mahdollisesti se on hävinnyt tai peittynyt liikekeskuksen teon yhteydessä.

Digikuvat:	-
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	Heljä Brusila v. 2006 tarkastus

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019
Peruskarttaote

Salo, Pajula, mj-tunnus 1000009618, asuinpaikat, kyläpaikat,
historiallinen

Salo, Varesvuori, mj-tunnus 1000006094, hautapaikat, hautaröykkiöt,
rautakautinen/historiallinen

Salo Väljälä, 73010008

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Alatyyppi: -
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Kivikautinen
Laji: Kiinteä muinaisjäännös
ETRS-TM35FIN: P: 6704676 I: 272982 Z: 29
Koord. selite Keskipisteen koordinaatit
Lähin osoite: Vanha Turuntie 1318, Salo

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Kukkulanmäen ja Ilolanmäen väliin jäävässä solassa, jonka läpi Spurilanjoki virtaa. Joen pohjoispuolella kulkee vanha Turku-Helsinki maantie 2351 ja eteläpuolella Turku-Helsinki rautatie. Asuinpaikka on savista peltoa, joka viettää loivasti etelälounaaseen. Välittömästi asuinpaikan eteläpuolella, Spurilanjoen toisella rannalla, sijaitsee Konkolan Ilolan Alapellon kivikautinen asuinpaikka mj rek. tunnus 073 01 000

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Alue on pihaa ja nurmikenttää eikä lisätietoja kohteesta saatu. Samaan aikaan tien viereen asennettiin maakaapelia, jonka kaivantoa myös tarkasteltiin, mutta mitään viitteitä kivikautisesta asuinpaikasta ei näkynyt. Kaivannon perusteella alueella on noin 30 cm peltomultakerros, jonka alla on savi. On melko epätodennäköistä, että asuinpaikkaa on säilynyt, mutta sen toteaminen vaatii koekaivauksen.

Digikuvat: AKDG6009:1
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: KM 23324:1-7 (kvartsiesineitä, kivilaji-, pii-, kvartsiitti- ja kvartsi-iskoksia)
Aiemmat tutkimukset: Aki Arponen v. 1986, tarkastus

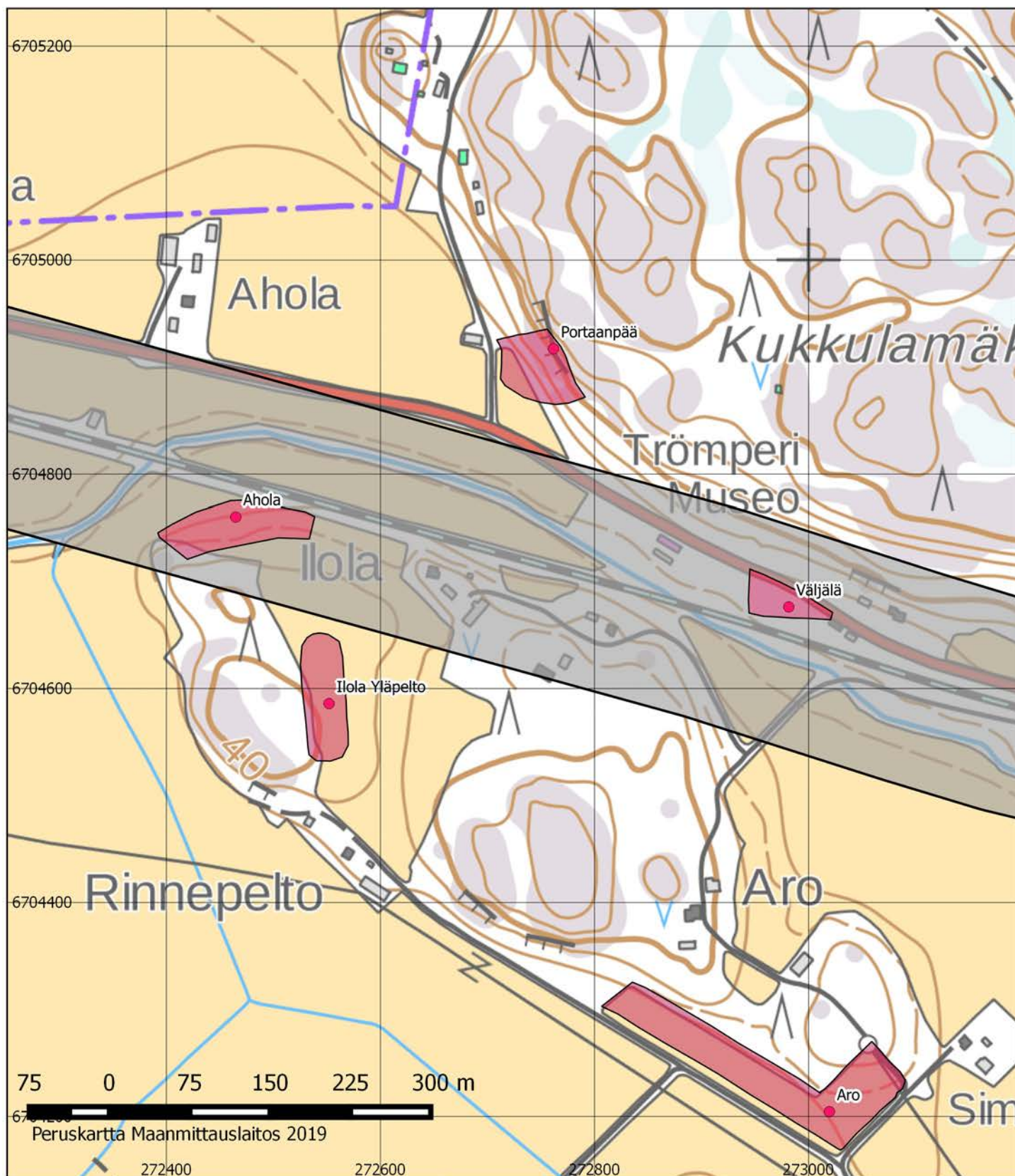
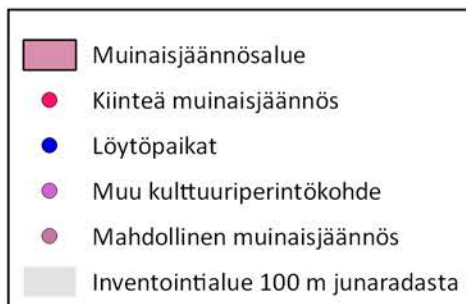
Salo Väljälä. Kivikautista asuinpaikkaa on mahdollisesti säilynyt radan ja tien välisellä alueella. Kuva idästä. (AKDG6009:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Salo, Ahola, mj-tunnus 73010009, asuinpaikat, kivikautinen

Salo, Väljälä, mj-tunnus 73010008, asuinpaikat, kivikautinen

Turku Ali-Lonttisen talo, 1000030342

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	Yksinäistalot
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Mahdollinen muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6712107 I: 240107	Z:	10
Koord. selite:	-		
Lähin osoite:	Virusmäentie 7, Turku		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Varhaisin maininta Lonttisten talosta on vuodelta 1435. Lonttinen lahjoitettiin 1650 Turun maistraatin palkkatilaksi ja se on lohkottu 1790-luvulla kahtia Yli-Lonttisen ja Ali-Lonttisen taloiksi. Isojakokarttaan vuodelta 1796 on Suikinpuiston kohdalle merkitty Ali-Lonttisen talon tontti.

Inventointihavainnot:

Kohde sijaitsee Aurajoen luoteispuolella, lähellä Turun keskustaa. Rautatie kulkee noin 70 metriä muinaisjäännöspisteen eteläpuolella. Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa ja kuvattiin. Vuoden 2018 koekaivauksissa oli todettu, että alueella ei ole lainkaan 1900-lukua vanhempia jäännöksiä. Muinaisjäännöstä alueella ei siis ole.

Digikuvat:	AKDG6026:1
Löydöt:	-
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	Kari Uotila ja Tarja Knuutinen v. 2018 koekaivaus

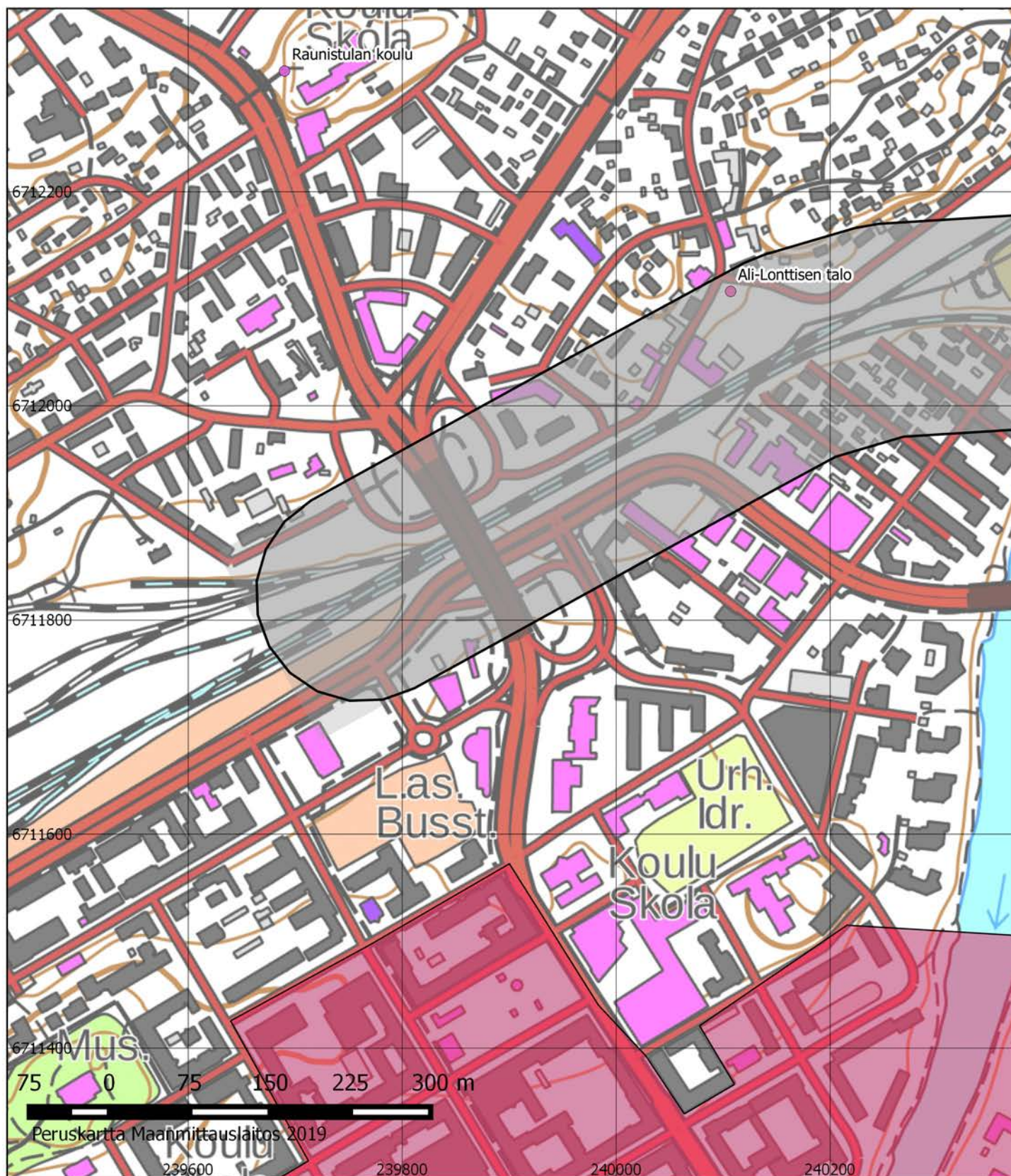
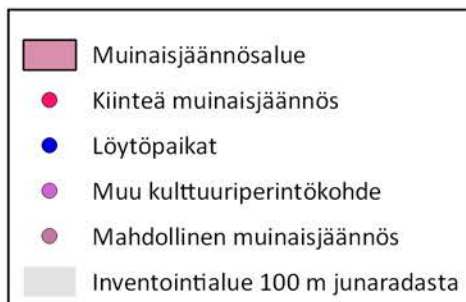

Turku Ali-Lonttinen. Tontilla tehdyissä koetutkimuksissa ei löydetty merkkejä muinaisjäännöksestä. Kuva luoteesta. (AKDG6026:1)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Turku, Ali-Lonttisen talo, mj-tunnus 1000030342, asuinpaikat, yksinäistalot, historiallinen,

Turku Kairisten yksinäistalo, 1000019442

Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Alatyyppi:	Yksinäistalot
Lukumäärä:	1	Ajoitus:	Historiallinen
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös		
ETRS-TM35FIN:	P: 6711750 I: 241130	Z: 13	
Koord. selite:	-		
Lähin osoite:	Pispalantie 5, Turku		

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kohde sijaitsee Ylioppilaskylän eteläpuolella, Ikituuriin johtavan Pispalantien varressa, koillispuolella. Helsingintiestä noin 100 m koilliseen. Paikka on Nummen hiekkakuopan etelärinnettä.

Hiekkakuopan rinteellä on sijainnut Kairisten yksinäistalo, joka mainitaan jo vuonna 1338. 1700-luvun jälkipuoliskolla talo jaettiin kahtia, Alitaloon ja Ylitaloon. Tilojen päärakennukset sijaitsivat kylätontilla vierekkäin, Alitalo idän puolella. Kylän rakennuksista viimeisimpänä oli jäljellä Alitalon päärakennus ja sivurakennus, jossa toimi viimeksi Pispalantien päiväkotikoti. Vuonna 1995 sattuneen tulipalon jälkeen rakennukset purettiin. Sivurakennuksesta on vielä jäljellä ja näkyvissä kellari, joka saattaa olla peräisin 1500-luvulta (Kari Uotila). Kylätontin maaperässä on ilmeisesti vielä jäljellä muitakin rakennusten perustuksia. Tontilta on joka tapauksessa havaittu maahan johtavia porrasaskelmia.

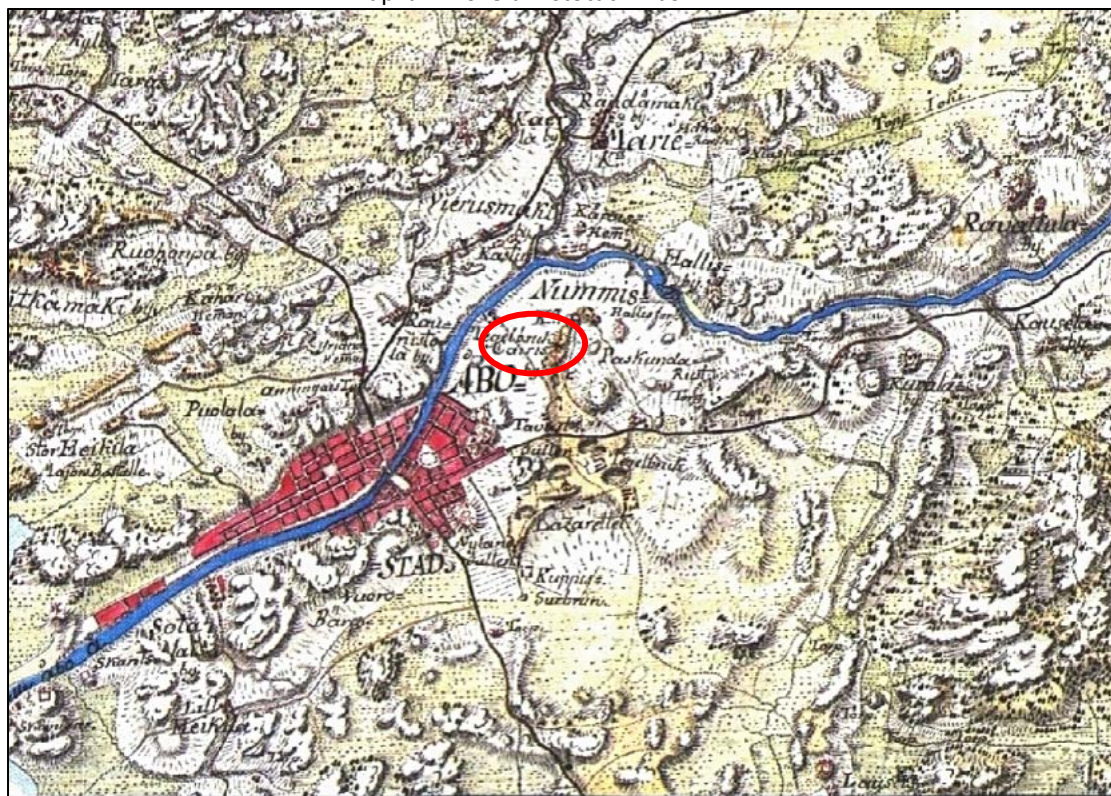
Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Kairisten yksinäistalo sijaitsee noin 80 metriä junaradan koillispuolella. Kohteen ja radan välissä on Helsinginkatu ja Pispalantie. Havainnointia vaikeutti paksu syksyinen lehtimatto. Alueella on kiviä rakennusten perusteita ja kellari. Inventoinnissa ei kartoitettu tarkemmin yksittäisiä rakenteita. Yksinäistalon länsipuolella on laaja vanha hiekkakuoppa. Ennen vuoden 2019 inventointia kohteelta puuttui muinaisjäännösalueen raja, joka nyt lisättiin. Raja käsittää hiekkakuopan ja Pispalantien välissä olevan puistoalueen, jolla jäännöksiä on todennäköisimmin säilynyt.

Digikuvat: AKDG6027:1-2

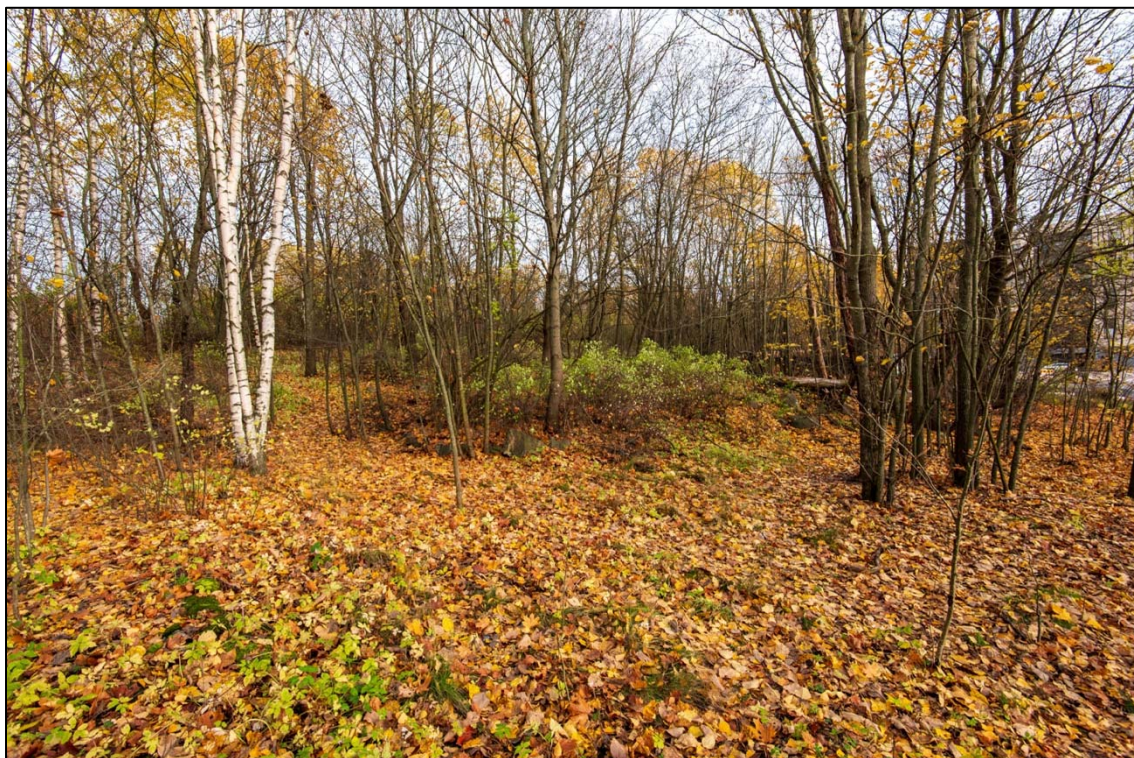
Löydöt: -

Aiemmat löydöt: -

Aiemmat tutkimukset: Heljä Brusila v. 2011 ilmoitus; Kaisa Lehtonen ja Sanna Kupila v. 2015 tarkastus; Sanna Kupila v. 2015 arkistotutkimus

Kairinen v. 1776-1808 Kuninkaan kartastossa.

Turku Kairisten yksinäistalo. Tontti kuvattuna lännestä. (AKDG6027:1)

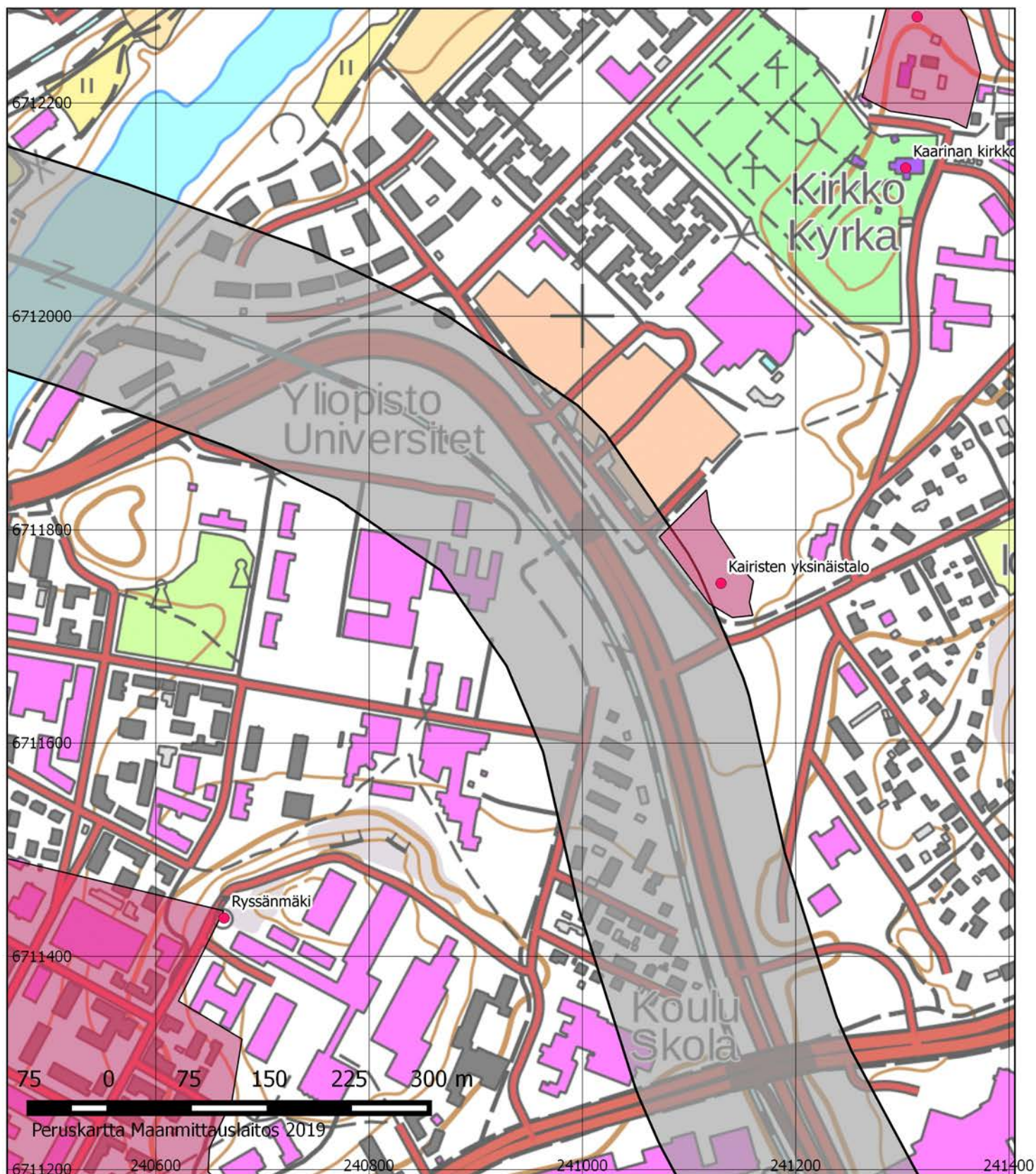
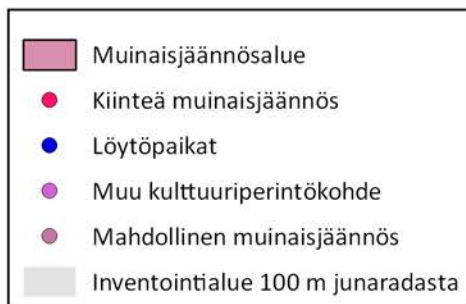

Turku Kairisten yksinäistalo. Tontilla on näkyvissä kivirakenteita, jotka liittyvät rakennusten pohjiin ja kellariin sekä kulkuväyliin. Kuva pohjoisesta. (AKDG6027:2)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Turku, Kairisten yksinäistalo, mj-tunnus 1000019442, asuinpaikat, yksinäistalot, historiallinen

Turku Mikkolanmäki, 202020018

Muinaisjäännöstyyppi: Puolustusvarustukset **Alatyyppi:** Tykkiasemat
Lukumäärä: 1 **Ajoitus:** Moderni
Laji: Muu kulttuuriperintökohde
ETRS-TM35FIN: P: 6709901 I: 242489 Z: 32
Koord. selite: -
Lähin osoite: Teollisuuskatu 52, Turku

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Kohde sijaitsee Turun Laukkavuorella Helsingintien ja rautatien pohjoispuolella olevalla Mikkolanmäellä. Mäen itärinteellä on omakotiasutusta ja länsipuolella yritysaluetta. Kohteen ympäristö on kalliopohjainen, metsää kasvava mäkialue.

Alueella on kolme tykkipatteria, tulenjohtokeskus sekä useita niihin liittyviä betonirakenteita tai perustoja. Sähkövoimalaitteita ja ampumatarvikkeita varten louhittiin luolat. Tykkipatteri rakennettiin vuonna 1940 ja aseistus poistettiin 1944. Kohde on monikerroksinen ja rikas sekä rakenteidensa että luonnonelementtiensä puolesta.

Ilmatorjuntapatterin aluetta on kunnostettu ulkoilukäyttöön viereisen omakotitaloyhdistyksen toimesta Museoviraston hoitoyksikön ja Pertti Huttusen ohjauksessa.

Inventointihavainnot: Kohde tarkastettiin vuoden 2019 inventoinnissa. Mikkolanmäen muinaisjäännösalueen eteläraja sijaitsee noin 80 metriä junaradan pohjoispuolella, välissä kulkee Teollisuuskatu. Inventoinnissa todettiin, että kohde on muinaisjäännösrekisterin mukaisessa tilassa. Betonirakenteisiin on tehty tosin runsaasti graffiteja. Luolien sisäänkäynnit ovat vierekkäin kallion alaosassa mäen länsisivulla. Mäen eteläosassa on myös kiviaita ja kivipenkereitä, jotka liittynevät 1900-luvun aikaiseen asutukseen mäellä. Kuninkaan kartaston, vuoden 1845 pitäjänkartan ja 1800-luvun loppupuolen Senaatin kartaston mukaan mäellä ei ole ollut tuolloin vielä asutusta.

Digikuvat: AKDG6025:1-3
Löydöt: -
Aiemmat löydöt: -
Aiemmat tutkimukset: Heljä Brusila v. 2010 tarkastus

Turku Mikkolanmäki. Betonoidut puolustusvarustuksiin on maalattu paljon graffiteja. Kuva etelästä. (AKDG6025:1)

Turku Mikkolanmäki. Kallioon louhitun luolan sisäänkäynti. Kuvassa tutkija Piritta Häkälä. Kuva lännestä. (AKDG6025:2)

Turku Mikkolanmäki. Kivipengerryksiä mäen etelärinteessä. Kuva kaakosta. (AKDG6025:3)

Salo-Turku ratahankealueen arkeologinen inventointi v. 2019

Peruskarttaote

Turku, Mikkolanmäki, mj-tunnus 1000018592, puolustusvarustukset, tykkiasemat, moderni

